ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 1363

6 динара

10. 2. 1978 ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XXXIX

КОМПЛЕТАН СТРИП
МИНЕРИ

НМ

Ripley **Веровали или не!**

АЛЕК ТЕМПЛТОН

ЧУВЕНИ СЛЕПИ ПИЈАНИСТА, НИЈЕ ЗНАО ДА ЈЕ СЛЕП И ДА ДРУГИ МОГУ ДА ВИДЕ **СВЕ ДО ОСМЕ ГОДИНЕ.**

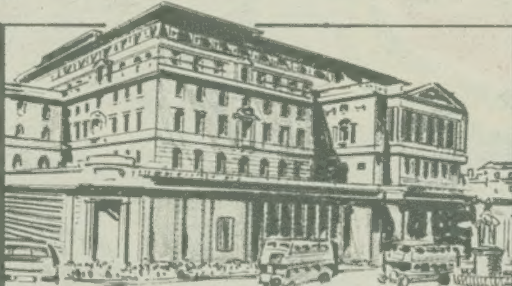
ЏОН ГИЛБЕРТ

ЗВЕЗДА НЕМОГ ФИЛМА, МОРАО ЈЕ ДА ПРЕКИНЕ ФИЛМСКУ КАРИЈЕРУ КАДА СЕ ПОЈАВИО ЗВУЧНИ ФИЛМ ЈЕР ГА ЈЕ ПУБЛИКА ИСМЕЈАЛА – И ТО НЕ ЗБОГ ЊЕГОВОГ ГЛАСА ВЕЋ ШТО ЈОЈ ЈЕ БИЛО ЧУДНО И СМЕШНО КАД ЈЕ ПРВИ ПУТ ЧУЛА С ФИЛМСКОГ ПЛАТНА РЕЧИ **„ВОЛИМ ТЕ"!**

„ПРОЈСЕН"

САГРАЂЕН У ГЕСТЕМИНДЕУ, У ПРУСКОЈ, 1902. ГОДИНЕ БИО ЈЕ ЈЕДИНИ ЈЕДРЕЊАК С ПЕТ КАТАРКИ КОЈИ ЈЕ ПЛОВИО МОРИМА.

ЕНГЛЕСКА БАНКА

ОСНОВАНА 1694. БИЛА ЈЕ ПРИВАТНО ПРЕДУЗЕЋЕ **СВЕ ДО 1946.** ГОДИНЕ.

ОВАЈ ОЛОВНИ ТИГАР

С ПОКРЕТНОМ ДОЊОМ ВИЛИЦОМ НАПРАВЉЕН ЈЕ КАО ИГРАЧКА У ЕГИПТУ **1100.** ПРЕ НАШЕ ЕРЕ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● **чланови неких племена која живе на Хималајима служе се копљима која имају на врху звонца да би омогућили непријатељу — да се на време склони.**

● **у библиотеци Уједињених нација, која носи име Дага Хамаршелда, налази се књига која се зове „Кратак поглед на Индију" а има — 1896 страница.**

● **извесна Мери Лав из Смоки Крика, у савезној америчкој држави Тенесију, коју је напао медвед, спасла се тако што је бежећи пред њим скидала са себе део по део одеће и бацала га пред разјарену али радозналу звер која би увек застала да оњуши и „испита" бачену ствар.**

● **Бил Прат из једног градића у америчкој савезној држави Масачусетсу целог свог живота — пуних 78 година — носио је седам кошуља и пет пари панталона на себи. И поред тога у његовој кући непрестано је буктала ватра.**

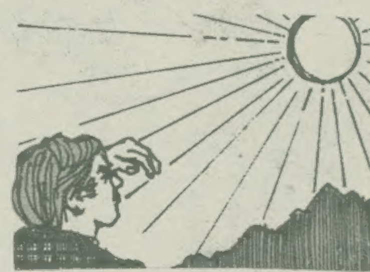

● **у лилипутанској републици Андори, у источним Пиринејима, гувернерова палата истовремено служи као музеј, затвор, црква, парламент и гостионица.**

● **недавно је у Енглеској одржан конкурс за најзанимљивији магнетофонски запис шумова које производе животиње. Победио је један становник Глочестершира који је на траку снимио „буку" коју прави пуж док грицка лист салате.**

● **на дневној светлости најудаљеније небеско тело које видимо је Сунце. Ноћу, пак, видимо звезде које су милион пута удаљеније.**

● **јула месеца 1976. године Сејмор Хес, метеоролог васионског брода „Викинг", послао је први извештај о времену које влада на Марсу: „Ветар се креће брзином од 10 километара на час. Температура минимум минус 86 степени, а почетком поподнева минус 30 степени. Притисак: 7,70 милибара."**

Walt Disney

ПАЈА ПАТАК

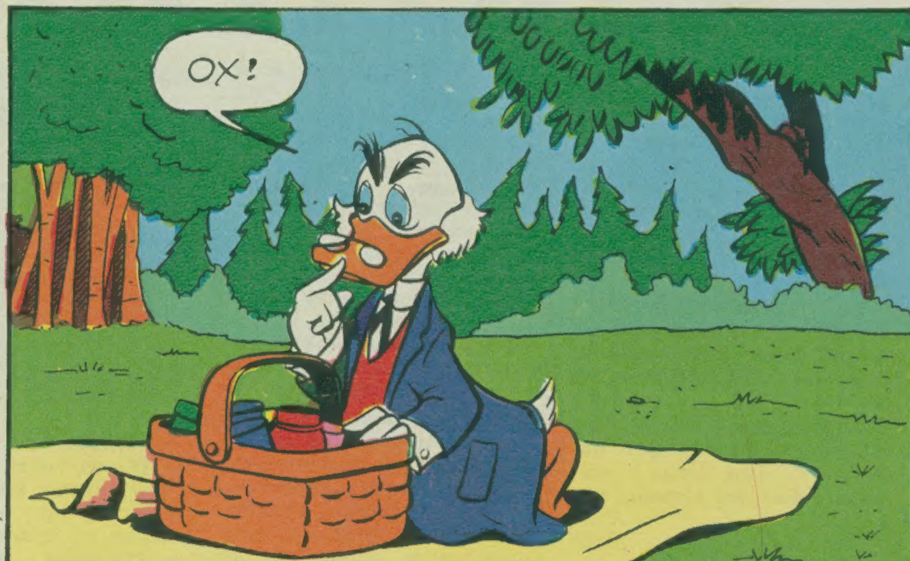

ПОТЕРА ЗА ИЛЕГАЛКОМ СА ПИСКАВИЦЕ

Мевли Јакуповић и данас је у живом сећању невероватно бекство

ност. Полиција је већ трагала за њима, а сад су се по граду појавили плакати са наградом за оног ко их ухвати или пријави. Улицама су лутале „марице" и полиција је хапсила комунисте.

У то време састанци тузланских илегалаца често су одржавани на брду Пискавици, поврх Тушња, у кући зидарског радника Јусуфа Јакуповића, секретара Окружног комитета Партије за Мајевицу и касније члана Штаба мајевичког одреда. На једном од њих одлучено је да се, разбијени по групама, склоне у околне шуме Јахинац, Бајрамовац, Илинчицу... У старој скромној кући на Пискавици Јусуф и Мевла су оставили своје двоје мале деце.

Огрнута у фереџу Мевла је повремено силазила у град, преносила илегални материјал, одржавала везу. А онда је добила задатак да крене у Брчко, са лажним исправама на име Есма Халилчевић из Челића код Лопара.

Преко својих рођака, симпатизера Партије, у Брчком се повезује са Пером Ђускићем, секретаром Среског партијског комитета. Са њим ради на проширењу организације Партије и СКОЈ-а, вршећи припреме за дизање устанка у том крају. Уз помоћ напредне омладине прикупљају ору-

БЕКСТВО У ПОНОЋ

ПОБЕЖЕ ИМ УСРЕД БЕЛА ДАНА, АЛИ СТИЋИ ЋЕ ОНИ ЊУ, БАР СУ СЕ ТАКО НАДАЛЕ УСТАШЕ У ЛОПАРАМА. У ИСТО ВРЕМЕ, СА МАЈЕВИЦЕ, И ДРУГИ СУ ПОШЛИ ДА ЈЕ ТРАЖЕ.

Ближило се већ подне кад су један младић и једна млада жена, свако са повећим завежљајем у рукама, журно али опрезно напустили Челић и сеоским друмом кренули ка Лопарама, пут Тузле. Ишли су одвојено, он напред, а она неколико корачаја за њим, као да се не познају.

— **Друже, сигурно си и ти гладан. Узела сам хлеба и парадајза... Видим, теби не дадоше.**

— **Не дадоше!** — одврати младић и сврну с пута на ледину. — **Али, добро је, не дираше нас ни Немци, ни усташе.**

Слабо разговорљиви, јели су брзо.

Тек што су кренули, опет он напред а она за њим, од Челича се зачу коњски бат. Младић се осврну и у истом часу хитро скочи у страну на живицу, па кроз шипражје.

— **Стој! Пуцаћу!** — викао је неко.

Као да се ништа није догодило, Мевла Јакуповић је наставила својим путем.

Лажна документа

Два месеца раније, крајем маја 1941. године, Мевла је са већином другова и чланова Партије у окупираној Тузли прешла у илегал-

жје и муницију, ваде их из Саве, суше и преко везе шаљу из града. Прошло је тако месец дана, кад стиже позив да се пребаци на Мајевицу где су се налазили неки организатори устанка. Али, требало је извући се из града. Тада је у Брчко дошао партијски радник Јошко Радовановић Јоваш који је требало да јој помогне и да са њом на Мајевицу понесе динамита и санитетског материјала.

Био је пазарни дан кад су кренули, свако са по једним повећим завежљајем: Јошко је носио динамит, а Мевла санитетски материјал. Прошли су полицијску контролу и, изашавши на периферију, наишли на сељака са колима који је пристао да их повезе до оближњег села, Челића.

Зверка коју тражимо

Није прошло ни сат откад су пред Челићем сишли с кола и прошли кроз село не би ли нашли шта да поједу... Изгледа да их је неко препознао. Мевлу су брзо сустигли.

— **Што ти не станеш? Чујеш ли, жено!**

Она стаде. Пред четворицом људи у усташким униформама ноге јој отежале, а језа набрекла у њој.

— **У Лопаре** — снађе се.
— **Носим брату преобуку.**

— **Каквом брату!** — брецну се један. — **То је она зверка из Тузле коју одавно тражимо... Оставила си децу и пошла за оним бандитом мужем — у шуму!**

— **Нисам ја удата...**

— **А ко ти је онај што побеже?**

— **Откуд ја знам!**

Усташе се згледаше, а онда ће један:

— **Дај исправе и, хајде, пењи се у кола. Есма Халилчевић... Нисам ти одавде, знао бих те.**

Кола кренуше, а она се узмуцала — као отац јој одавно умро, а она с матером прешла у Брчко, раде у Шљивари. Нису јој баш поверовали. Наћи ће јој брата, рекоше, па ће видети.

Коњи у касу грабе ка Лопарама. Усташе мало попричали, па заћуташе. Нигде јаруге ни каквог потока да искочи, да је убију, само да је не воде живу. „Е, Јошко, Јошко... Другови нас чекају, а ми огладнели. Хлеба и парадајза — пресело ми!... Да нисмо сели да једемо, сад бисмо већ били у брдима."

Неће далеко!

Док су улазили у Лопаре, један стари аутобус, пун путника, крену на другу страну, пут Тузле, и Мевли паде на памет очајничка мисао.

— **Људи, оде ми брат у Тузлу!**

— **Јесам ли рекао** — подсмехнуо се онај најподозривији међу усташама — **то је ОНА, а овамо измишља некаквог брата. Заустави пред кафаном** — рече кочијашу, — **да ја одем до жандармерије, нек они виде шта ће с њом.**

— **Пустити ме, ето шта ће** — пркосно ће Мевла. — **Шта сам коме скривила?**

Двојица одоше у жандармерију, а двојица седоше на клупу пред кафаном. Она их гледа и премишља

... Поправи завежљај на колима, а потом сиђе. Нема се куд, много их је. Она двојица је мотре. Пође према њима, као да ће сести, али продужи у кафану, ни сама не знајући зашто. Они је пустише.

Унутра тихо, нигде никога. Отворен прозор. Повисок је, под њим, с друге стране кафане, непокошена ливада. Нешто је понесе и она се, без размишљања, у трену, баци напоље. Саплићући се, јурну прво напред, а тада јој сину — висока је трава, ломи се и оставља траг. Брзо се поврати и стропошта у густо трње крај кафане. Није више смела да се врати по сандалу која је остала у трави.

Убрзо наста трка и галама. Побеже им, али неће далеко. Стићи ће они њу.

Било је око два по подне.

— **Рекох ли ја: ОНА је то људи, чувајте зверку!** — чупа косу онај усташа, а она га слуша. Види му изгланцане чизме на ногама, ослушкује тежак бат и не усуђује се да дише. Изгребана и крвава, с трњем у телу, опружила се по земљи и чека. А около потера. Чује како су нашли сандалу и пошли оним трагом у трави, тамо куда је била окренута. Неки се враћају и окупљају децу, да је и она траже.

Недалеко од ње, подно густог трња, два дечака се довикују:

— **Има ли је?**

— **Ама нема... Пусти је!**

Десет сати језе

Деца! Да јој је да плаче, да цвили, у том теснацу у којем не зна докле ће ни ку да ће. Не сме. А време тако споро пролази... Сат... два ... три... У сумрак потера се стишала. Чује звецкање оружја и скидање бајонета. Одлазе на починак и напољу остаје стража.

Тек у мраку усуђује се да окрене главу. Не види, само наслућује. Ноћ је све гушћа и глувља. Око поноћи је решила да покуша.

Мало-помало, трудећи се да не направи никакав шум спуштала се низ стрмину, кроз трње. Привукао је тихи жубор воде. Види, поточић и нешто као одвод за канализацију. Увукла се четвороношке и наставила да пузи. Вода! — први пут је откад су је ухватили у њој је заискрила нада. Овде се губи траг, ако ујутро доведу псе. На крају цеви, на другој страни канала, шипражје. Још неко време се провлачила четвороношке, а онда се усудила да устане.

Свитало је кад се нашла дубоко у шуми, далеко од оног безнађа.

Пуних пет дана и пет ноћи лутала је по обронцима Мајевице, крећући се само ноћу, док најзад није нашла Мачковац и везу која ће је упутити на Међедник где су се налазили другови. У међувремену, Немци и усташе су расписали велику награду за онога ко је ухвати. Сазнавши од Јошка Радовановића шта се догодило код Челића, за њом су трагали и партизани, али без успеха.

Мевла Јакуповић данас живи у Тузли и носилац је Партизанске споменице од 1941. године. У Тузли живи и народни херој Јошко Радовановић Јоваш.

Н. Ђозић

РЕЗУЛТАТИ НАЈНОВИЈИХ ИСТРАЖИВАЊА У ИТАЛИЈИ

ЈОНИ - ХРАНА ЗА ПАМЕТ

МОЖДА ЋЕ, ДА БИ УЧЕЊЕ ПРЕСТАЛО ДА БУДЕ ВЕЛИКА ЂАЧКА МУКА, БИТИ ДОВОЉНО ДА СЕ У ШКОЛЕ УГРАДЕ АПАРАТИ КОЈИ ЋЕ ЈОНИЗОВАТИ ВАЗДУХ.

Ружичастију будућност за ђачке дане наговештавају својим открићем доктори Федерика Мормандо и Луиђи Цека. Резултате свог истраживања извршеног у миланском Институту за хидрологију и биоклиматолошку медицину они су изнели на недавно одржаном конгресу у Фиренци.

Можда ће ђаци који су пропустили да то учине зажелети да нешто више сазнају о атомима. Јер, кажу Мормандо и Цека, управо јони, носиоци позитивног електрицитета — позитивно утичу на учење.

МИШЕВИ »ОДЛИКАШИ«

За терапеутско деловање негативних јона већ се зна. Постоје и продају се апарати који су нашли своју примену у болницама. Производњом негативно наелектрисаних молекула они олакшавају рад дисајних органа, помажу људима оболелим од бронхитиса и бронхијалне астме.

Откриће италијанских научника сада ће, изгледа, прославити и позитивне јоне.

Мормандо и Цека су за своје експерименте узели три групе мужјака албино — мишева, а како ни мишевима није лако да постану заморчићи и ови су морали да одговоре захтевима научника — осим тога што су сви морали да буду мушког рода, ниједан од њих није смео ни да има више од 100 грама тежине.

Прва група стављена је у „нормалне" услове, тј. држана у ваздуху у којем на 250 негативних јона долази 300 позитивних по кубном сантиметру; друга група у амбијент у којем је одржавана стална концентрација од 15000 до 20000 негативних јона; и, коначно, трећа експериментална група изложена је ваздуху у којем је концентрација по кубном сантиметру, као и код претходне, износила 15000 до 20000, али сада позитивно наелектрисаних атома.

Шта су мишеви открили научницима?

После једног кратког периода — за то време излагани су непријатним ситуацијама и од њих се очекивало да науче како да их избегну — мишеви су показали да учење не иде свима подједнако.

Најглупљи су били они који су своје лекције учили у „нормалном" ваздуху — они ама баш ништа нису схватили. Само четрнаест процената „негативних" успело је да разуме лекцију; заблистали су „позитивни", јер, читавих 1,87 процената савршено је савладало градиво.

Али то није све. Не само да су „позитивни" показали најбоље резултате, већ је и период за који су до њих стизали био за 2/3 краћи од онога који су њихова нешто мање бистра браћа трошила. Ови мишји „одликаши" још су у нечему превазишли остале: брзина њихових рефлекса била је шест пута већа од оне коју су показали „нормални".

ДОБРИ ДУБЛЕРИ

Научници сматрају да је један од разлога оваквог успеха мишева из треће групе и опадање страха и нервне напетости уопште у ваздуху који садржи већу концентрацију позитивних јона.

Управо у том правцу се и одвијају даља испитивања. Стручњаци се сада с правом питају која је „врста ваздуха" најприкладнија за све оне просторе у којима се обавља интелектуални рад. На прво место су дошле школе, али се може размишљати и о примени „позитивне климатизације", и у болницама, пре свега психијатријским, у којима би пратећа појава позитивне јонизације — пад нервне напетости — свакако била добродошла. Може се говорити и о примени овог новог открића и при раду са ментално заосталом децом.

Све ово ипак остаје ствар будућности: за сада се са сигурношћу може рећи само једно — позитивно јонизован ваздух знатно побољшава моћ учења код албино — мишева. То, међутим, и није тако обесхрабрујуће за ђаке и све оне којима би позитивни јони могли да помогну. Јер, испитивања у области биомедицине и социологије већ су показала да су албино-мишеви и њихови блиски сродници добри дублери човека.

М. И.

МИНИ - КВИЗ

1. Знате ли која је италијанска глумица играла главну улогу у филму „Ћоћара"?
2. Један наш књижевник писао је под псеудонимом Абуказем. Који?
3. Шта значи реч систола?
4. Знате ли ко је написао музику за балет Шчелкунчик?
5. Зооглифит је:

ОДГОВОРИ:

1) У „Ћоћари" је играла Софија Лорен; 2) Књижевник Илија Огњановић (1845 — 1900) писао је песме и хумористичке приче под псеудонимом Абуказем; 3) Реч систола у медицинском смислу значи скупљање срчаног мишића; 4) Написао је Петар Илич Чајковски (1840—1893) руски композитор и најистакнутији руски симфоничар 19. века. Компоновао симфоније, опере (Евгеније Оњегин, Пикова дама и др) и балете: Лабудово језеро, Уснула лепотица, Шчелкунчик и др; 5) Зооглифит је лик животиње који је природа извајала у камену.

НЕЋЕ ПРО

ТРАГИЧНА ОДБРАНА МАДРИДА

СТАНОВНИЦИ ГЛАВНОГ ГРАДА ШПАНИЈЕ, ЧВРСТО РЕШЕНИ ДА НЕ ПОКЛЕКНУ ПРЕД ТРУПАМА ГЕНЕРАЛА ФРАНКА, ПРЕТВОРИЛИ СУ У БАРИКАДЕ НЕ САМО СВАКУ КУЋУ, ВЕЋ И — СВАКУ СОБУ! СА ЊИМА СЕ, РАМЕ УЗ РАМЕ, БОРИЛО И СТОТИНЕ ЈУГОСЛОВЕНА.

Петог новембра 1936. године на првим страницама свих лондонских новина појавила се вест: „Снаге побуњеника упале у Мадрид! И док су се те вечери острвски дечаци и девојчице радовали ватромету који се као и сваке године приређивао поводом Гај Фоксовог празника, и деца у шпанском главном граду присуствовала су ватромету али сасвим друкчијем. Уместо праскавих, разнобојних ракета, небо Мадрида било је осветљено — експлозијама авионских и тенковских бомби.

Иза на брзину изграђених барикада становници Мадрида спремали су се да учине немогуће — да одбране град од трупа генерала Франка, чија је претходница под заповедништвом генерала Моле стигла до Толеданског и Сеговијанског моста и прешла реку Мансанарес.

Тенкови франкиста без престанка су засипали ватром истурене положаје браниоца тако да су ови, упркос огорченој и жилавој борби коју су водили, били приморани на повлачење услед недостатка оружја и муниције.

Опкољени Мадрид почео је да преживљава прве тренутке своје агоније која ће потрајати читаве три године.

ПУЦАЈТЕ ПРАЗНИМ ПУШКАМА!

Кад су почетком новембра 1936. франкисти стигли надомак Мадрида, влада Народног фронта је одлучила да оснује Комитет за одбрану града. Захваљујући његовом раду, Синдикати су позвали све своје чланове да узму учешћа у одбрани Мадрида. Десетине хиљада људи, жена и деце похрлило је на улице. Радници, трговци, занатлије напуштали су посао и журили у ровове. Све куће у граду претворене су у утврђење. Становници Мадрида спремни су да бране сваку стопу. Не боре се само од куће до куће већ од собе до собе! Ненаоружани борци узимају пушке својих палих другова и заузимају њихова места. Народ Мадрида одлучио је да се бори до краја.

— Неће проћи! — пролама се усклик.

Најтежа ситуација била је у Универзитетском граду. На њега франкисти усмеравају главни удар да би се пробили у срце града. Генерал Мијаха, који се иначе налази на челу

ОЋИ!

Комитета за одбрану Мадрида, наређује својим борцима, кад им је нестало муниције, да повлаче обараче празних пушака! „Уз заглушујуће експлозије бомби, непријатељ неће одмах схватити да се то чује само празно шкљоцање“, храбри он своје људе. Није губио наду да ће стићи помоћ. Она је и стигла.

ПОСЛЕ 29 МЕСЕЦИ

Већ 8. новембра одбрани Мадрида приступиле су и нове републиканске јединице и борци интернационалних бригада.

У Универзитетском граду развила се борба прса у прса, али франкисти нису успели да продру даље.

Недељу дана касније генерал Франко морао је да призна неуспех, упркос сталним бомбардовањима и великој техничкој и бројчаној надмоћности својих трупа.

Међутим, то није било окончање битке за Мадрид. После пада Каталоније Франко, са италијанским и хитлеровским интервентима, свом снагом креће на Мадрид, а онда, 6. марта 1939. године, пета колона врши издају и отвара фронт. Двадесет и два дана касније, после 29 месеци беспоштедне борбе, сломљена је одбрана Мадрида. У њој су, осим Шпанаца, учествовали и наши људи у саставу интернационалних бригада. Један од њих био је и др Алеш Беблер, данас члан Савета федерације.

★ ★ ★

Сећање Алеша Беблера на одбрану Мадрида доносимо на следећој страни.

ТАКО ЈЕ ПОЧЕЛО

Мада је за време првог светског рата Шпанија била неутрална, у њој су постојале две веома јаке струје: једна је, уз прећутну сагласност краља Алфонса XIII, активно помагала Немачку, док је друга производила разне артикле за потребе савезника. Захваљујући томе, земља на Иберијском полуострву успела је да извуче велику материјалну добит али при том није могла да избегне и економску кризу која је захватила читав свет.

Управо та криза, нерешено аграрно и национално питање, нагомилано незадовољство радника и сељака и још низ противуречних друштвено-политичких и економских односа довели су до слома монархије. Наиме, на општинским изборима које је 12. априла 1931. године расписао тадашњи председник владе адмирал Аснар дошло је до убедљиве победе републиканаца. Два дана касније проглашена је Друга шпанска република, а Алфонсо XIII је приморан да напусти земљу.

Пошто је у рушењу монархије, осим републиканаца и демократа учествовала и конзервативна буржоазија, то су и они узели учешћа у стварању нове владе. И то се ускоро показало као главни камен спотицања. Због различитих економских и политичких интереса, дошло је до цепања владе на лево и десно крило, а то је већ почетком 1932. године довело Републику у тежак положај. Поларизација странака доводи до расцепканости владе у утирању пута реакцији, чији притисак постаје сваког дана све већи.

Мада је монархија срушена, реакционарне снаге нису мировале. Одмах по проглашењу Републике повеле су отворену борбу с намером да што више продубе већ постојећу економску кризу, онемогуће деловање демократских снага и решавање основних проблема у земљи. И радничка класа и сеоска сиротиња, које су, незадовољне млаким реформама владе, такође су повеле отворену борбу. Над земљом се надвила сенка грађанског рата.

Седамнаестог јула 1936. године у шпанском протекторату Мароку војска је, под руководством побуњеничких генерала, заузела најважније службене зграде, луке и аеродроме. Влада Народног фронта, формирана средином фебруара, оклева са доношењем одлука о потребним акцијама, па чак изјављује и да је „антирепубликански покрет угушен“. Један од разлога овог оклевања је вероватно и то што Република није имала регуларну војску: свака политичка организација имала је своје војне јединице и своје заставе!

Тако се већ првих месеци грађанског рата показало да одреди Народне милиције, ма како ефикасни били у уличним борбама, нису вични модерном начину ратовања. Сама храброст и одушевљење нису били довољни за успешно ношење с бројно и технички много надмоћнијим непријатељем.

СЕЋАЊА АЛЕША БЕБЛЕРА НА МАДРИДСКИ ФРОНТ

МЕЂУ РАЊЕНИМ МАСЛИНАМА

Таман смо помислили да је трећи члан патроле настрадао — кад се он појави са шмајсером упереним у леђа двојице фашиста.

Крајем марта 1937. године стигао сам на фронт који се пружао дуж реке Хараме. На њему су се, пуна 22 дана, републиканске снаге огорчено бориле, покушавајући да спрече надирање Франкових трупа које су настојале да се пробију до друма Мадрид — Валенсија и тако онемогуће снабдевање главног града. И мада је од 28. фебруара, када су фашисти коначно одбачени, прошло месец дана, свуда сам наилазио на трагове борби.

Батаљон „Георги Димитров", који се налазио у саставу XV интернационалне бригаде, а којем је припадала и моја чета „Матија Губец", био је добро укопан у ровове на брежуљцима засађеним маслинама.

Прва мисао која ми је пала на ум кад сам стигао на положај и угледао те маслине била је да се и оне налазе међу рањеницима: на њима није било ни једног јединог листа. Оголеле гране подсећале су ме на раширене руке вапијућих.

ОПКОЛИО САМ ИХ!

Борци у рововима живели су последњим животом. Непријатељ, такође укопан у ровове, налазио се на 100 до 200 метара. Није се могао начинити ни најмањи покрет, а да то они не примете. Зато су наши људи обично по два-три, користили ноћ да се пузећи прикраду побуњеничким рововима и баце коју бомбу. На то би побуњеници одговорили ватром из митраљеза и тако би се читав сат бесомучно пуцало и с једне и с друге стране.

Понекад, неко од нас ишуњао би се из рова да у голо, изрешетано стабло маслине, што ближе положају непријатеља, постави звучник преко којег су током дана емитовани кратки говори и револуционарне песме. То је изазивало бес фашиста и помамну пуцњаву.

Још су ми у живом сећању тројица младића који су једне мрачне ноћи кренули у сличну акцију. После пола часа вратила су се само двојица. И таман смо помислили да је трећи непријатељу пао шака, кад се он појави са шмајсером упереним двојици фашиста у леђа. Да их је заробио било је очигледно, али како — није нам било јасно.

— Једноставно, опколио сам их! — објаснио нам је уз осмех.

ПАРОВИЋ МЕЂУ ПРВИМА

Једног дана штаб бригаде је добио наређење да у селу Піералес организује подофицирску школу. Њен ђак био је и Франц Розман.

Неколико месеци по оснивању школе стигло је наређење: заједно са XIII бригадом, коју су углавном чинили Пољаци и чији је политички комесар био Благоје Паровић, требало је да

се камионима пребацимо северозападно од Мадрида, под обронке Сијера де Гвадараме. Задатак нам је био да продремо на територију коју су држале Франкове трупе да заобиђемо њихове линије и нападнемо их из позадине.

Обе бригаде, и наша Тринаеста, спустиле су се низ брежуљке ка селу Виљануева де ла Кањада, које је било добро утврђено. Развила се жестока борба, али ближе селу нисмо могли. Међутим, како је Виљануева била веома значајна за даљи развој операције, добили смо наређење за јуриш с препоруком да политички комесари предводе своје јединице.

Благоје Паровић је кренуо међу првима. Међу првима је и погинуо тог врелог јулског дана.

И ми смо јуришали, али без успеха.

Око подне 7. јула стигло је наређење да опколимо Виљануеву. Мени је, по одлуци Штаба бригада, пало у задатак да преузмем батаљон састављен само од Шпанаца, и с њим први продрем на друм који је Виљануеву спајао с градићем Брунети.

Људи су били уморни, гладни, жедни. Ни капи никакве течности нисмо имали, а сунце је немилосрдно пржило.

Напредовали смо метар по метар. Срећом, непријатељ нам није пружао отпор, вероватно нас и није очекивао с те стране.

Тек што смо се предвече приближили друму, одједном је почела страховита паљба на целом фронту. Дато је наређење за општи напад.

На челу свог батаљона кренуо сам према селу. Дошло је до пушкарања код првих кућа, али није потрајало дуго. На прозорима и иза углова кућа појавиле су се беле крпе и пешкири. Франкисти су се предали.

Тако смо заузели Виљануева де ла Кањаду која је све до завршетка рата остала у рукама републиканаца. Битком код Брунете осујећено је још једно настојање франкиста да се докопају Мадрида.

О. Вукадиновић

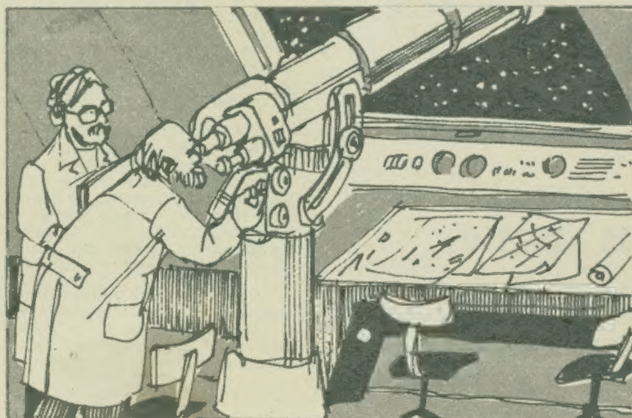
НЕПОЗНАТО ТЕЛО У НАШЕМ СУНЧЕВОМ СИСТЕМУ

ОТКРИВЕНА НОВА ПЛАНЕТА?

Научници из америчке Смитсонове опсерваторије сматрају да би то чудно тело могло бити астероид. А ако је тако, онда би вредело уперити телескопе према простору који га окружује и који је, можда само наизгло — празан! Дакле, можемо да очекујемо нова открића у нашем Сунчевом систему...

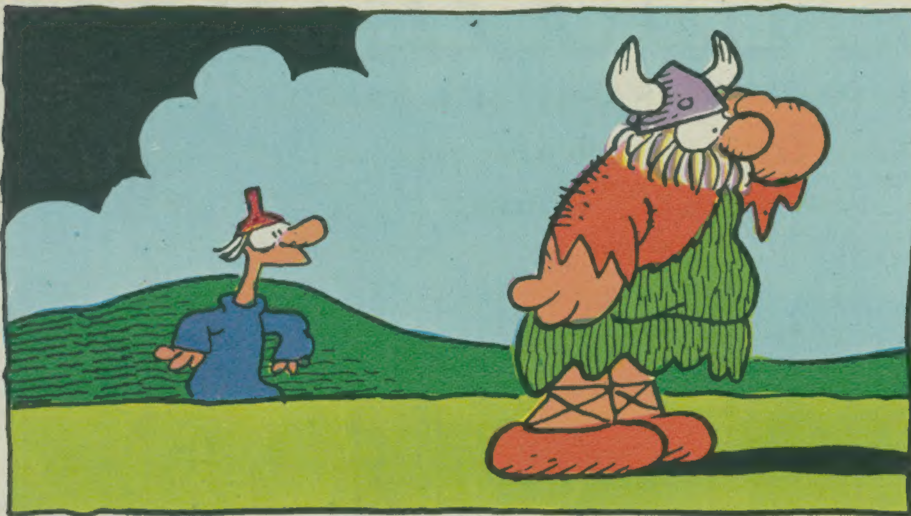
Комета? Астероид? Или, можда, нова планета? Не личи ни на какво до сада познато небеско тело, каже амерички астроном Чарлс Кауел који је открио ову „принову" у Сунчевом систему. Она се јасно види на фотографијама, као нејасна, светла тачка која кружи око Сунца по елиптичној путањи, негде између орбита Урана и Сатурна.

За сада је ово непознато тело названо „предмет Кауел". Израчунато је да је његов пречник између 160 и 640 километара, а налази се на приближној удаљености од Сунца од око две и по милијарде километара. То значи да је шеснаест пута удаљеније од њега него наша планета. Мистериозни предмет унео је одмах много забуне и радозналости. Одвећ је мален да би могао бити права планета, а превелик да би био — комета. Исто је тако мала вероватноћа да је реч о сателиту Урана или Сатурна који се можда одвојио, пошто ове две планете имају довољно велику силу теже да би и најудаљенији њихов месец могао да јој се одупре. Онда, шта је „предмет Кауел"?

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

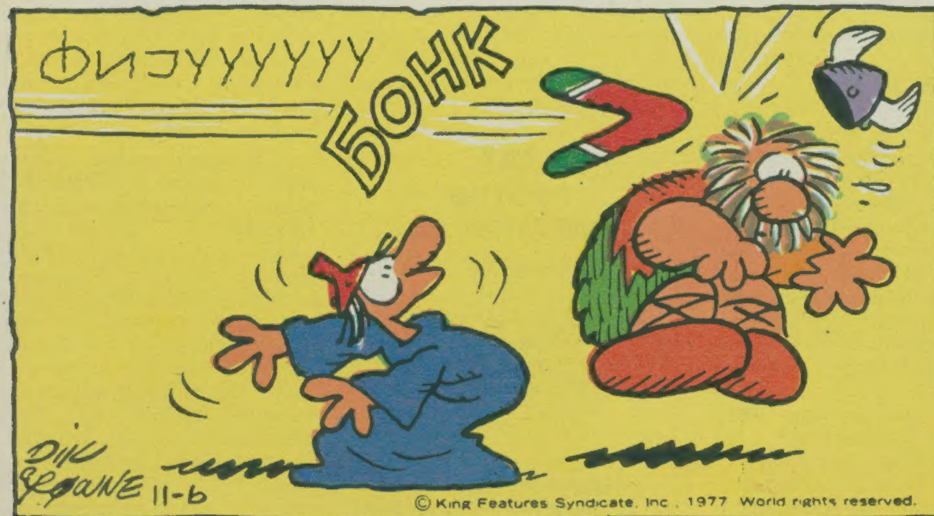

ЧЕТИРИ ГРОБА ЗА БРА

КАД ЈЕ РАНЧЕР ЗВАНИ »КАРАНФИЛ« ОДБИО ДА БРАЋИ ХОРЕЛ ВРАТИ ДУГ, ИЗБИО ЈЕ КРВАВИ РАТ ИЗМЕЂУ ДВА КЛАНА У ТЕКСАСУ.

Четрнаестог јануара 1873. године северњачки расположени шериф Денсон је у тексашком граду Лампасасу покушао да, због незаконитог ношења оружја, ухапси једног каубоја који је радио на ранчу браће Хорел. Каубој који, као ниједан тадашњи Тексашанин, није могао схватити јенкијевски закон о забрани ношења оружја, био је бржи и шериф се срушио с метком у срцу.

Браћа Хорел — Март, Том, Мерит, Бен и Сем — омогућила су убици да побегне.

Капетан тексашке полиције коју су основали северњаци, Томас Вилијемс, одлучио је да освети свог пријатеља Денсона и смрси конце „проклетим јужњачким бунтовницима браћи Хорел". Није могао да их оптужи због учешћа у бекству убице судски, јер није било никаквих доказа, па је одлучио да се послужи лукавством, да злоупотреби њихово осећање части.

Браћа Хорел су знала да им капетан Вилијемс припрема клопку, па се нису растајала један од другога. Пет дана после шерифовог убиства заједно су дојахали у град и ушли у салун „Алем" који је држао њихов пријатељ Џери Скот.

Чим су младићи ушли у бар, полицијски капетан је три своја човека поставио у заклоне у улазе околних зграда. Једном је наредио да заузме бусију код коња браће Хорел, а он се с тројицом притајио у ковачници преко пута салуна.

Десетак минута касније у „Алем" је ушао један од најстаријих каубоја браће Хорел, Бил Бовен.

— Напред, момци! — капетан с тројицом полицајаца уђе за каубојем у Скотов салун.

Томас Вилијемс стаде пред Била Бовена и рече му:

— Дај, пуцаљку, Биле! Ухапшен си због ношења оружја!

Браћи Хорел и свима у салуну је тог часа било јасно да ће бити мртвих. „Кодекс части" је ранчеру наређивао да се супротстави хапшењу својих људи уколико то нису по том „кодекс у" заслужили, или да их, уколико су већ у затвору, ослободи по било коју цену. У оба случаја частан тексашки ранчер постајао је човек ван закона, десперадос, гоњена звер. Браћа Хорел су то добро знала. Зато је Март покушао да спречи најгоре. Стао је пред Била Бовена и рекао капетану:

— Остави га на миру, Томе, да не буде зла!

Вилијемс без речи трже „колт" и опали. Метак погоди Марта у раме, али пре него што је капетан, или неко од његових људи могао да опали још један хитац плануше истовремено пет револвера у рукама четворице браће Хорел и Била Бовена. Кад се барутни дим мало разишао, на поду салуна су мртви лежали капетан Вилијемс и полицијски наредник Тим Денијелс, а полицајац Ендрју Мелвил је умирао на прагу.

ДО НОВОГ МЕКСИКА И НАТРАГ

Из Остина, главног града Тексаса, кренула је против браће Хорел елитна јединица државне полиције. На ранчу браће Хорел полицајци су затекли само тешко рањеног Марта, његову жену и два каубоја који на дан окршаја нису били у Лампасасу, Алена Вајткрефта и Џемса Гризеља. Везали су све мушкарце и отерали их у затвор у Џорџтауну.

Жена Марта Хорела је до била дозволу да у ћелији не гује рањеног мужа. Док се Март оправљао, његова четири брата за којима су

потере узалуд трагале, продала су добар део стоке пријатељима. Говеда која нису могла да продају поверили су пријатељима да их или продају, или им сачувају до бољих дана.

Средином априла Март је рекао жени:

— Сад већ могу јахати, а ако баш затреба и пуцати! Јави то браћи!

Три дана касније четири брата Хорел су с Билом Бовеном и осталим каубојима ујахали у град, опколили затвор, провалили у њега, ослободили затворенике и изгубили се с њима у прерији. Још исте ноћи кренули су према западу и изгубили се у безводној пустоши Љана Естакада.

Браћа Хорел су у Новом Мексику на обали реке Хондо купила пашњаке и стоку и подигла нови ранч. Мексиканци су попреко гледали „тексашке ђаволе", али до размирица није долазило све док досељеници нису покушали да искључиво за себе приграбе ретка појила за стоку. Тада је усред Линколна дошло до пуцњаве у којој су Мексиканци поубијали неколико каубоја и Бена Хорела. Четири брата сахранила су мртве на ранчу, а затим су с преживелим каубојима, наоружани до зуба, кренули на Линколн у којем се управо одржавала некаква мексиканска фијеста. После пуцњаве која није дуго трајала, у прашини су лежали мртви и рањени Мексиканци, а дружина Хорел је још једном бежала од потера, овог пута и од полиције коју је против ње послао гувернер Новог Мексика.

РАТ ПРОТИВ »КАРАНФИЛА«

Бегунци нису могли на запад у Калифорнију, ни на север у Колорадо, јер су их на обе границе чекали јаки одреди федералних трупа. На југу се налазио Мексико.

— Преостаје нам једино да се вратимо у наш Тексас! — рекао је најстарији брат, Мерит Хорел. **— Државну полицију која је служила искључиво Јенкијима заменили су тексашки ренџери, махом наши, Тексашани! Можда ће нас они разумети!**

Петог марта 1874. године браћа Хорел и њихови људи срели су се с тексашким ренџерима.

— Предајемо се добровољно! — рекао је Мерит. **— Ја и Бил Бовен смо пуцали на полицајце и убили капетана Вилијемса и ону другу двојицу. То ћемо рећи и на суду!**

— У реду, момци! — рече вођа ренџера. **— Пођите с нама, а оружје можете задржати!**

Суд у Лампасасу је Мерита и Бовена ослободио кривице, оценивши да су пуцали у нужној одбрани. Изгледало је да ће будућност бити светла за четири брата. Вратили су се на некадашњу фарму на обали Сумпорног потока, обновили зграде и оспособили зарушена појила. У трновитој шикари око Сумпорног по-

тока пронашли су ону стоку коју су приликом бекства напустили и њену младунчад. Суседи и пријатељи којима су поверили један део стоке поштено су им и без оклевања исплатили новац који су за њу добили на северним пијацама.

Само је Џон Хигинс „Каранфил" одлучно изјавио да ништа није дужан браћи Хорел, јер није никад ни продао, ни присвојио неко њихово говече. Мерит Хорел и Бил Бовен одјахали су у прерију на „Каранфилова" пасишта. Међу његовом стоком пронашли су приличан број говеда са својим фалсификованим жигом и отерали их на свој ранч. Мерит је Хигинсу послао поруку.

— Врати говеда, или ћемо их сами узети!

— Напунићу оловом свакога ко се усуди да из непристојне близине разгледа моју стоку! — одговорио је „Каранфил" Хигинс.

Тај дијалог преко посредника је у Тексасу значио објаву рата

ОСТАО ЈЕ САМО СЕМ

Браћа Хорел су наставила да из „Каранфиловог" стада издвајају своја говеда а није искључено да су понекад узели и неко које није било њихово.

Двадесет другог јануара 1877. године Мерит Хорел је седео поред велике пећи у салуну „Алем" у Лампасасу и мирно разговарао с власником Џери Скотом. Врата се одједном отворише и „Каранфил" Хигинс упаде у салун. Без речи је извукао револвер и испалио четири метка у груди Мерита Хорела.

Од тога часа сваки члан два клана сматрао се овлашћеним да у првој прилици смакне неког из другог клана, а прилика је било напретек. У покрајини Лампасас крстови су ницали као печурке после кише. Чувени командант тексаских ренџера Џон Џонс је најзад добио наређење да успостави мир. Дојахао је у Лампасас и присилио два зараћена клана да 23. августа 1877. године потпишу мир.

— Као Тексашанин и као ренџер дајем вам реч да ћу лично о најближу грану окачити онога ко овај уговор први прекрши! — обећао је Џонс, а сви су знали да он не млати празну сламу.

Привидни мир владао је неко време у Лампасасу и околини. Мржња и жеља за осветом провалила је 28. маја 1878. године. Те ноћи неко је убио и опљачкао старог нежењу Вогна, власника мале банке и залагаонице. Многи ситни сточари, углавном пријатељи „Каранфила" Хигинса, остали су без својих уштеђевина.

Тексаски ренџери повели су истрагу. Следили су траг једног коња који је водио према Сумпорном потоку. У близини куће Марта Хорела набасали су на младог каубоја Била Крабтрија који је радио на Хигинсовом ранчу и ухапсили га.

— Нисам ја убио Вогна! — одмах је рекао Крабтри. **— Само сам чувао стражу док су Март и Том Хорел упали у банку. Обећали су ми петину плена!**

Ренџери су Крабтрија довели у Лампасас и он је своју причу поновио пред судијом. Судија га је до суђења пустио на слободу и он је скочио на коња и у галопу одјурио према Хигинсовом ранчу. Тамо никад није стигао. Уз пут га је неко изрешетао оловом.

По судском налогу шериф је ухапсио Марта и Тома Хорела. У септембру 1878. године почело је суђење. Два брата су тврдила да је Бил Крабтри с Хигинсовим људима убио и опљачкао Вогна.

— „Каранфил" Хигинс је наговорио Крабтрија да нас оптужи, а затим га је уклонио да би се ослободио незгодног сведока! — рекао је Март. **— Тражимо од суда да моје речи провери!**

Већина становника покрајине Лампасас веровала је да браћа Хорел говоре истину. Суђење се отегло. Све више је било јасно да ће оптужени бити ослобођени.

Увече 15. децембра група маскираних људи провалила је у затвор и убила Марта и Тома Хорела.

Последњи од браће Хорел. Сем, који је после хапшења Марта и Тома побегао у прерију, послао је ултиматум „Каранфилу" Хигинсу:

— Ако не одеш у року од недељу дана из Тексаса, убићу те као којота!

„Каранфил" Хигинс је на брзину продао стоку и ранч и са свим члановима свог клана побегао је у Колорадо. То је по „кодексу части" значио признање кривице, али је по том истом „кодексу" значило и крај крвне освете.

Сем Хорел је још дуго живео на фарми код Сумпорног потока. Умро је као ћутљиви старац који се никад није насмешио.

А. Р.

ТВРДОГЛАВА МЕРИ

САВРЕМЕНИЦИ СУ ЈЕ НАЗИВАЛИ УБОГОМ БЕСТИДНИЦОМ, ХИЈЕНОМ У СУКЊИ, ЗМИЈОМ КОЈА ФИЛОЗОФИРА, А ЗА НЕШТО РАФИНИРАНИЈЕ ЧИТАОЦЕ С ПОЧЕТКА ДВАДЕСЕТОГ ВЕКА ПОСТАЛА ЈЕ ПРОТОТИП ЖЕНЕ КОЈА МРЗИ МУШКАРЦЕ.

Иако су је се до пре једног века одрицале чак и њене духовне сестре — сифражеткиње које су се бориле за женско право гласа и право приступа на универзитете, Мери Вулстоукрафт, енглеска списатељица друге половине осамнаестог века, с правом се може сматрати зачетником светског феминистичког покрета.

Неконформиста, тврдоглава, решена да се никоме и ничему на свету не потчини, она је, спирући се свим конвенцијама и гвозденим законима који су у то доба управљали животом жене, шокирала тадашњу пуританску Енглеску, објавивши 1792. године дело „Заштита права жене", које се по много чему може сматрати манифестом феминистичког покрета.

Најстарије дете сиромашне сељачке породице, силом прилика самоука, она је, не обзирући се на критике и осуде других, после жестоке борбе с родитељима, с непуних двадесет година напустила породицу и сама кренула у Лондон.

Бавећи се најпре пословима које је сматрала понижавајућим — била је и пратиља богатих дама и гувернанта — она у двадесет и трећој години објављује полемичку расправу „Размишљања о образовању девојака", неку врсту аутобиографског романа у коме је напала све оно што је у ондашњем положају жене вређало њен бунтовнички дух. То је и жестока осуда празног и доконог живота и оног устаљеног схватања већине њених савременица које су у браку виделе једини смисао постојања.

Као да је у свему хтела да се противи времену и његовим нормама, ова жена грациозног изгледа и великих очију изузетног благог погледа (тако су описали њени обожаваоци), потпуно је занемаривала свој изглед. Тај њен тврдоглави нехат за све што је спољашност учиниће да је доба у коме су лепота и елеганција једине врлине жене — прогласи снобом.

Убеђена да је економска независност неопходан предуслов за ослобођење жене и престанак њеног робовања мушкарцу, Мери је радила тешке послове, да би могла сама да одржава своје скромно домаћинство. Прича се да је државника Шарл-Мориса де Таљерана (у то доба амбасадора младе француске Републике у Лондону), када је 1792. године дошао да је посети, послужила грозним чајем из окрњених шоља.

Захваљујући њеној интелигенцији, снажном полемичком духу и неконформизму, одушевљено је примају у један круг напредних интелектуалаца

СВОЈИМ НАЧИНОМ ЖИВОТА И ЗА ОНО ВРЕМЕ НЕЗАМИСЛИВИМ СТАВОВИМА МЕРИ ВУЛСТОУНКРАФТ УЗБУРКАЛА ЈЕ МЕМЉИВУ АТМОСФЕРУ ПУРИТАНСКЕ ЕНГЛЕСКЕ

тога доба. То је време дубоких друштвених промена у свету, доба француске и америчке револуције чији је дух унео страх у редове енглеске аристократије. У овој изоштреној интелектуалној атмосфери Мери Вулстоункрафт сазрева и пише своју чувену „Заштиту".

И док се већина жена од малих ногу васпитава како да дође до мужа, како да му буде верна и одгаја његово потомство, она се залаже за њену равноправност, за њену културну и економску еманципацију.

Узалудно се надајући да ће моћи да утиче на француско законодавство у области права жена на образовање, она своју књигу посвећује Таљерану.

Када се заљубила у Гелберта Имлеја, једног америчког шпекуланта земљом, она, доследно својим идејама, кршећи све норме владајућег морала, живи с њим не венчавајући се чак ни када им се родила кћерка.

Ова веза ће пропасти и нешто касније Мери се удаје за Вилијама Годвина, енглеског филозофа и писца „Политичке правде". У том браку рођена је кћи Мери, која касније постаје друга жена чувеног романтичарског песника Шелија. Идући стопама мајке и она ће се прославити, али као писац романа страве и ужаса „Франкештајна".

Мери Вулстоункрафт умире на порођају у тридесет и осмој години живота.

М. И.

УКРОЋЕНА

Н[illegible] месту где [illegible]
[illegible] висоравни [illegible]
[illegible] да [illegible]
[illegible] него што се [illegible] севера на [illegible]
[illegible]
[illegible]
Каспијског [illegible] поточић
претвориће се у [illegible] реку.

Судбина Русије често се решавала на обалама ове велике реке. Градови никли на њеним обалама одавнина су представљали важне стратегијске тачке за чије су се освајање, поред осталих, ломила и копља великог азијског освајача Тамерлана и, два века касније, Ивана Грозног који је, освојивши 1552. године Казан, успео да потисне татарске освајаче до Крима и тако своме царству да излаз на Каспијско језеро.

Њене воде опевале су тужне песме руских бурлака, а крвљу обојили учесници једне од најжешћих битака II светског рата — битке код Стаљинграда. Одлучујућу битку Немци су те 1942. године изгубили захваљујући натчовечанским напорима руског човека.

Из рушевина рата никао је град који данас представља културно седиште. У њему су многи универ[illegible] индустријска по[illegible] никла је ту и [illegible]

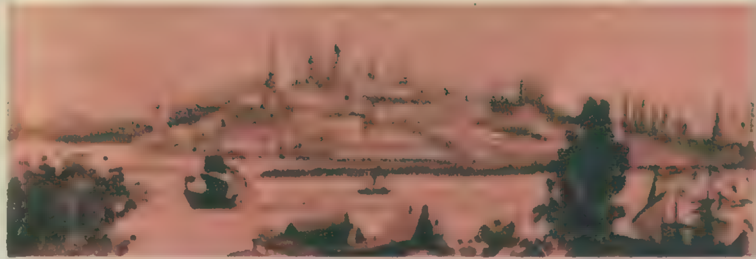
[illegible] таласи ве[illegible] [illegible], град у коме се [illegible] и За[illegible] судара[illegible]. Ту је, [illegible] године, и универзитет у чијим су клупама седели Владимир Иљич Лењин и Толстој.

А пре него што Волга нађе своје уточиште, протећи ће и поред Астрахана. Баснословно богат и сјајан татарски град освојио је 1554. године Иван Грозни, а у 18. веку [illegible] претворио у базу за [illegible]ање против Персијана[illegible] [illegible] име везано за [illegible] руски казнјар [illegible]

[illegible] про[illegible] [illegible] код Куј[illegible] [illegible] спојио [illegible] Црним мо[illegible]

[illegible] својим рукама, [illegible] реку.

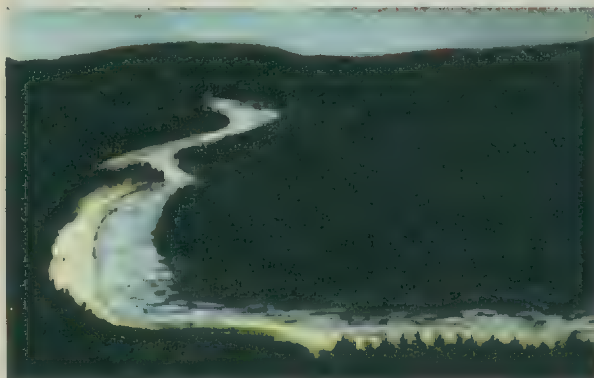
М. И.

Казан, престоницу древног татарског казаната, освојио је 1552. године Иван Грозни и тако свом царству отворио излаз на Каспијско језеро. Надимак „Грозни", овај владар добио је због окрутности. У наступу страшног беса убио је и властитог сина.

Иако је у историју ушао и због своје окрутности, Иван Грозни је ипак ојачао и унапредио своје царство.

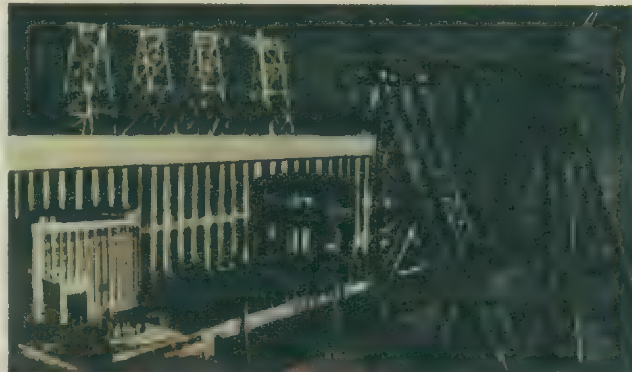
Волга извире на Валдајској висоравни, 228 метара изнад нивоа мора.

Велики азијски емир Тамерлан владао је у 14. веку просторима око Волге и огромним пространствима Азије.

Горе: мост у Саратову један је од најдужих у Европи. Град је основан у 16. веку. У околини се налазе богата лежишта нафте и земног плина. Десно: године 1956. започета је изградња Саратовске хидроцентрале на Волги. Крајње десно: Волго-донски канал спојио је две велике руске реке и отворио пролаз ка Црном мору и Украјини, кључној индустријској области земље.

ВОЛГА

КРОЗ САМО СРЦЕ РУСИЈЕ, ВЕЋ ВЕКОВИМА, ВИЈУГА МОЋНА РЕКА. НА ЊЕНИМ ОБАЛАМА ЧЕСТО СЕ РЕШАВАЛА СУДБИНА ОВЕ ПРОСТРАНЕ ЗЕМЉЕ . . .

У животу чувених бурлака са Волге — људи који су снагом својих мишића покретали огромне бродове — ма како нам њихове песме данас звучале, било је мало романтике. Док су им се у тела болно засецали оштри конопци, дуге поворке људи и жена с напором су вукле тешке барке.

Волга је најзначајнија водена артерија земље. Најживљи промет је нафтом узводно и дрвима низводно. Балвани се везују и стварају дрвене површине које су неки пут скоро километар дугачке и пола километра широке. Узводно, великом реком одлазе и жито, со, пасуљ, сирово гвожђе, грађевински материјал и каспијско уље.

МЕДВ

ЈАЗАВАЦ

ВЕВЕРИЦА

Херојска битка код Стаљинграда, данас Волгограда, означила је прекретницу II светског рата.

Језеро код кујбишевске хидроцентрале највеће је вештачко језеро на свету. Опасност од поплава захтева непрекидне радове.

Астрахан је центар прерађивачке индустрије рибе. Моруне из Волге лове се због своје укусне икре која се затим ту претвара у чувени руски кавијар

АВАНТУРЕ ЈЕДНЕ КОРЊАЧЕ

КАКО У ЈЕДНОМ ДАНУ ОБАВИТИ ВИШЕДНЕВНИ ПОСАО? ДА ТО НИЈЕ НЕМОГУЋЕ ДОКАЗАЛА ЈЕ МЛАДА БЕОГРАДСКА УМЕТНИЦА ЉИЉАНА ДРЕЗГА.

Пре него што је стигла до Октобарског салона, корњача је »преживела« бурну авантуру.

За двадесет осмогодишњу Љиљану Дрезгу 12. септембра 1975. године био је, чинило јој се, најзначајнији дан у њеном животу: понела је две своје слике да конкурише за 16. октобарски салон. Био је последњи дан за пријем радова које је требало однети у Студентски културни центар где је радила селекциона комисија. Иако је Љиљана до тада већ имала осам самосталних и дванаес так колективних изложби — за њу је ова угледна смотра ликовних и примењених уметника Србије представљала врхунски изазов.

Изишла је из солитера број 108 на новобеоградском Булевару АВНОЈ-а у којем је грозничаво припремала слона и корњачу, платна у уљу у која је тада полагала велике наде и амбиције. Зауставила је први такси. Возач је изишао да јој помогне да слике натоваре на пртљажник, пошто нису могле да стану у кабину. Причврстили су их гуменим везицима и кренули. Међутим, у близини зграде СИВ-а такси се одједном зауставио насред улице, мада је све испред њега било чисто.

Платно је уништено!

— **Мислим да се слике више не налазе горе** ... — рекао је таксист.

Био је у праву: гумени каишеви висили су откачени, пртљажник је био празан. Далеко иза њих, насред коловоза, лежао је неки предмет. Наилазио је градски аутобус.

Таксиста и сам обузет паником — потрчао је у сусрет аутобусу, не размишљајући о опасности, машући обема рукама и вичући да стане. Аутобус се некако зауставио тик испред слике. Таксиста је већ био дотрчао и подигао је са коловоза, а затим увис, показујући је Љиљани која је стајала потпуно утучена.

Слон је остао без лајсни, али је ипак био опасен. Међутим, требало се још суочити са судбином корњаче, која је, очито, спала са пртљажника раније. Пошли су истим путем натраг. Слика је доиста лежала нешто даље. Када су је подигли — кроз њу се видела улица! Разјапила се огромна поцепотина у облику троугла на једном делу корњачиног оклопа, а комадић платна тужно је висио.

Љиљана више није могла да задржи сузе. Схватила је да је све пропало и рекла таксисти — који је и сам био очајан — да је одвезе на Теразије, где је становао њен колега и одличан пријатељ Никола Кусовац — Ница.

Фен за сушење слике

— **Како да вам платим?** — понављао је таксиста скрханим гласом.

— **Никако** — одговорила је Љиљана — **није реч о новцу** ...

Изишла је из кола и кренула према Ницином стану ридајући наглас, вукући слике и делиће поломљених лајсни, не примећујући пролазнике који су је у чуду посматрали.

Ница је остао прибран. Рекао је Љиљани да седне и да заједно „размотре ситуацију". Кроз сузе се ипак насмејала: иако је знала да више много тога не може да се учини, његов пријатељски и охрабрујући глас мало ју је умирио.

Прво су телефоном позвали Студентски културни центар и објаснили шта се догодило. Селекциона комисија је била љубазна: одобрили су Љиљани да своје радове донесе сутрадан — после истека рока!

Дан и ноћ представљали су ипак неко време, а оно је уливало нове наде. Одмах су се обоје бацили на посао. Ница је прво окренуо слику на наличје, а затим је пажљиво — „испеглао". Нанео је слој подлоге, па брижљиво, танким премазом лепка, сјединио поцепане крајеве. Угледао је нови слој подлоге и онда је требало поново осликати оштећени део корњачиног оклопа. Баш то је и представљало проблем, јер боја се не суши тако брзо.

Сналажљив и непоколебљив Ница укључио је фен за косу и Љиљана је могла да наноси слојеве потребних боја један за другим, који су се одмах сушили! Слика је полако добијала свој пређашњи изглед. Следећег јутра није се примећивало било каква интервенција у њеном горњем левом делу.

Однели су корњачу и слона у изложбену дворану. Остала је још само неизвесност — хоће ли слике бити прихваћене, али то је друга врста узбуђења ... Када јој је саопштено да је селекциона комисија одабрала баш корњачу, Љиљана је била пресрећна. Не зато што је сматрала да је слон бољи — она није правила разлику између њих — него просто зато што је оваква завршетак бурне авантуре лично на бајку!

У каталогу 16. октобарског салона репродукција корњаче Љиљане Дрезге налази се под бројем 28. Званично се ово платно зове „Статика" и било је веома запажено на том Салону.

М. Крстуловић

Мачке лепотице

КАО И СВАКЕ ГОДИНЕ И ОВЕ ЈЕСЕНИ У ПАРИЗУ ЈЕ ПРИРЕЂЕНА МЕЂУНАРОДНА ИЗЛОЖБА МАЧАКА НА КОЈОЈ СЕ МОГЛО ВИДЕТИ ВИШЕ ОД ПЕТ СТОТИНА МАЧАКА РАЗНИХ РАСА. МЕЂУ НАЈЗАПАЖЕНИЈИМ „ЕКСПОНАТИМА" БИЛЕ СУ И ОВЕ МАЧКЕ ЧИЈЕ ФОТОГРАФИЈЕ ДОНОСИМО.

Отело фон Ссон, мужјак стар двадесет и два месеца. Представник је расе досад ретко излагане на изложбама а настао је случајним укрштањем црне персијске мачке и мрке сијамке. Крзно му је боје чоколаде. Глава му је дугуљаста и фина, а очи зелене и бадемасте.

▲ **Мистер Шармере** је мужјак персијске расе, жућкасте боје, стар годину и по дана. Главчи је представник мачака с дугом длаком. Персијска раса има најмање седамнаест различитих боја крзна које признаје међународно удружење. Главна одлика сијамки су велике очи боје бакра

Међу шампионима на овој изложби је и представник некад „свете" мачке из Бурме, Лола де Костер, стара две и по године. Ова мачка има дугу длаку. Године 1920. Американац Вандербилт пренео је у Ницу једну носећу женку ове врсте. Године 1946. остао је само један пар оних мачака који је омогућио да се ова раса одржи до данас.

Ово је Белфегор, једногодишња женка абисинске расе за коју се претпоставља да је потомак „светих" мачака из Египта. Белфегор има риђу длаку и веома „отмено" држање.

Макао де ла Галисонијер је једногодишњи мачак сијамске расе. Крзно му је на телу челичнобеле боје, док су му шапе, уши, глава и реп плавичастосиви. Први пар ових мачака донео је један Енглез из Сијама 1884. године. Међутим, тек од 1920. године у Европи стварно почиње да се гаји ова раса.

▲ **Еклипс Тинкербел** је међународни шампион а на овој изложби изабран је за најлепшег мачка кратке длаке. Донет је из Немачке. За мање упућене Тинкербел личи на астраганску расу.

ЗЕВСОВА ОСВЕТА

ТРИДЕСЕТ ГОДИНА ТРАЈАЛО ЈЕ СТРАШНО ИСПАШТАЊЕ ОКОВАНОГ ПРОМЕТЕЈА . . .

Прометеј, син Титанов, припадао је роду моћних џинова. И данас, реч »титански« означава некога, или нешто, огромне снаге и величине.

Било је то у доба када је Земљу прекрио потоп у чијим галасима нестадоше и сви људи. Остадоше само богови, а једино Прометеј осети жалост што човека више нема.

Сузама зали иловачу и даде јој људско обличје. Дуго је Прометеј молио богињу Атину да његовим фигурама удахне живот и она на крају попусти. Земљу, тако, поново населише људи.

Људски род поче да се множи и напредује и на крају се и Зевс уплаши:

— **Сићушни човек не сме да се мери са боговима!**

Ускоро дође и дан када је требало одредити колико ће благодети припасти боговима, а колико људима. Лукави Прометеј рашчеречи жртвеног вола одвоји коске од меса и замота их у маст, а комаде меса покрије кожом животиње. Остаде још да моћни Зевс изабере једну од ове две гомиле.

ХРАНА ЗА БОГОВЕ

Задовољан својим делом, Прометеј га позва:

— **О, моћни Зевсе, на теби је да одлучиш. Реци шта ће припасти боговима, а шта људима!**

Без оклевања Зевс показа на примамљивију гомилу.

— **Ово ће бити храна богова!**

Зевсу није требало много да увиди своју грешку — изабрао је варљиво умотане коске. Обронци Олимпа затресоше се од силине његовог беса:

— **Преварен сам! Људи ће за то бити кажњени! Никада им нећу одати тајну ватре!**

Таква беше Зевсова страшна пресуа и нико се не усуди да јој се супротстави. Нико осим Прометеја:

— **Човечанство ће ипак огрејати топли пламен ватре!** — закле се тада највећи пријатељ људи.

Једнога дана отпутова Прометеј на острво Лемнос, пребивалиште хромог бога ковачке вештине, Хефеста. Тамо је дан и ноћ горела вечна ватра Хефестовог огња; из његовог пламена извади Прометеј угарак и однесе га људима.

КРИЛАТО ЧУДОВИШТЕ

Зевс убрзо сазна и за ово Прометејево издајство па људима пошаље прелепу Пандору. Са собом је понела и крчаг из којег се светом просуше невиђена зла и патње.

Најстрашнија казна чекала је Прометеја. Није било кутка на Земљи у којем би се он могао сакрити од Зевсовог гнева.

На Зевсову заповест, Хефест зароби Прометеја, однесе га на Кавказ и ланцима веза за највиши врх планинског венца.

Тако поче Прометејево испаштање

Пре него што су се последњи зраци сунца изгубили за литицама усамљене планине, над Прометејевом главом, високо на небу, указа се огромни орао. Птичурина се устреми на беспомоћног пријатеља људи и својим страшним кљуном поче да му кида јетру. То се понављало данима, али како Прометеј беше бесмртан, део његове јетре, који би крилато чудовиште у току дана прождрало, ноћу се обнављао.

Тридесет година подносио је Прометеј Зевсову казну. Осим жеље да му се освети, страшни бог је желео да сазна и једну тајну коју је само Прометеј могао да му ода, али од њега не извуче ни реч.

Прометејево испаштање оконча Херкул. Он устрели огромног орла, а својим снажним рукама покида ланце којима је овај тако дуго био окован.

Тако је, коначно, Прометеј ослобођен и тек тада, у радости слободног човека, он откри тајну коју је годинама чувао:

— **Ако ти Тетида икада роди сина, то дете ће ти, када одрасте, одузети престо.**

Зевс беше довољно мудар да његов савет послуша и раскине своје пријатељство са прелепом Тетидом.

Прометеју би дозвољено да се поново врати на Олимп.

Ова прастара легенда преживела је векове. Њен јунак, Прометеј, постао је симбол вечне људске борбе против неправде и самовоље моћних, у име слободног човека, који сазнаје и ствара.

М. И.

Прометејево испаштање окончао је Херкул. Он устрели страшну птичурину и покида ланце којима је Прометеј тако дуго био прикован за усамљени планински врх.

КАКО ИЗЛЕЧИТИ СТРАХ

ПУСТИТЕ МЕ ДА СЕ БОЈИМ

КОЛИКО ИМА ЉУДИ, ТОЛИКО ПОСТОЈИ И РАЗЛИЧИТИХ ВРСТА СТРАХОВА. ИПАК, ПОНЕКАД, ТО СТАЊЕ МОЖЕ ДА ПРОУЗРОКУЈЕ И НЕНОРМАЛНО ПОНАШАЊЕ, КАО ШТО СЕ ДОГОДИЛО ЈЕДНОМ ПРОФЕСОРУ КОЈИ ЈЕ ДРХТАО И ЦРВЕНЕО ПРЕД СВОЈИМ СТУДЕНТИМА

Иако је готово свакодневно држао предавања на једном београдском факултету, млади професор је највише мрзео тренутак када је отварао врата великог амфитеатра. Нису га нервирала та млада и раздрагана лица студената, нити жамор, већ мучнина у стомаку и зној на челу, док је убрзано „гутао" ваздух. Добро је знао да ће му корак бити клецав кад буде прилазио катедри, а да ће му лице постати потпуно црвено у тренутку када на њу буде спустио торбу. Ипак, најтеже је тек предстојало!

Почињао је да предаје: глас му је треперио, руке су му се знојиле тако да су му креда и оловка стално из њих клизиле. Усплахиреним погледом шарао је по поду, најдаље до првих клупа, јер није имао храбрости да погледа ниједног студента. Замишљао их је како се гуркају и добацују: — Ваш је смешан овај професор! — А после тога по неколико минута није могао реч да проговори.

Јер, овај се професор плашио — својих студената, заправо, бојао се њих као слушалаца! Чим би почео да им предаје, код њега се јављао страх да ће негде да погреши, па се због те опсесије блокирао: замуцкивао је, дрхтао, презнојавао се... Баш као студент на испиту. Када је већ помислио да за његову „бољку" нема лека, обратио се за помоћ психијатру. Али, после анализирања тих ситуација и дугих разговора, уместо пилула, инјекција, електрошокова... овај му је дао једноставан савет:

— Пре почетка предавања кажи сам себи: ја знам боље од свих вас. И видећеш, страх ће нестати!

Заиста, овај савет и сопствена воља убрзо су помогли младом професору. Данас без икаквог страха мирно и прибрано држи предавања својим студентима.

Нешто слично се често дешава у пубертету. Верујући да су ружни због бубуљица по лицу, увећаног носа или штркљастог раста, дечаци и девојчице са страхом излазе на улицу или се ретко појављују у друштву. То њихово понашање се мења чим се у организму успостави хормонска равнотежа. Али, понекад, то стање може да потраје и годинама, да се претвори у ненормално понашање, у патолошки страх од људи и сусрета са њима. Један студент из Београда црвенео је чим би проговорио са непознатом особом, па је контакте са околином свео на најмању меру: без икаквог страха да ће променити боју лица, могао је да прича само са својим родитељима. Јер, да би себе поштедео непријатности, престао је да разговара са својим друговима, није хтео да одговара ни кад би га професори прозвали, нити се усуђивао да уђе у неку продавницу, оде у биоскоп. Савет психијатра био је: **лепо ти стоји када поцрвениш, изгледаш потпуно друкчије, некако зрелије од својих вршњака!**

МУШКИ И ЖЕНСКИ СТРАХОВИ

Припадници „јачег пола" се много више плаше инјекција или крви, док се жене већ пословично ужасавају и помисли на мишеве. Тај њихов страх, како тумачи наука, настао је из патријархалних односа и ниског стандарда који су некада владали у породицама: мушкарац је мало времена проводио у кући, док је жена из ње ретко излазила. И у тој самоћи она се често сусретала са „илегалним домаћим животињама", малим глодарима које нису могле да потамане ни многобројне мишоловке. Пошто није знала како против њих да се бори, „измислила" је страх од мишева, као вид своје одбране, доказ женствености и — протест против непажње мушкараца!

Савремена цивилизација донела је и нове врсте фобија: страх од вожње лифтом, метроом, конзервисане хране, удисање ваздуха на раскрсницама ...

Многи људи плаше се животиња:

- **аилурофобија — страх од мачака**
- **арахнофобија — страх од паукова**
- **еквинофобија — страх од коња**
- **херпетофобија — страх од гуштера**
- **кинофобија — страх од паса**
- **ликофобија — страх од вукова**

Други, пак, одмах добију лупање срца и при помисли да ће се наћи у гужви, на стадиону или неком митингу.

- **неофобија — страх од свега новог**
- **ксенофобија — страх од странаца**
- **демофобија — страх од гомиле света**
- **антропофобија или Скруџова болест — страх од људи**

Неки се плаше да било шта једу — ситиофобија. Токсикофобија је страх од тровања, мизофобија — страх од прљавштине, дисмофобија — страх од деформисања тела, дементофобија — страх од лудила, бронтофобија — страх од муња и громова, клаустрофобија — страх од затвореног простора, алгофобија — страх од бола ...

Постоје и још многи други страхови. Ипак не треба заборавити и фобофобију — страх од самог страха!

ЗАРАЗАН ЈЕ!

Страх је у великој мери потребан и неопходан за учвршћивање личности и саставни је њен део. Али, ако постане претеран и диктира одређено понашање, онда може и да је угрози. На неки начин страх је и заразан. У одређеним приликама, свој лични проблем појединац може да саопшти околини неком својом неконтролисаном реакцијом (вриштањем, дрхтањем...) па се његов страх — „умножава" и масовно испољава ...

ЛЕК ЈЕ У — ПРИЈАТНОСТИ

Не постоји човек који се нечег не плаши: разних предмета, животиња или ситуација. Та бојазан не означава болесно стање, већ само преосетљивост на неку појаву или услове. Али, често тај страх може да опседа човека, да се претвори у фобију (од грчке речи фобос — страх) па да знатно умањи његову способност за рад, спречи контакте с људима или да доведе до разних непријатних ситуација.

Родитељи имају обичај да плаше дете — да би га заштитили од неке реалне опасности — говорећи му: **— пази се висине, пази како прелазиш улицу, пази да се не опечеш...** А ако је малишан непослушан прете му **„чика доктором који ће доћи и дати му инјекцију", баба-рогом, мраком...** Касније, некада и после више деценија, ако се таква застрашена особа нађе у некој ситуацији (а већ је у сличној имала непријатно искуство), она ће почети да се плаши. Овог пута у толикој мери да ће страх умањити њену способност за рад, сузити свест и довести до неконтролисаног понашања: плакања, вриштања, грчење мишића, знојења, лупања срца...

— Некада родитељи спречавају дете да, на пример, увече изађе из куће, па га плаше утварама или како ће га згазити аутомобил — каже Јелена Манојловић, психолог на Неуропсихијатријској клиници у Београду. **— Касније, дете може да почне да се плаши мрака, иако то отац и мајка нису спомињали. Тај страх може да се изгуби ако се ситуација коју је дете научило не понавља или када се за њу вежу пријатни догађаји. Оно ће престати да се плаши пса, ако му се набави та животиња која ће га штитити или се играти с њим.**

Овај психолог је забележио и случај дечака од пет година који се плашио свега што се креће. Лекари су га ослободили те трауме тако што су га прво навикли на поскакивање лопте, играчке коју је одмах заволео.

— Да би се излечио страх неопходно је утврдити уз-

роке који до њега доводе — каже Јелена Манојловић. — **Али, до њих је веома тешко доћи, поготову ако су се десили у детињству. Током лечења све више се примењује терапија учења, при чему се покушава да се тај стечени страх на неки начин избрише, односно — човек ће проћи кроз све ситуације које су до њега довеле, али у — пријатним условима и уз охрабрења блиских особа.**

ОСЕДЕЛИ ОД ЈЕЗЕ

Неки научници верују да је за ослобођење личности од страха добро применити — **терапију преплављивања.** Попут укорењеног веровања да пилот који је преживео удес треба што пре поново да лети, тако и човек који пати од неког страха мора свесно да се изложи непријатној ситуацији и у њој да остане што дуже.

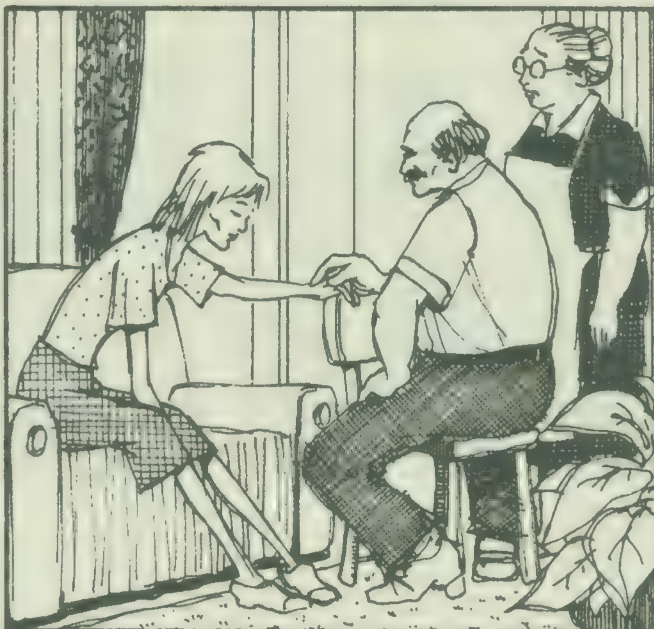
То значи: попните се на највиши спрат неког облакодера, слободно се нагните кроз прозор и помно посматрајте шта се доле дешава. Ако вам се од страха вришти, плаче, урла — слободно то радите. А када се довољно „нагутате" страха, прекините са терапијом и видећете — престаћете да се плашите висине! Ова метода нема много присталица у свету, а код нас се не примењује.

— Некада се дешава да у таквим ситуацијама људи потпуно оседе због губитка пигмента у коси или нагло да остаре — услед обилног знојења кожа губи велику количину течности — каже Јелена Манојловић. Тада организам снажно реагује па се јавља осећај гушења, несвестице, чак и умирања. Јер страхови су и начин одбране: човек се склања од одређених ситуација, много му је лакше без њих, али се зато мучи.

Многи људи успевају да савладају страхове којим су склони зато што су на то приморани. Тако је Џон Кенеди ипак проводио сате у просторијама препуним људи, мада га је то ужасно плашило, а Ричард Бартон, Елизабет Тејлор и Тони Кертис су тек после доста напора (и великих количина седатива) ипак пристали да се возе авионом. Од фобије није остао имун ни „отац психоанализе" Сигмунд Фројд — он се плашио отвореног простора.

Понекад и сујеверје може да доведе до ненормалног страха. Тако се у многим земљама људи ужасавају броја — 13 (ни на хотелским собама, као у Белгији, Енглеској, САД ... — нема тог броја). У Лондону је забележен случај неког архитекте који је патио од трискаидекафобије, па никако није хтео да пројектује солитере са више од — 12 спратова.

Б. Јеремић

СКУПО ПЛАЋЕНА МРШАВОСТ

ХТЕЛА ЈЕ САМО ДА ИЗГУБИ НЕКОЛИКО КИЛОГРАМА ДА БИ ПРЕСТАЛИ ДА ЈЕ ЗОВУ »ДЕБЕЉУЦА«, АЛИ ЊЕНА ДИЈЕТА ПРЕТВОРИЛА СЕ У СТРАШНУ МОРУ ...

Одувек су ми говорили да сам округласта и дебељушкаста, али уместо да се на шале и надимке навикнем, њихове речи све више су за мене почињале да значе само једно — предебела.

Имала сам тада 60 килограма и била сам висока метар и 60 сантиметара.

Када је и моја једина сестра напустила кућу за то што се удала, осетила сам се усамљеније и изгубљеније него икада до тада. Свему је крива моја дебљина, помислила сам и одлучила да изгубим те сувишне килограме који су ми толико загорчавали живот.

Лин у огледалу

Губила сам килограме, али сам настављала да држим дијету. Прво сам престала да доручкујем, онда сам почела да прескачем ручкове и на крају потпуно престала да једем. Изгладњивала сам се на смрт.

Родитељима сам говорила да сам ручала у граду, а када би се десило да морам да једем код куће, моји оброци постајали су храна за птице у оближњем парку. Забринули су се и моји родитељи и пријатељи али њихове савете нисам хтела ни да чујем.

— **Гледајте своја посла** — говорила сам им.

Изменила сам се. Од веселе, доброћудне особе претворила сам се у мрзовољно, осорно створење. После пет месеци имала сам 36 кологрaма.

Живела сам у кошмару у коме сам још једино имала снаге да смишљам очајничке, али све лукавије начине да избегнем узимање хране. Сваки дан сам се будила са само једном мишљу у глави: **Како да и данас ништа не једем?**

Увече сам имала снаге још само да се, потпуно исцрпљена, бацим у кревет.

И док ми је срце од узбуђења лудачки куцало, два-три пута дневно улазила сам у купатило да гледам како се казаљка на ваги спушта све ниже и ниже...

А кад год би стала пред огледало, уместо да угледам болесно, упало лице које је пред њим у стварности стајало, у њему се за мене појављивао увек исти лик дебељушкасте девојке која мора да ослаби још само неколико килограма. Данас је и мени тешко да то објасним.

А онда, крајем јуна 1968. године, моји родитељи су покушали још једном да са мном разговарају и овога пута нешто се у мени преломи: бризнула сам у плач. Са сузама је отицала и моја страшна затвореност и полако долазило олакшање

Отац, који ми се увек чинио тако далеким и незаинтересованим, сада ме је узео у наручје и ја сам се одједном осетила као неко уплашено и беспомоћно дете коме је очајнички потребна помоћ. После толиких месеци ћутања испричала сам им све и следећег дана отишла код лекара.

Имала сам 24 килограма и била на самој ивици смрти. Подсећала сам на страшну утвару тек изашлу из неког концентрационог логора.

Тешке последице

Недељу дана касније преживела сам срчани удар и затим пренесена у болницу на лечење. После три месеца почела сам полако да добијам у тежини, али од тада никада нисам успела да пређем тежину од 42 килограма и вероватно више никада и нећу, али догод будем јела разумно, мој живот је ван опасности.

Са неким последицама своје дијете мораћу да се борим до краја живота. Флеке изумрлог ткива на мојим табанима лети поцрвене и букну, а зими потамне. Коса не престаје да ми опада, а моје очи више не могу да поднесу ни најслабије осветљење тако да сам до краја живота осуђена да носим тамне наочаре. Изгубила сам све зубе, а ноге ће ми увек, иако су изгубиле неприродну слезову боју, изгледати као две осушене гранчице.

Да иронија буде већа, шале на рачун мог изгледа због којих је све ово почело, нису престале, само су се измениле. Пре неки дан обукла сам за посао једну плаву хаљину. Један мој колега у шали је рекао да га неодољиво подсећам на плаву хемијску оловку.

Па, иако сам се навикла на шале и сада могу и сама да се на њих од срца насмејем, никада нећу моћи да у себи угушим осећај кривице због патњи и брига које сам приредила својим родитељима.

Никада нећу моћи ни да отклоним тешка оштећења која сам нанела свом организму. Забрањено ми је свако бављење спортом, па чак и тако обична ствар као што је трчање за аутобусом за мене би могла кобно да се заврши.

Најтежа ствар са којом сам морала да се суочим ипак је мисао да сам за све крива ја, сама, само зато што ми се некада чинило да је најважнија ствар на свету бити мршав.

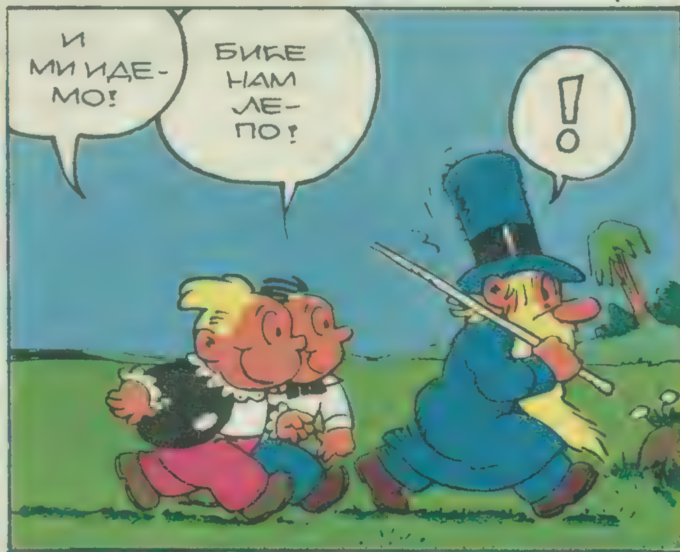
Џенис Кук

ЕНГЛЕСКИЊА ЏЕНИС КУК ИЗ НОРТ БЕРСТЕДА, У САСЕКСУ, МОРАЋЕ ДО КРАЈА ЖИВОТА ДА СЕ БОРИ СА СТРАШНИМ ПОСЛЕДИЦАМА СВОЈЕ ДИЈЕТЕ.

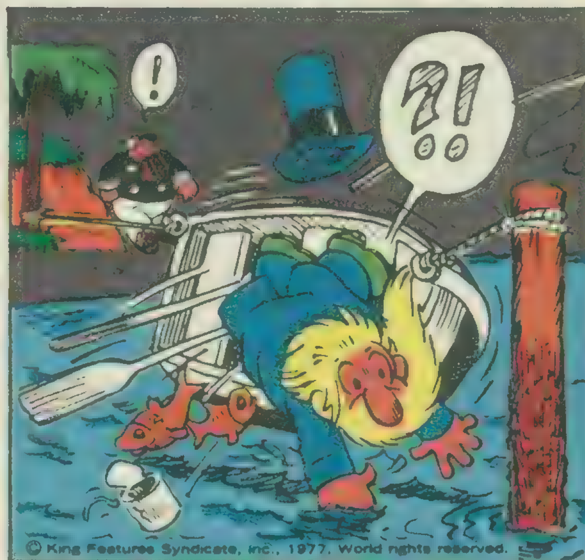

BABALU стрип

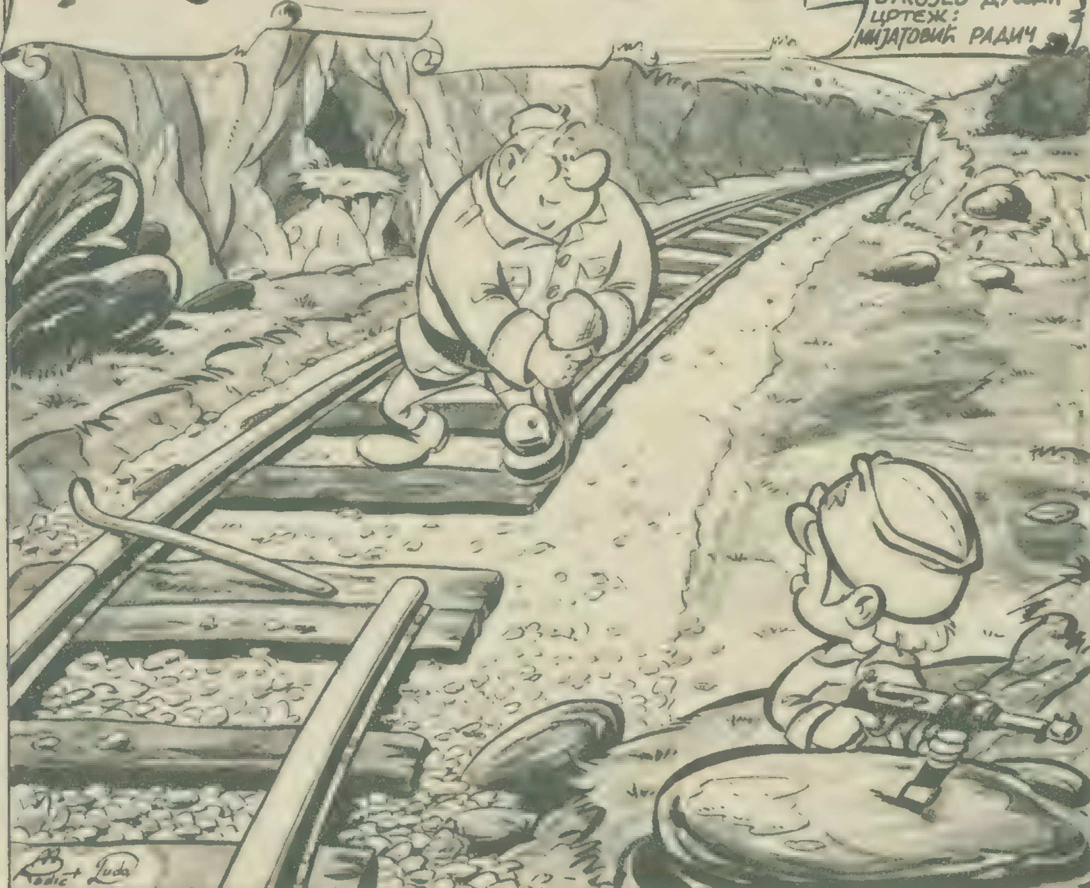

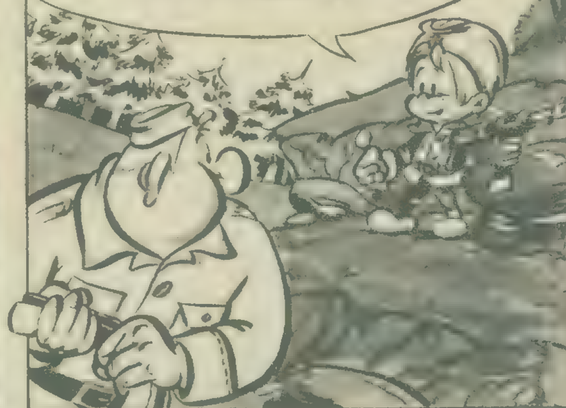

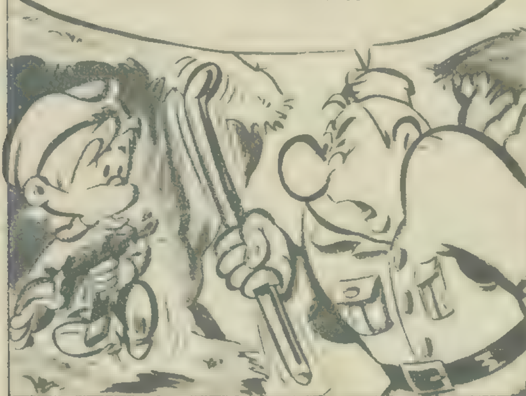
НЕБОЈША И ГВОЗДЕН У ЕПИЗОДИ: МИНЕРИ

ТЕКСТ: ВУКОЈЕВ ДУШАН
ЦРТЕЖ: МИЈАТОВИЋ РАДИЧ

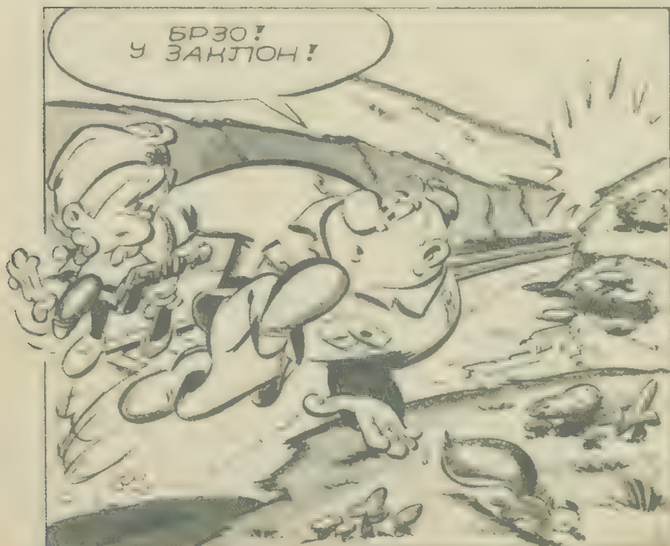

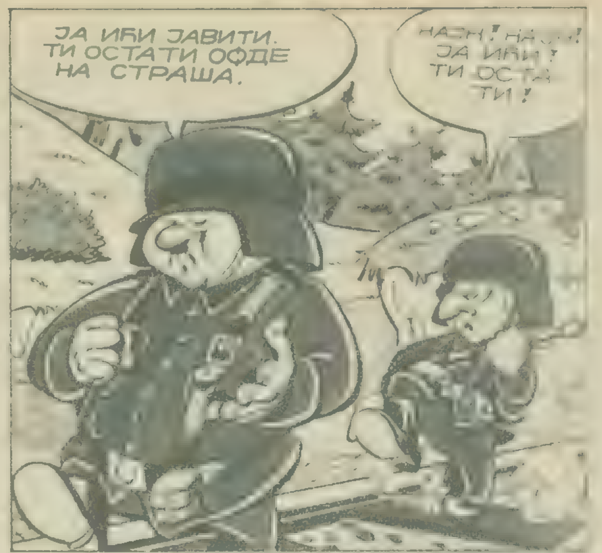

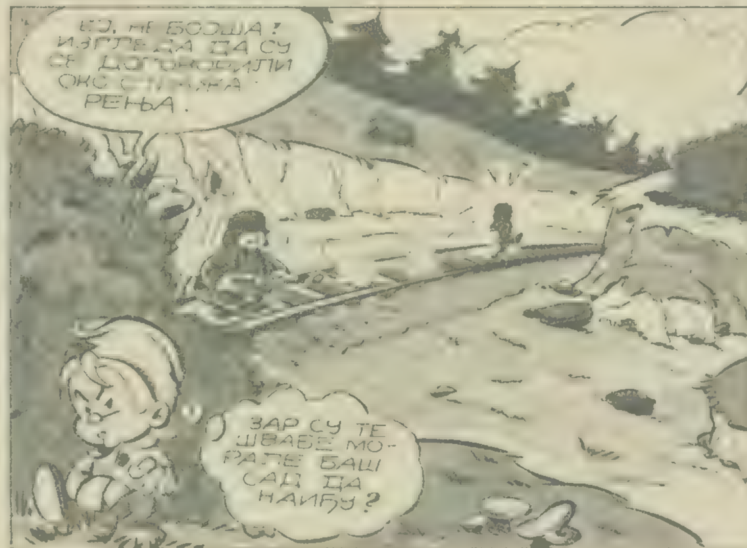

АЛИ, ДО ЂАФОЛА, КАКО СЕ ТАКО УФРНУТИ?
ТО МОЋИ ЈЕДИНО УРАДИТИ...

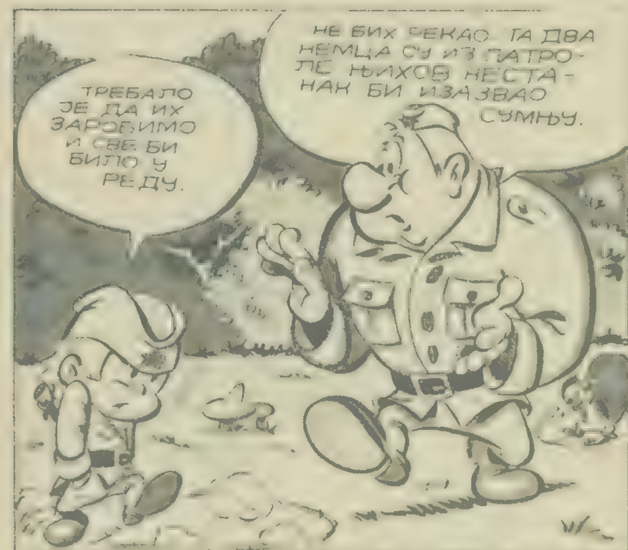

ПАРТИЗАНИ!

ЈА ИЋИ ЈАВИТИ. ТИ ОСТАТИ ОФДЕ НА СТРАША.
НАЈН! ЈА ИЋИ! ТИ ОСТАТИ!

БАШ НЕМАМО СРЕЋЕ. ОНА ДВА НЕМЦА СЕ ПРЕПИРУ КО ЋЕ ДА ЧУВА ПРУГУ, А НАМА ПРОЛАЗИ ДРАГОЦЕНО ВРЕМЕ.
ЗА ШВАБЕ!

ИЗГЛЕДА ДА СУ СЕ ДОГОВОРИЛИ ОКО СТРАЖАРЕЊА.
ЗАР СУ ТЕ ШВАБЕ МОРАЛЕ БАШ САД ДА НАИЂУ?

ЈЕ ЧЕКАЊА

ТРЕБАЛО ЈЕ ДА ИХ ЗАРОБИМО И СВЕ БИ БИЛО У РЕДУ.
НЕ БИХ РЕКАО. ТА ДВА НЕМЦА СУ ИЗ ПАТРОЛЕ. ЊИХОВ НЕСТАНАК БИ ИЗАЗВАО СУМЊУ.

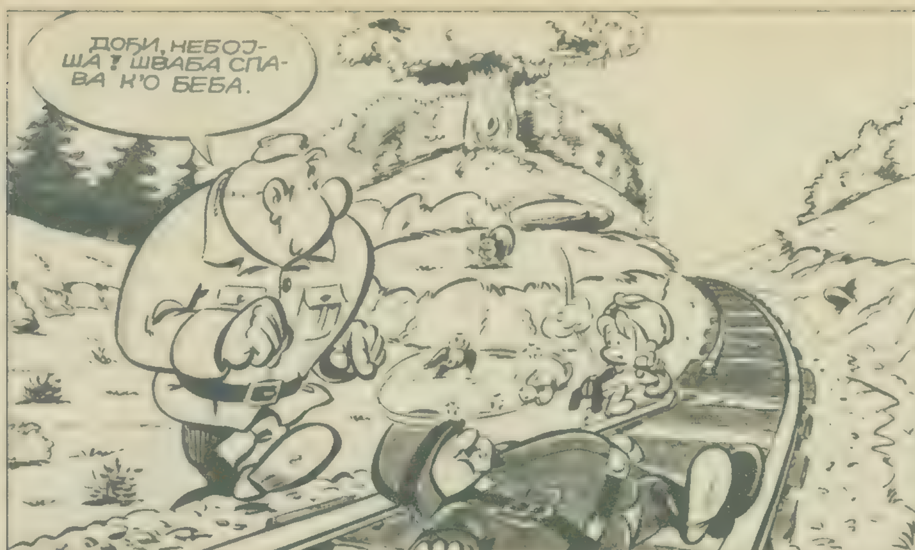

МОРАМО ИЗВЕСТИ НЕШТО ЛУКАВО. ЧЕКАЈ САМО.
АКО ИМАШ ИДЕЈУ, ШТА ЧЕКАШ? ГОВОРИ!

ШТА ТО БИТИ? НЕКО ПЕФАТИ У ШУМА! КОМЕ ТО САДА БИТИ ДО ПЕФАЊЕ?

МОРАМ ФИДЕТИ КО ТО БИТИ. ПРОКЛЕТИ РАТ! МОРАТИ ЗАБАДАТИ НОС У ТУЂЕ СТФАРИ. ТО НЕ ДОБРО.

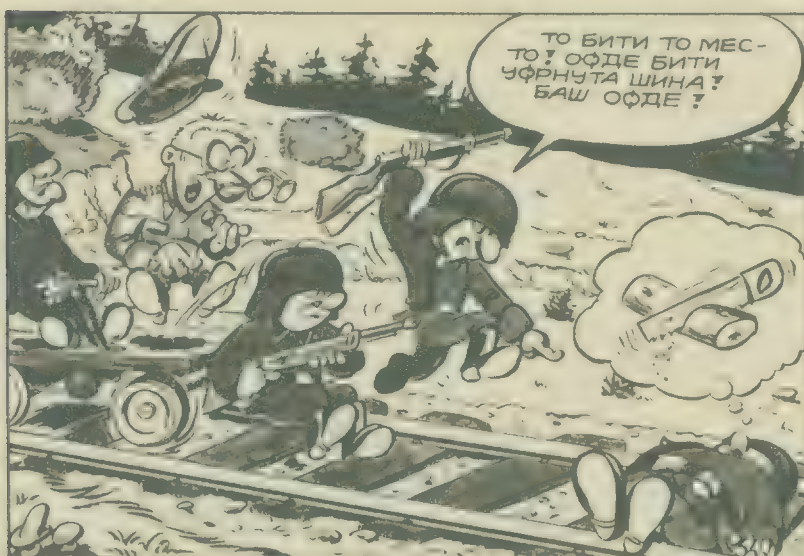

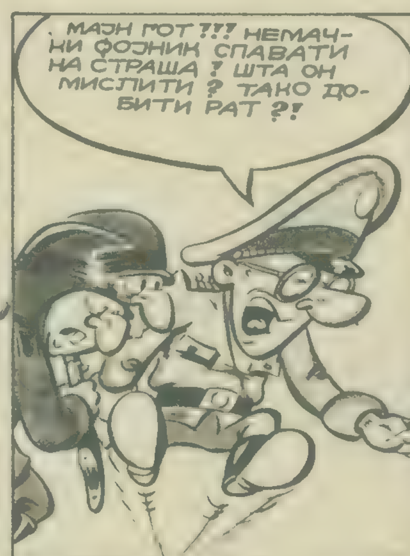

ДОЂИ, НЕБОЈША! ШВАБА СПАВА К'О БЕБА.

ОДЛИЧНО! А САД НАМЕСТИ ШИНУ ОНАКО КАКО ЈЕ И БИЛА.
УФ... УФ...

САКРИЈМО СЕ САДА. МОГУ ДА ЗАМИСЛИМ ШВАБЕ КАД СЕ ПОЈАВЕ. БИЋЕ СМЕХА. ХА-ХА-ХА!

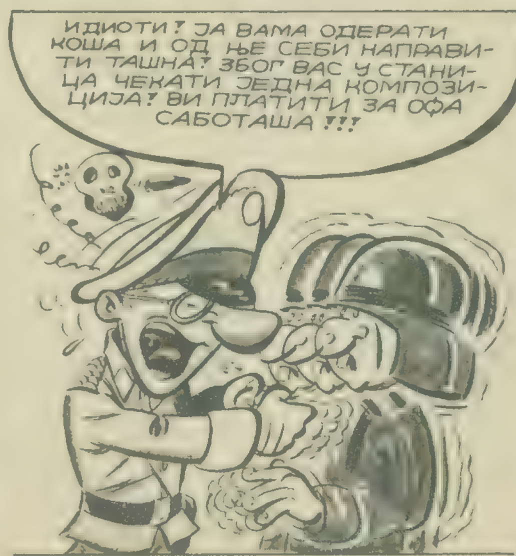

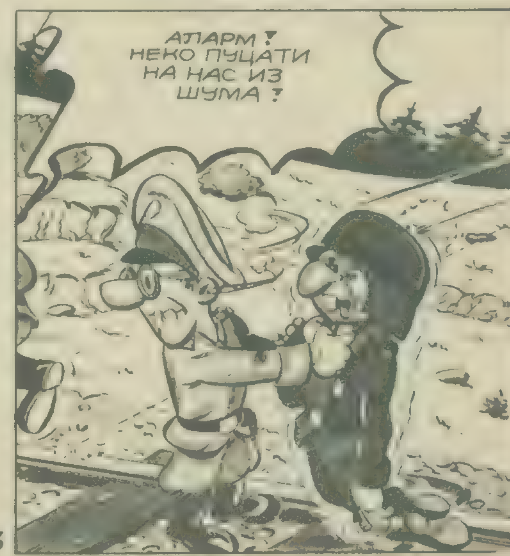

ТО БИТИ ТО МЕСТО! ОФДЕ БИТИ УФРНУТА ШИНА! БАШ ОФДЕ!

МАЈН ГОТ?!! НЕМАЧКИ ФОЈНИК СПАВАТИ НА СТРАША! ШТА ОН МИСЛИТИ? ТАКО ДОБИТИ РАТ?!

ГДЕ БИТИ ТА УФРНУТА ШИНА?!
ПА... ОФДЕ БИТИ?!

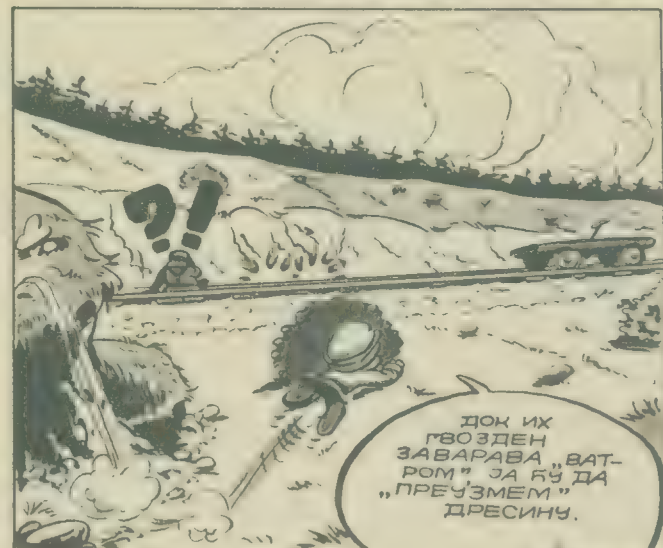

ИДИОТИ! ЈА ВАМА ОДЕРАТИ КОША И ОД ЊЕ СЕБИ НАПРАВИТИ ТАШНА! ЗБОГ ВАС У СТАНИЦА ЧЕКАТИ ЈЕДНА КОМПОЗИЦИЈА! ВИ ПЛАТИТИ ЗА ОФА САБОТАША!!!

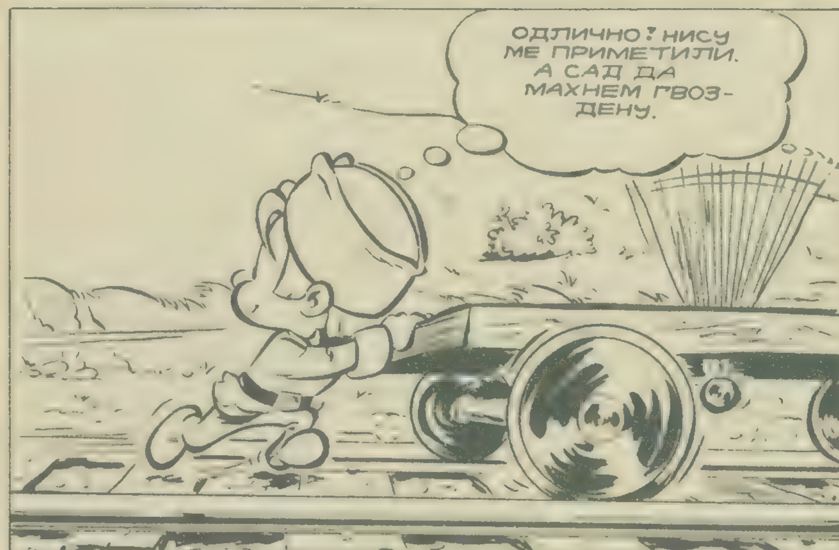

АЛАРМ! НЕКО ПУЦАТИ НА НАС ИЗ ШУМА!

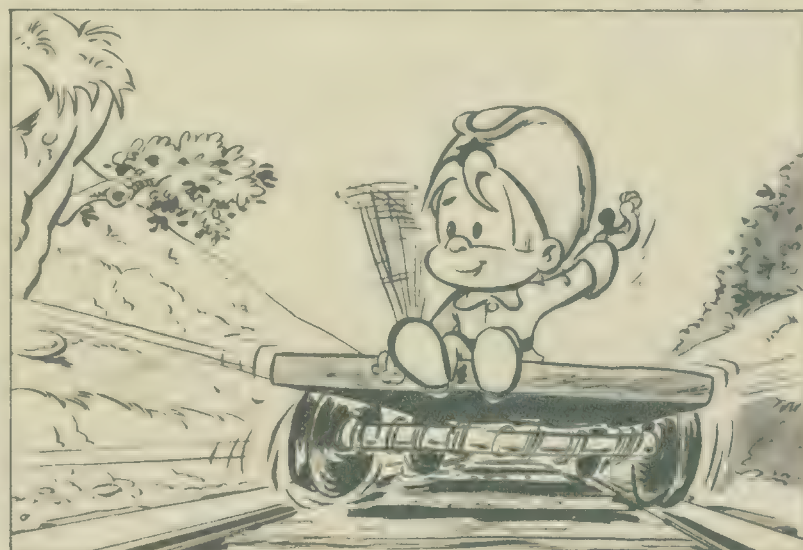

У САКЛОН? ОТФОРИТИ ФАТРА НА НЕПРИЈАТЕЉ?
АХ, ШТА ТО БИТИ СА МНОМ?

АХ, ДА. ЈА ЧУТИ НЕКО ПЕВА У ШУМА. ЈА ПОЋИ И ... ТРАС? ВИДЕТИ СФЕ ЗФЕЗ-ДЕ!

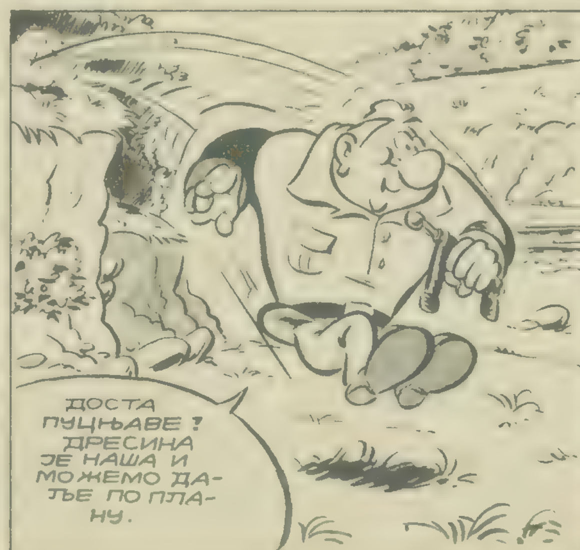

БИТИ МНОГО ДИФНО? ФИДЕТИ СФЕ ЗФЕЗ-ДЕ, ПТИЦЕ ПЕВА-ТИ...

?!
ДОК ИХ ГВОЗДЕН ЗАВАРАВА „ВАТРОМ" ЈА ЋУ ДА „ПРЕУЗМЕМ" ДРЕСИНУ.

ОДЛИЧНО! НИСУ МЕ ПРИМЕТИЛИ. А САД ДА МАХНЕМ ГВОЗ-ДЕНУ.

ДОСТА ПУЦЊАВЕ! ДРЕСИНА ЈЕ НАША И МОЖЕМО ДА-ЉЕ ПО ПЛА-НУ.

НАДАМ СЕ ДА НЕБОЈША НИ-ЈЕ ОТИШАО С ДРЕСИ-НОМ.

ПАРТИЗАНИ НЕ ПУЦАТИ ФИШЕ ? ОНИ СЕ УПЛАШИТИ И ПОФУГИ. БРАФО ?

ЈА ЗА ОФА ПОБЕДА ДОБИТИ ГФОЗДЕНИ КРСТ. ОД ПРАФОГ ГФОЖЂА ?

ДО ЂАФОЛА ?!? КО ТО СДФЕСТИ НАША ДРЕСИНА ?!
ПРИЈАТЕЉ ГОС'Н ОФИЦИР ? ФИДИТЕ КАКО ОН НАМА ЛЕПО МАХАТИ ЗА ПОЗДРАФ.

МАЈН ГОТ ? МЕНИ ПРОПАСТИ МОЈ ГФОЗДЕНИ КРСТ. ЗА ФАС СФЕ ПОСТРЕЉАТИ ?

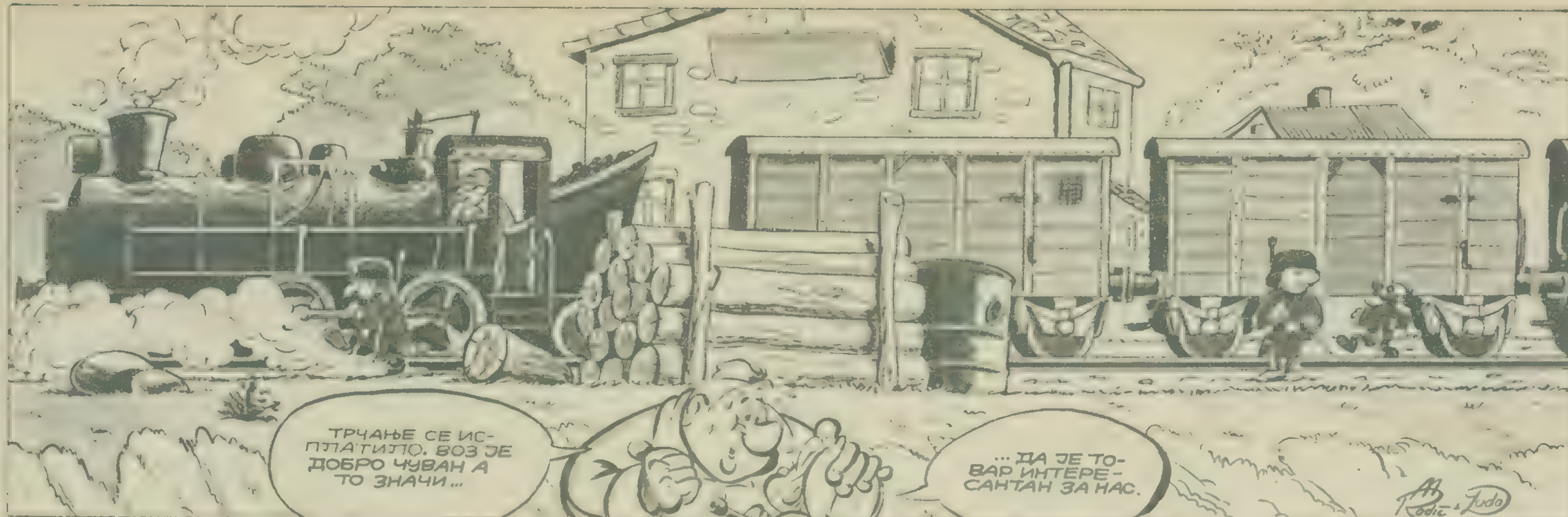

ФИ НИСТЕ ФОЈСКА! ФИ СТЕ ОБИЧНЕ БАБЕ КОЈЕ МИСЛИЛЕ СФЕТ БИТИ ВАШ!!!

ГДЕ ЛИ ЈЕ ГВОЗДЕН ? ТРЕБАЛО БИ ДА ВЕЋ НАИЂЕ ?

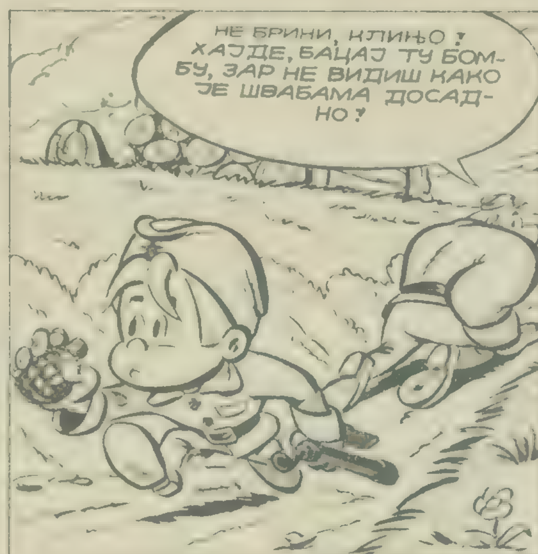

СКЛОНИЋЕМО ДРЕСИНУ, МОЖДА ЋЕ НАМ ЈОШ УСТРЕБАТИ. НИКАД СЕ НЕ ЗНА.

ИДЕМО ДО ЖЕЛЕЗНИЧКЕ СТАНИЦЕ, ДА ВИДИМО ШТА ИМА У ТОМ ВОЗУ, МОЖДА ИМА НЕШТО И ЗА НАС.

ТРЧАЊЕ СЕ ИС-ПЛАТИЛО. ВОЗ ЈЕ ДОБРО ЧУВАН А ТО ЗНАЧИ...
...ДА ЈЕ ТО-ВАР ИНТЕРЕ-САНТАН ЗА НАС.

АЛИ, ГВОЗДЕНЕ, КАКО ДА ТО ИЗВЕДЕМО? И САМ ВИ-ДИШ ДА СВЕ ВРВИ ОД СТРАЖАРА.

ЈЕДНОСТАВНО! БАЦИ-ЋЕШ БОМБУ НА ЛОКОМО-ТИВУ И ДАТИ СЕ У БЕГ. ОСТАЛО ПРЕПУСТИ МЕНИ. НАЋИ ЋЕМО СЕ КОД ДРЕСИНЕ.
РАЗУМЕМ! ПАЗИ СЕ ГВОЗ-ДЕНЕ, ТАКО ТИ ТВОГ ИМЕНА!

НЕ БРИНИ, КЛИЊО! ХАЈДЕ, БАЦАЈ ТУ БОМ-БУ, ЗАР НЕ ВИДИШ КАКО ЈЕ ШВАБАМА ДОСАД-НО!

РЕЧЕНО УЧИ-ЊЕНО.

ОДЛИЧНО! СТРАЖАРИ ТР-ЧЕ ПРЕМА ЛО-КОМОТИВИ!

ТАЈ ХИТЛЕР БАШ ШКРТАРИ У МАТЕ-РИЈАЛУ. ОВО ГВОЖ-ЂЕ ПУЦА К'О ДР-ВО!

ЕКСПЛОЗ
ЕКСПЛОЗИ

ЕКСПЛОЗИВ
ЕКСПЛОЗИВ

ШТА СЕ ТО ДЕСИЛО? ОПЕТ ДИФЕРЗИЈА?

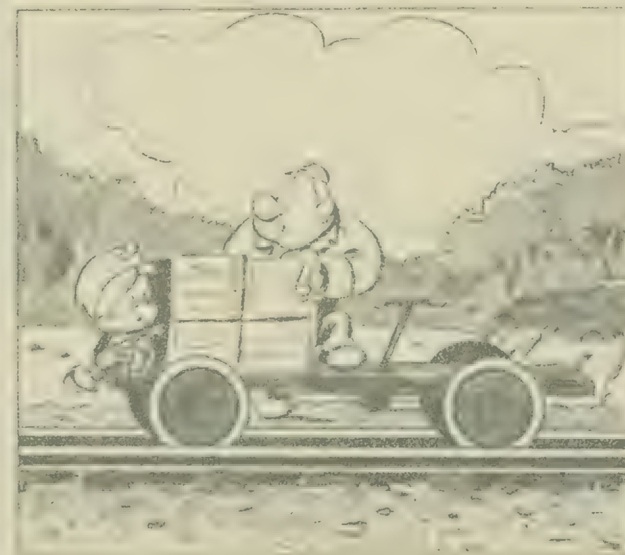

ХЕР ОФИЦИР, МИ КРАБРО БРАНИТИ ФОЗ АЛИ ПАРТИЗАНИ БИТИ МНОГО ФИШЕ. ПАРТИЗАНИ САД ПОФУКЛИ.

ЈЕДАН ФАГОН ОБИЈЕН! ФАЛИТИ ЕКСПЛОЗИФ! АЛАРМ!!!
УЖАС!

ИДИОТИ! ДОФЕДИТЕ ПСА. МОРАМО ОРГАНИЗОФАТИ ПОТЕРА! ЛОС! ЛОС!

ЗА ТО ВРЕМЕ...
ГДЕ ЛИ ЈЕ ГВОЗДЕН?

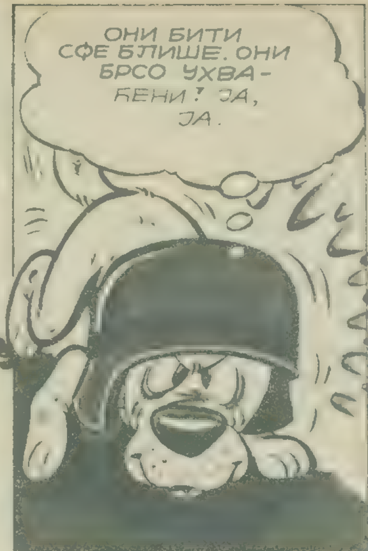

АХ, ЕВО ГА! ДОПАЗИ!

ПОКРЕТ!

ШНЕЛ! ЛЕЊИФЦИ! ЈА ВАС ПОСЛАТИ У ЛОГОР И ФИ ОЛАДИТИ ФАШЕ УСИЈАНЕ ГЛАФЕ!

ЈА ИМ БИТИ НА ТРАГУ. ЈА, ЈА.

ОНИ БИТИ СФЕ БЛИШЕ. ОНИ БРСО УХВАЋЕНИ! ЈА, ЈА.

СТО МУ КОСТИ ОД СЛОНА, ТРАГ НЕСТАТИ! ЈЕДНОСТАФНО НЕСТАТИ!

?
?
ТО БИТИ СИГУРНО ПТИЦЕ! АЛИ, ЈА НЕ ЗНАТИ ДА И ПТИЦЕ РАТОФАТИ ПРОТИФ НАС. ЈА, ЈА.

ПОШЕ! ПОШЕ! ОФИ СВИ БИТИ ИДИОТИ! БУЉИТИ У НЕБО А ПАРТИСАНИ ОТИШЛИ НА ДРЕСИНА. ГОТОФО ЈЕ. СФЕ ЈЕ ГОТОФО!
ЗНАЧИ И ПТИЦЕ ПРОТИФ НАС!

ЈА СЕБЕ ПОСЛАТИ У ЛОГОР. ДРУГЕ НЕМАТИ. ОФА КЛИМА ОФДЕ НЕ БИТИ ДОБРА ЗА НЕМАЧКУ ФОЈСКУ.

ДОК КОД НЕМАЦА НЕ ИДЕ БАШ КАКО ТРЕБА, КОД НАШИХ ПРИЈАТЕЉА СВЕ ИДЕ КАО ПО ШИНАМА.

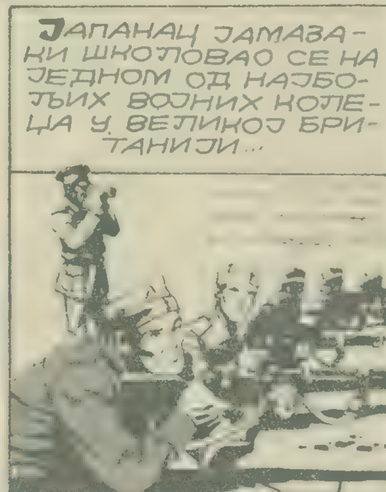

КАД САМО ПОМИСЛИМ ДА СМО КРЕНУЛИ ДА РАЗВАЛИМО ПРУГУ, А ЕВО... САДА СЕ ВРАЋАМО СА ЕКСПЛОЗИВОМ.

ЈОШ БОЉЕ, НЕБОЈША! САДА ЋЕ ТЕК ДА ЛЕТЕ ШВАПСКИ ВОЗОВИ. И ТО С ЊИХОВИМ ЕКСПЛОЗИВОМ. ХИТЛЕРОВ ПОКЛОН „ГВОЗДЕНУ МИНЕРУ"! ХА-ХА-АА...
КАДА ГВОЗДЕН ПРУГУ ДИЖЕ...
КРАЈ

ВЕЛИКЕ БИТКЕ II СВЕТСКОГ РАТА: ДО ПОСЛЕДЊЕГ ДАХА

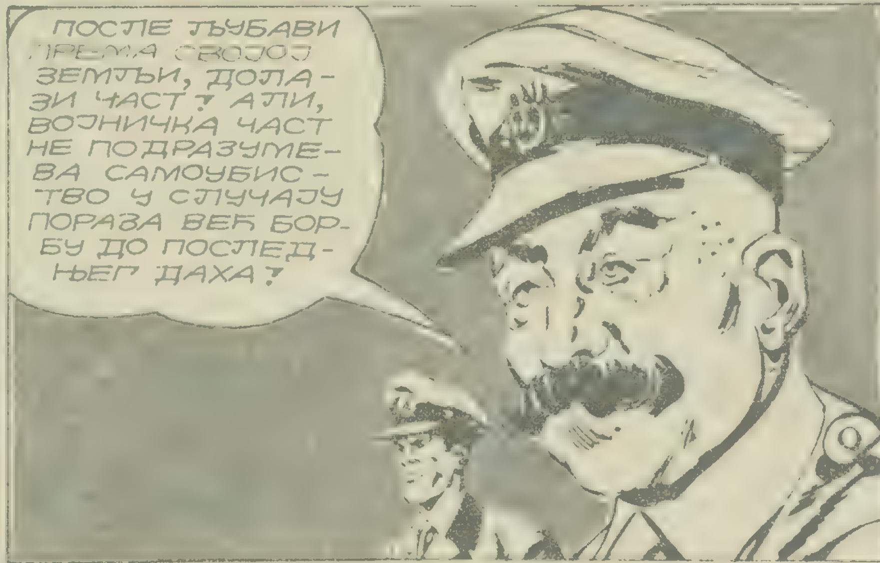

ЈАСУКО И ТАРВИН ПОЂОШЕ У БАР...

МАЂА ЗНАМ ДА ЋЕ МИ РАСТАНАК С ПРИЈАТЕЉИМА ТЕШКО ПАСТИ? ТИ СЕ ВРАЋАШ У СВОЈУ
ЈАСУКО, ЗАР НЕ?

ДА? ЧИМ МЕ ОТАЦ ПОЗОВЕ?

ДОШАО ЈЕ ДАН КАДА СУ СВИ ПОЛОЖИЛИ ЗАВРШНИ ИСПИТ. БИЛО ЈЕ ТО 1936. ГОДИНЕ...
НА КРАЈУ БИХ РЕКАО ЈОШ НЕШТО.

ПОСЛЕ ЉУБАВИ ПРЕМА СВОЈОЈ ЗЕМЉИ, ДОЛАЗИ ЧАСТ? АЛИ, ВОЈНИЧКА ЧАСТ НЕ ПОДРАЗУМЕВА САМОУБИСТВО У СЛУЧАЈУ ПОРАЗА ВЕЋ БОРБУ ДО ПОСЛЕДЊЕГ ДАХА?

БИО ЈЕ ОВО ПОЧЕТАК НОВОГ ЖИВОТА ЗА СВЕ ЊИХ...

ЈАСУКО, БИЋЕМО БОЉИ ОД НАПОЛЕОНА, ЦЕЗАРА И ХАНИБАЛА ЗАЈЕДНО?

СЛЕДЕЋИХ НЕКОЛИКО НЕДЕЉА СВИ СУ СЕ ЗАБАВЉАЛИ...

А ОНДА СУ ПОЗВАНИ НА ДУЖНОСТ...
ШАЉУ МЕ ЧАК У ТАНГАЊИКУ?

НЕ ГУНЂАЈ? ЈА СЕ ВРАЋАМ У ЈАПАН? ЗОВЕ МЕ ОТАЦ? А, СВЕ ВРЕМЕ САМ ПРИЖЕЉКИВАО ДА ОСТАНЕМ ОВДЕ?
ХЕЈ? КАКВА СЛОВА!

ПОТРЕБАН САМ СВО-ЈОЈ ЗЕМЉИ!

РАСТАНАК ЈЕ БИО ТУЖАН...
НИКАДА ВАС НЕЋУ ЗАБОРАВИТИ, ПРИЈАТЕЉИ!
...ЈЕР ОН ЈЕ ДОБАР ЧОВЕК... ТО ТВРДИМО СВИ МИ!

ПУТОВАЊЕ ЈЕ ТРАЈАЛО ПЕТ НЕДЕЉА...

А ОНДА СЕ ЈАСУКО НАШАО У ТОКИЈУ...
ОСЕЋАМ НЕОПИСИВУ РАДОСТ ШТО САМ ОПЕТ У СВОЈОЈ ЗЕМЉИ!

ОЧЕ!
ДОБРО ДОШАО, СИНЕ!

КОЈИ ТРЕНУТАК ТИ ЈЕ ОСТАО НАЈВИШЕ У СЕЋАЊУ!
ДАН КАДА САМ ОБУКАО ОВУ УНИФОРМУ!

АЛИ, ОНА СЕ НЕ НОСИ ОВДЕ! ОДМАХ ЋЕШ ЈЕ СКИНУТИ И НАСТАВИТИ ОБУКУ КОД НАС!

АЛИ, ОЧЕ, ОВУ УНИФОРМУ НОСЕ СВИ ЕНГЛЕСКИ ОФИЦИРИ!
ТИ СИ САМУРАЈ, НЕ ЕНГЛЕЗ!

ЈОШ ТРИ МЕСЕЦА ЈАСУКО ЈЕ ПРОВЕО НА ОБУЦИ У ЗЕМЉИ ИЗЛАЗЕЋЕГ СУНЦА...

А ОНДА, 1937. ГОДИНЕ, БУКНУО ЈЕ КИНЕСКО-ЈАПАНСКИ РАТ. БИЛО ЈЕ ТО ДОБА ЈАПАНСКОГ ИМПЕРИЈАЛИЗМА...
ААХ!
ЈУРИШ!
УРА!

И ЈАСУКО СЕ НАШАО НА КИНЕСКОЈ ТЕРИТОРИЈИ ...

БОРБЕ СУ СЕ НЕПРЕКИДНО ВОДИЛЕ...
ИЗБАЦИМО НАПАДАЧЕ!

БИЛО БИ МУДРИЈЕ ДА ПРЕКИНЕМО ОВАЈ УБИЛАЧКИ РАТ, ПОРУЧНИЧЕ?
БОРИЋЕШ СЕ ДОК ИМАШ СНАГЕ? ХАРАКИРИ НЕ ДОЛАЗИ У ОБЗИР?

ААХ!
СПАСЕНИ СМО!

ГОДИНЕ 1939. ЈАСУКО ЈАМАЗАКИ ДОБИО ЈЕ ЧИН КАПЕТАНА. РАТ С КИНОМ ЈОШ ЈЕ ТРАЈАО...

ЈАПАНЦИ СУ СВЕ ВИШЕ ПОСУСТАЈАЛИ У ОВОМ ИМПЕРИЈАЛИСТИЧКОМ РАТУ...

СЕПТЕМБРА 1940. ИПАК СУ УСПЕЛИ ДА ОКУПИРАЈУ ИНДОКИНУ...

СТОЈТЕ!
НЕ ПУЦАЈТЕ! ПРЕДАЈЕМО СЕ!

СВЕ ОВО ВРЕМЕ ЈАСУКО И ТАРВИН СУ СЕ ДОПИСИВАЛИ...
ЈЕ ЛИ СТИГЛО ПИСМО ЗА МЕНЕ?
НЕ, КАПЕТАНЕ!

СЈЕДИЊЕНЕ АМЕРИЧКЕ ДРЖАВЕ, ХОЛАНДИЈА И ВЕЛИКА БРИТАНИЈА ПРОГЛАСИЛЕ ЕКОНОМСКУ БЛОКАДУ ЈАПАНА!
ЗАШТО?

ЈЕР СМО УГРОЗИЛИ ЊИХОВЕ ПОЗИЦИЈЕ У АЗИЈИ! ОД САДА ПОШТА МОРА ДА СЕ ЦЕНЗУРИШЕ!

СТАЊЕ У СВЕТУ СЕ ПОГОРШАВА!

СТРАШНО! ДУЖНОСТ МИ НАЛАЖЕ ДА СЕ ОКРЕНЕМ ПРОТИВ СВОЈИХ ПРИЈАТЕЉА!

ДЕЦЕМБРА 1941. ЈАПАНЦИ СУ БОМБАРДОВАЛИ ПЕРЛ ХАРБУР...

НЕКОЛИКО ДАНА КАСНИЈЕ ИСКРЦАЛИ СУ СЕ У МАЛАКУ И НА БРИТАНСКИ ДЕО БОРНЕА...

ИСТОГ МЕСЕЦА НАПАЛИ СУ И ХОНГ-КОНГ...
НЕМА ПОВЛАЧЕЊА!
АААХ!

БОРБЕ СУ ВОЂЕНЕ И У ВАЗДУХУ...

КРАЈЕМ ДЕЦЕМБРА, ПОСЛЕ КАПИТУЛАЦИЈЕ ХОНГКОНГА, ЈАМАЗАКИ ЈЕ УНАПРЕЂЕН У ЧИН МАЈОРА...

У СИНГАПУРУ, ЈАПАНЦИ СУ ЗАРОБИЛИ НЕКОЛИКО ХИЉАДА БРИТАНАЦА...
НА СРЕЋУ, ТАРВИН НИЈЕ МЕЂУ ЊИМА!

У СТВАРИ, ТАРВИН СЕ У ТО ВРЕМЕ БОРИО ПРОТИВ НЕМАЦА НЕГДЕ У ЕВРОПИ...
ПОКАЗАЋЕМО МИ ТИМ ШВАБАМА!
АААХ!

ОД 1942. ДО ПОЧЕТКА 1944. ТОК РАТА СЕ ИЗМЕНИО...

РАНИЈЕ ПОРАЗЕ САВЕЗНИЦИ СУ ПРЕТВОРИЛИ У СЈАЈНЕ ПОБЕДЕ...

ИЗНЕНАДА, ТАРВИН ЈЕ ПОЗВАН НАЗАД У ЕНГЛЕСКУ...
НЕ ЗНАМ ЗАШТО МЕ ЈЕ ШТАБ ПОЗВАО ...АЛИ, РАДУЈЕМ СЕ ШТО САМ ОПЕТ У ЛОНДОНУ!

ЈАВЉАМ СЕ НА ДУЖНОСТ!
СЕДИТЕ, ТАРВИЧЕ!

ЖЕЛИМ ПРВО ДА ВАМ ЧЕСТИТАМ УНАПРЕЂЕЊЕ У ЧИН ПУКОВНИКА, А ОНДА ДА ВАМ КАЖЕМ ДА СПАКУЈЕТЕ СВОЈЕ СТВАРИ!

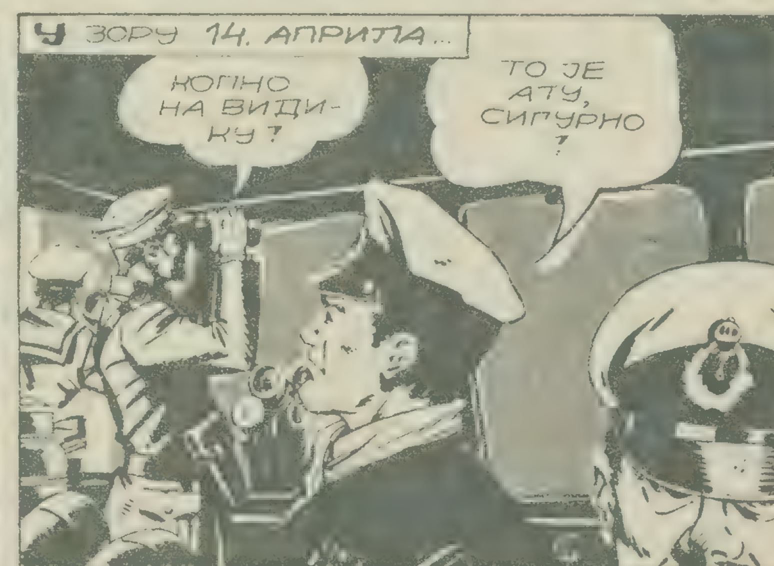

ПОСЛЕ НОВОГОДИШЊИХ ПРАЗНИКА ОДЛАЗИТЕ НА ПАЦИФИК! ЗАЈЕДНО С АМЕРИКАНЦИМА ДОКРАЈЧИЋЕМО ОВАЈ РАТ!

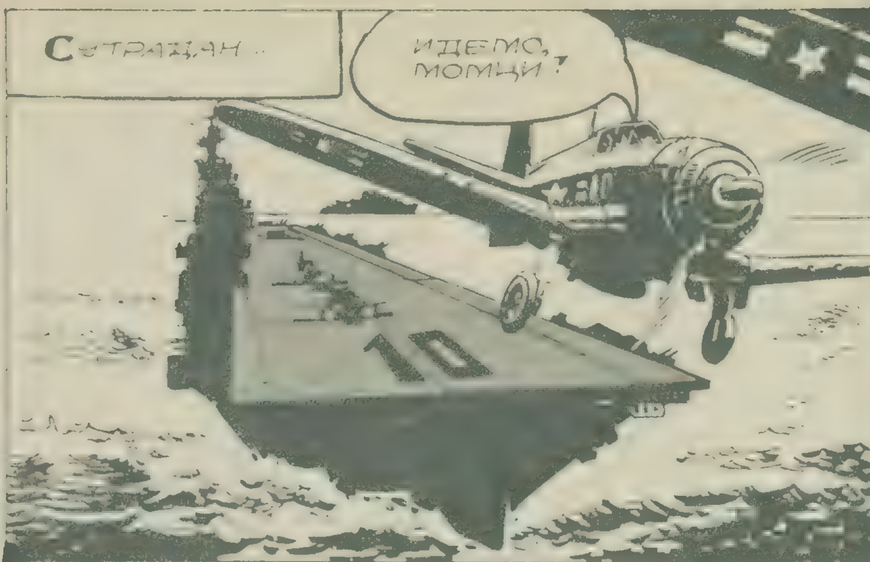

ТИХИ ОКЕАН! ПИТАМ СЕ ШТА СЕ ДОГОДИЛО С ЈАСУКОМ!

И ЈАСУКО ЈАМАЗАКИ ВЕЋ ЈЕ БИО ПУКОВНИК И ВРХОВНИ ЗАПОВЕДНИК НА ОСТРВУ АТУ...

МОРАМО БИТИ СПРЕМНИ! САВЕЗНИЦИ ЋЕ НАС УСКОРО НАПАСТИ!

ЈАСУКО НИЈЕ ПОГРЕШИО. АПРИЛА 1944. САВЕЗНИЦИ СУ ПЛОВИЛИ ПРЕМА ОСТРВУ АТУ...

У ЗОРУ 14. АПРИЛА...
КОПНО НА ВИДИКУ!
ТО ЈЕ АТУ, СИГУРНО!

СУТРАДАН...
ИДЕМО, МОМЦИ!

АМЕРИКАНЦИ СУ РАЗБИЛИ ЈАПАНСКУ ОДБРАНУ...

ДО ЂАВОЛА, ШТА РАДЕ АРТИЉЕРЦИ? СВИ НА СВОЈА МЕСТА!

ЈА ЋУ УПРАВЉАТИ АРТИЉЕРЦИМА!
ААХ!

АВИОНИ СЕ НАЂОШЕ У УНАКРСНОЈ ВАТРИ...

НАРЕДИТЕ ИМ ДА СЕ ВРАТЕ У БАЗУ!
КАДА ЋЕМО НАСТАВИТИ БОРБЕ НА ОСТРВУ АТУ?

КАДА ОКОЛНОСТИ БУДУ БОЉЕ! ПУКОВНИК ЈАМАЗАКИ ЈЕ СЈАЈАН СТРАТЕГ! НЕЋЕ БИТИ ЛАКО ОСВОЈИТИ ТО ОСТРВО!
ШТА? ЈАСУНО?

ТАРВИН ЈЕ ТЕК САДА САЗНАО ДА ЈЕ ЈАМАЗАКИ ЗАПОВЕДНИК НА ОСТРВУ АТУ...
ОН ЈЕ ДОБАР ВОЈНИК, ШКОЛОВАО СЕ КОД НАС, АЛИ ПОТУЋИ ЋЕМО МИ ЊЕГА!

ДВА ДАНА КАСНИЈЕ ВАЗДУШНИ НАПАД НА АТУ ЈЕ ПОНОВЉЕН...

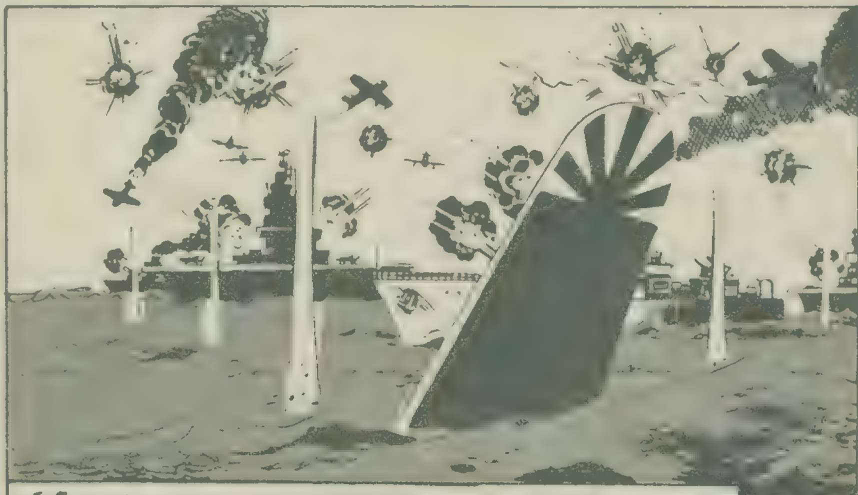

ЈАМАЗАКИ ЈЕ ОПЕТ УПРАВЉАО ПРОТИВ-АВИОНСКОМ ОДБРА-НОМ...

САВЕЗНИЦИ НИСУ УСПЕВАЛИ ДА СЛОМЕ ЈАПАНЦЕ...
ЈОШ НЕ МОЖЕМО ДА СЕ ИСКРЦА-МО?

ПУКОВНИКУ ЈАМАЗАКИЈУ СТИГЛО ЈЕ ПОЈАЧАЊЕ...

БИЛА ЈЕ ОВО НАЈВЕЋА БИТКА НА ПАЦИФИКУ...
ТО-НЕ-МО!

УРА! УРА!
НЕ РАДУЈТЕ СЕ ЈОШ, ПОРУЧ-НИЧЕ! НЕПРИ-ЈАТЕЉ ЈЕ БО-ЉИ ОД НАС У ВАЗДУХУ!

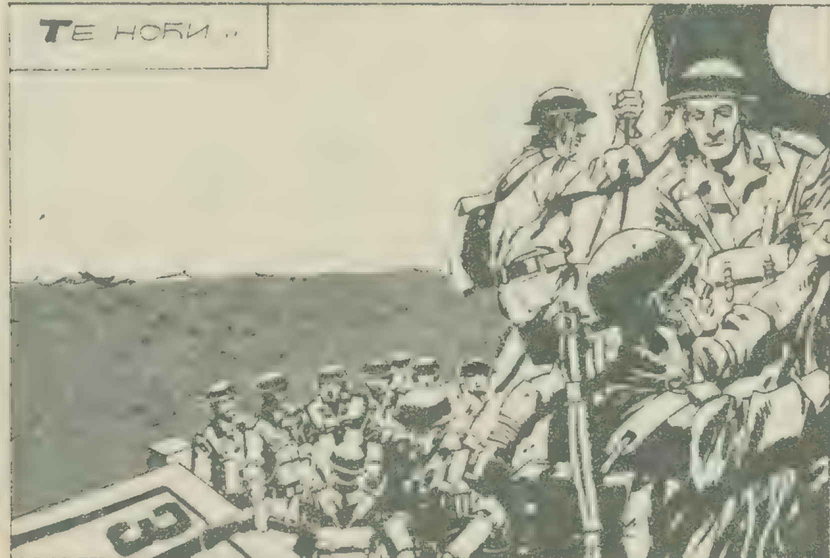

И ЗАИСТА, САВЕЗНИЦИ СУ УСПЕ-ЛИ ДА ОБОРЕ ЈАПАНСКЕ АВИОНЕ...

СИГУРНО ЈЕ ДА НАМ ВИШЕ НЕЋЕ СЛАТИ ПОМОЋ ! ОД САДА СВЕ ЗАВИСИ ОД НАС !

ОД АПРИЛА ДО МАЈА 1944. БОРБЕ СУ СЕ ВОДИЛЕ ИЗМЕЂУ САВЕЗНИЧКИХ АВИОНА И КОПНЕНИХ СНАГА НА ОСТРВУ..

ЈАМАЗАКИЈЕВА АРТИЉЕРИЈА ПОТПУНО ЈЕ ЗБРИСАНА...
ОНИ ЋЕ САДА ПОСЛАТИ СВОЈЕ КОПНЕНЕ ТРУПЕ НА НАС ! СПРЕМНИ ЋЕМО ИХ ДОЧЕКАТИ !

ТАРВИНЕ, САДА ВИ НАСТУПАТЕ !
МОЈИ ЉУДИ СУ ВЕЋ СПРЕМНИ ЗА ЈУРИШ !

ТЕ НОЋИ ..

САВЕЗНИЦИ СУ ГРАБИЛИ ПРЕМА ЈУЖНОЈ СТРАНИ ОСТРВА...
СРЕЋНО, ДРУГОВИ !

ПОШТО СУ СЕ ИСКРЦАЛИ, ПУКОВНИК ТАРВИН БИО ЈЕ НА ЧЕЛУ СВОГ ОДРЕДА...
ЗА МНОМ !

ПАЛИ !

ЈАМАЗАКИ НИЈЕ ОСТАО РАВНОДУШАН КАД ЈЕ УГЛЕДАО БРИТАНСКЕ УНИФОРМЕ—АЛИ МОРАО ЈЕ ДА ВРШИ СВОЈУ ДУЖНОСТ...
ПУЦАЈТЕ!

БИО ЈЕ ОВО ЗАЈЕДНИЧКИ НАПАД АМЕРИКАНАЦА И БРИТАНАЦА. АМЕРИЧКИ ВОЈНИЦИ ПРВИ СУ ЈУРИШАЛИ...

АЛИ, ПРВИ ТАЛАС АМЕРИКАНАЦА ЈЕ ЗБРИСАН...

ЈОШ НАДОЛАЗЕ!
УСРЕДСРЕДИТЕ ВАТРУ НА АМЕРИКАНЦЕ!

ЈАСУКО ЈАМАЗАКИ ЈЕ ОДЛИЧНО ЗНАО БРИТАНСКУ ТАКТИКУ ЈЕР СЕ ШКОЛОВАО У ЛОНДОНУ...
ПАЗИ!

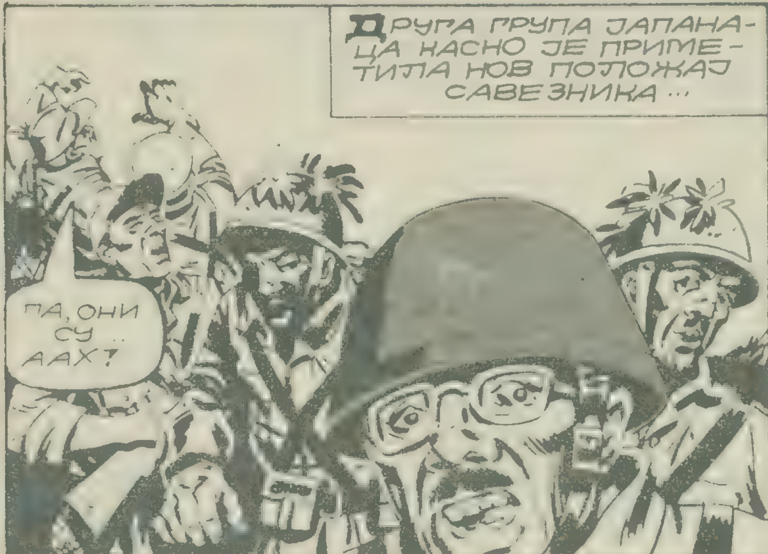

ДОШЛО ЈЕ ДО КРАТКОТРАЈНОГ ЗАТИШЈА...
НАПРЕД!
АЛИ, ИСПРЕД НАС ЈЕ БРИСАН ПРОСТОР!

МОРАМО СТИЋИ ДО ОНОГ РОВА!
КАКО ВИ НАРЕДИТЕ!

ПАЛИ!
АААХ!

ЈАПАНЦИ КОЈИ СУ БИЛИ СКРИВЕНИ У РОВУ УХВАЋЕНИ СУ НА ПРЕПАД ...
НЕ ДОЗВОЛИТЕ ИМ ДА СЕ БРАНЕ!
ААХ!

СВЕ ЈЕ БИЛО ГОТОВО ЗА НЕКОЛИКО МИНУТА ...
БОБЕ, ПОСТАВИ МИТРАЉЕЗЕ!

ДРУГА ГРУПА ЈАПАНАЦА КАСНО ЈЕ ПРИМЕТИЛА НОВ ПОЛОЖАЈ САВЕЗНИКА ...
ПА, ОНИ СУ ... ААХ!

ЈАМАЗАКИ ЈЕ НАРЕДИО ДА СЕ РОВ ПОНОВО ОСВОЈИ ...
НАПРЕД!

НЕЋЕМО ИМ ДОЗВОЛИТИ ДА НАС ИЗБАЦЕ ОДАВДЕ!
ПОТРУДИЋЕМО СЕ!

ЈАМАЗАКИ ЈЕ БИО ПРИНУЂЕН ДА НАРЕДИ ПОВЛАЧЕЊЕ ...
АААХ!
НАТРАГ!

УСПЕХ ЕНГЛЕЗА ОМОГУЋИО ЈЕ АМЕРИКАНЦИМА НАПРЕДОВАЊЕ ...
ИДЕМО, ДРУГОВИ!

ТАДА СЕ НА ЈАПАНЦЕ ОБРУШИШЕ И АВИОНИ...
ААХ!

ПОВЛАЧИМО СЕ У ЏУНГЛУ! ТАМО НАМ НЕЋЕ МОЋИ НИШТА!

САВЕЗНИЦИ СУ ПОСТАВИЛИ ЈОШ ДВА МОСТОБРАНА...

ТРИНАЕСТОГ МАЈА АМЕРИКАНЦИ СУ СЕ ИСКРЦАЛИ И НА СЕВЕРУ ОСТРВА АТУ...
ААХ!

ПРОДИРАЛИ СУ У СРЕДИШТЕ ОСТРВА...
НЕ ДОПАДА МИ СЕ ОВА ТИШИНА!

ЈАПАНЦИ СУ ПОСМАТРАЛИ ЊИХОВО НАПРЕДОВАЊЕ...
ЈЕСТЕ ЛИ СПРЕМНИ?

ЈАМАЗАКИЈЕВА ТАКТИКА БИЛА ЈЕ ПОРАЗНА ЗА АМЕРИКАНЦЕ...
АААХ!

НАТРАГ!

Јапанци су јуришали као ураган...
Напред!

До ђавола!
Аах!

Генерале, морамо одавде! Нећемо још дуго издржати!
Ааах!

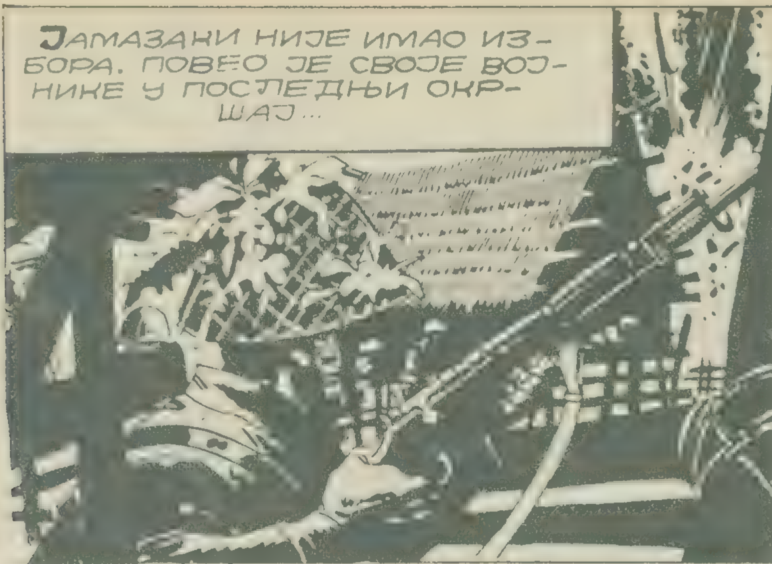

Из базе је стигло друго наређење...
Морате издржати, капетане! Је ли јасно?

Генерал није добио одговор од капетана...

Амерички генерал је настојао да трупе, које су се налазиле на острву Ату, издрже још мало јер је послато појачање...

Јапанци нису могли да се одупиру јаком наоружању и одморним савезничким војницима...

Ааах!

ЈАМАЗАКИ НИЈЕ ИМАО ИЗБОРА. ПОВЕО ЈЕ СВОЈЕ ВОЈНИКЕ У ПОСЛЕДЊИ ОКРШАЈ...

НА ИСТОЧНОЈ СТРАНИ ОСТРВА...
НЕЋЕМО ЈОШ ДУГО ОСТАТИ ОВДЕ, ДРУГОВИ! ЈАПАНЦИ НЕ МОГУ ВИШЕ ДА ПРУЖАЈУ ОТПОР!

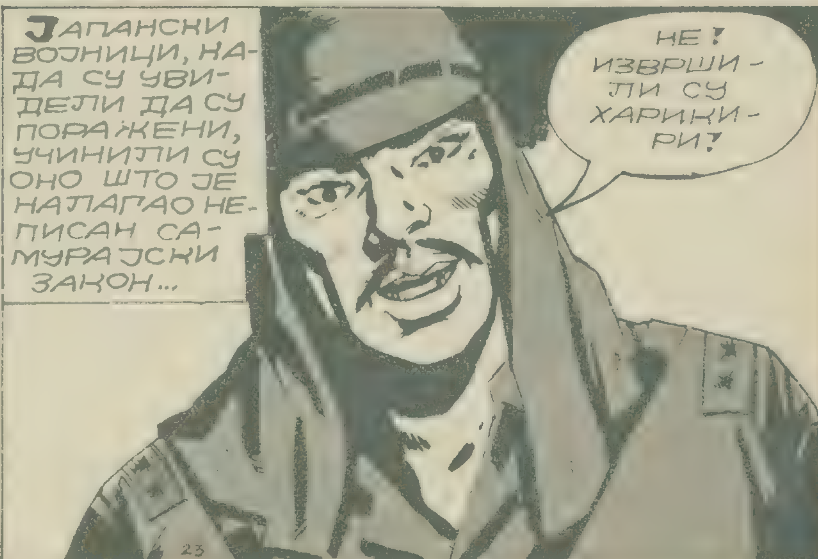

АТУ ЈЕ БИО У ПЛАМЕНУ...
ААХ!

ПОРАЗ ЈАПАНАЦА БИО ЈЕ БЛИЗУ...
ЦАР НАМ НЕЋЕ ОПРОСТИТИ ОВАЈ НЕУСПЕХ !
ЈОШ НИШТА НИЈЕ ИЗГУБЉЕНО! ВРАТИТЕ СЕ НА СВОЈА МЕСТА!

ЈАМАЗАКИЈЕВО НАРЕЂЕЊЕ НИСУ ОДОБРАВАЛИ ОСТАЛИ ВОЈНИЦИ...
ШТА ЧЕКАТЕ? РЕКАО САМ ДА ЗАУЗМЕТЕ СВОЈА МЕСТА!

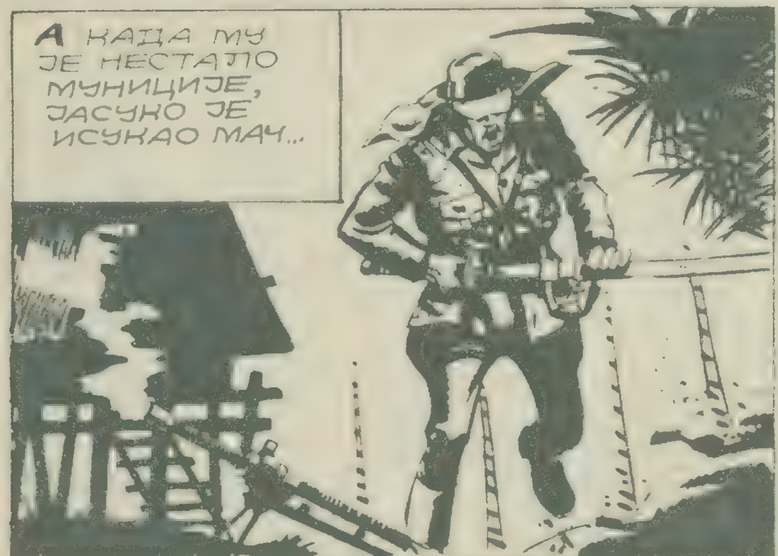

У ЗОРУ 21. МАЈА...
ОПЕТ НАПАДАЈУ!

ШТА ЈЕ ТО С МОЈИМ ВОЈНИЦИМА? ШТА СУ НАУМИЛИ?

ЈАПАНСКИ ВОЈНИЦИ, КАДА СУ УВИДЕЛИ ДА СУ ПОРАЖЕНИ, УЧИНИЛИ СУ ОНО ШТО ЈЕ НАЛАГАО НЕПИСАН САМУРАЈСКИ ЗАКОН...
НЕ! ИЗВРШИЛИ СУ ХАРИКИРИ!

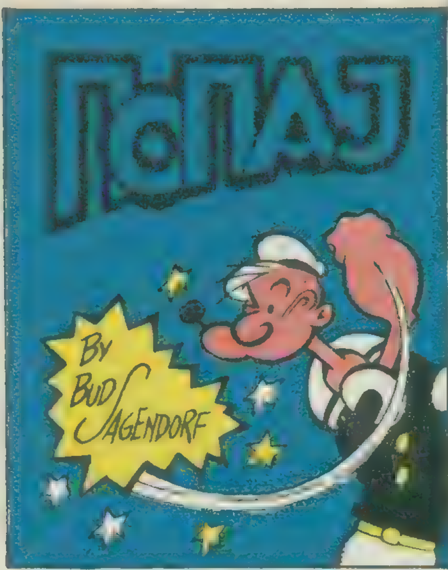

У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП: **семијева тајна дружина**

ПОПАЈ
BY BUD SAGENDORF

ОХ! МОРАМ МУ РЕЋИ!
ОН ЈЕ ПАМЕТАН ДЕЧКИЋ... РАЗУМЕЋЕ!
НАДАМ СЕ!

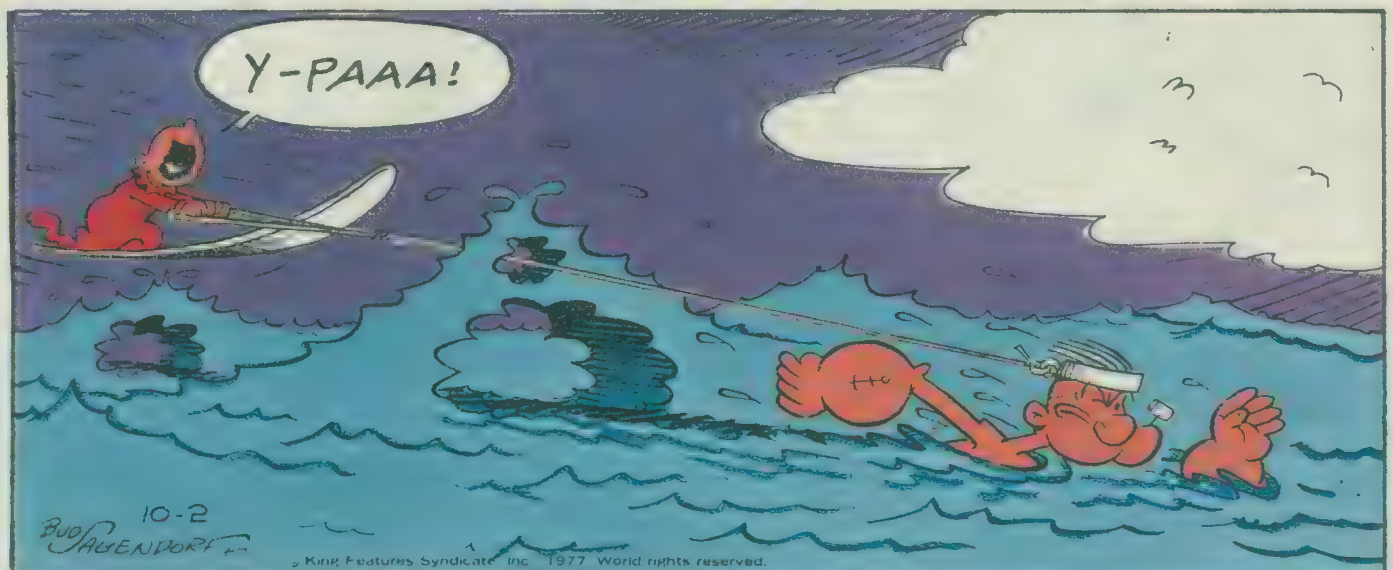

МНОГО МИ ЈЕ ЖАО, КИЋО!
АЛ' СКИЈАЊЕ НА ВОДИ МОРА ДА ОТПАДНЕ!
ТИ СИ МИ ОБЕ-ЋО!

ЈЕСАМ... АЛ' НЕ МОЖЕМО!
ЦРК'О МИ ЈЕ МОТОР НА ЧАМЦУ!
ОБЕЋАО СИ!
ОБЕ-ЋАО!

ОБЕЋ'О СИ МИ!
А САД РАЗБИЈАШ МОЈЕ МАЛО СРЦЕ! НАЧИСТО САМ РАЗОЧАРАН!
ЈАО!

У РЕДУ... ДОБРО ЈЕ... ПРЕСТАНИ САМО! ВОДИ-ЋУ ТЕ НА СКИЈА-ЊЕ!
ОДЛИЧНО!

БРЖЕ! ДАЈ ГАС! БРЖЕ!

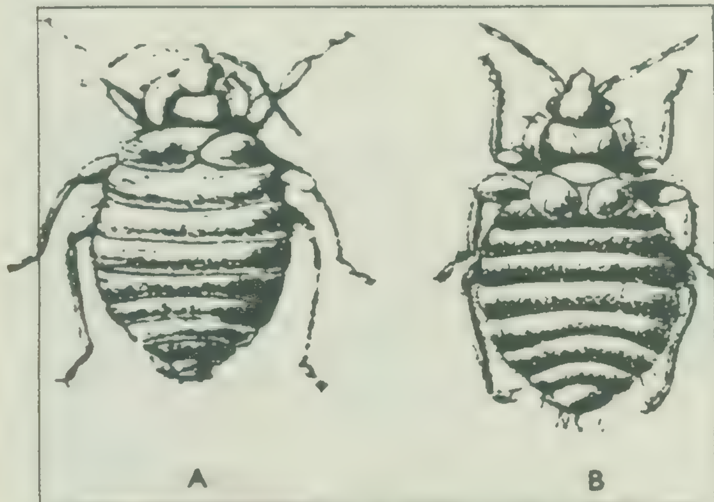

У-РААА!
10-2
BUD SAGENDORF
King Features Syndicate, Inc. 1977 World rights reserved.

НОЋИ НЕСАНИЦЕ И БОЛА

ДОК ЧОВЕК ИЛИ ДЕТЕ СПАВА, ИЗ РАЗНИХ ПУКОТИНА ИЗМИЛЕ ПОЛА САНТИМЕТРА ВЕЛИКИ ИНСЕКТИ И ПОЛАЗЕ НА НАЈЈЕЗИВИЈУ ГОЗБУ. ЉУДСКО ЛИЦЕ УЈУТРО ЈЕ ТЕШКО ПРЕПОЗНАТИ.

Дугачка око 5, а широка 3 милиметра, округла и врло спљоштена, светлосмеђе боје, неугледна и нимало страшна на први поглед — ето, то је стеница. Међутим, у народу је тако честа изрека „Досадан као стеница". Због чега је, код тако много и поред готово безазленог изгледа, у ствари право чудовиште и човеку је одувек задавала много главобоље и бола. Јер, те стенице хране се људском крви.

Ова врста стенице живи увек у близини човека: у пукотинама између дасака кревета, оквира слика, у

а) Кућна стеница (лат. Cimex lectularius) која напада човека
б) Ластавичја стеница (лат. Oeciacus hirundinis) сиса људску крв само у изузетним случајевима.

подовима, вратима, уз канализационе цеви или код електричних водова. Њено спљоштено тело омогућује јој да се завуче и у најмање шупљине одакле излази само кад је гладна. А глад утољава тако што се напије наше крви.

У просторијама где има стеница може се осетити и непријатан задах за који се верује да је отрован. Међутим, код стенице која напада човека то није случај. Све стенице, наиме, да би се одбраниле од животиња које једу инсекте, испуштају из специјалних жлезда нарочит, непријатан мирис. Али, стенице не опстају само захваљујући крви и овом мирису.

Живот сваке стенице је право чудо природе и о њему су се вековима испредале невероватне приче.

Кад се спусти ноћ, овај инсект напушта своје скровиште где се преко дана скрива од светлости и полази у крвави поход.

Специјалном сисаљком она „напипа" где на људском телу може најлакше да дође до крви и онда ту савршену, сићушну справу забада у кожу. Тако почиње њен обед.

НАПАДАЈУ У РОЈУ

Ни пробадање коже ни сисање крви нападнути човек уопште не осећа, јер стеница то ради вештије и безболније и од комарца и од муве. Тек око два минута после сисања, кад се крвопија већ повукла да у тами на миру вари храну, за човека којег је угризла стеница почињу праве муке и прве промене на кожи.

Пошто заједно са рилицом у тело из којег сиса крв стеница уноси и нарочиту отровну течност, производ за то специјализованих жлезда, место убода почиње да боли и сврби. Одмах затим појављује се мало бело испупчење окружено црвенилом. А како се стеница понекад не намери на крв од првог убода, само један инсект остави иза себе по неколико оваквих болних места. Кад се зна да стенице нападају у роју, тако да понекад прекрију лице или руке човека или детета које спава, није тешко замислити како јадник изгледа кад га пробуде бол и свраб.

Сам отров за човека није много опасан. Али, онај ко спава у стану где живе и стенице, убрзо ће постати раздражљив, и нервозан. Вероватно је и због тога она изрека о овим инсектима тако честа.

Дуго се претпостављало и још су међу научницима актуелне неке од многих хипотеза о томе да стенице преносе разне заразне болести.

Експерименти су показали да стенице преносе кугу и пегави тифус. Али, што је чудно и самим научницима, у природи још није забележен ниједан такав случај.

Познати научник Хаглер забележио је 1916. године да је у Београду потпуно нестао пегави тифус кад су искорењене беле ваши. Међутим, ова опака болест се у неким срединама ипак јављала и лекари нису никако успевали да је победе. Тад је откривено да је преносе — стенице. Такође је доказано да у неким крајевима света стенице преносе један од најтежих облика тропске грознице.

ЛАСТЕ НИСУ КРИВЕ

Данас, у нашем поднебљу, ови инсекти су доста ретки. Међутим, у појединим периодима наше историје, поготово у ратно доба стенице су људима биле и теже од глади или болести. Често су страдале и птице, највише голубови и ласте, јер се погрешно сматрало да их на куће и балконе доносе баш оне. Тачно је само то да обе ове врсте птица, и не само оне, носе, понекад у свом перју нарочиту врсту голубије, односно ластавичје стенице, која не напада човека. Али, у страху су велике очи.

Захваљујући ефикасним пестицидима, хемијским средствима која брзо уништавају сва легла стеница, човек се најзад готово ослободио ове напасти. Раније је то чинио петролејом или терпентином, али је било довољно да једна рупа или пукотина у дрвету остане незаливена па да се стенице опет размноже. Заиста, нико није досадан као стеница.

Ове, три сантиметра дугачке стенице (лат. Triatoma megista), код нас, срећом, нема. Живи у Африци и Јужној Америци где напада људе и животиње.

разних инсеката и буба, од којих су неке заиста шампиони у насртљивости, баш стеница толико озлоглашена?

СТРАХ ОД СВЕТЛОСТИ

За све од шест породица ових инсеката карактеристично је да се хране искључиво течношћу. Једне опстају јер сисају течност из тела других инсеката, а друге се хране биљним соковима. Али, трећа врста је,

Али, од свих средстава која су смртоносна за ове чудне и опасне инсекте нај необичнији је Thanatos flavidus. То није ни течност ни прах, али је смртни непријатељ сваке стенице. Реч је о једној врсти паука, који је откривен у Грчкој и за којег је утврђено да просто тамани легла стеница. Научници су утврдили да само један паук дневно уништи око 40 стеница.

Колико је стеница везана за човека види се и из записа Аристофана, Аристотела и Плинија. Аристотел је веровао да се рађају из прљавштине и отпадака. Сматра се да потичу из предела око Средоземног мора и да се у Европи појавила релативно касно: у Немачкој у 11. а у Шведској почетком 19. века. Јер, стенице не воле хладноћу.

Пошто се лако и брзо множи, кућа или стан, подрум или железнички вагон убрзо се испуни овим насртљивцима. А кад се једном напије крви, стеница може да не једе чак и целу годину. И што је температура нижа, њена издржљивост је већа. Кад дођу топли дани она полази на крваву гозбу. и нико не зна где ће се напити крви.

И. Лончар

УБИЈ МЕ, ВАСИЛИЈЕ!

КРАЈЕМ МАРТА 1892. ГОДИНЕ У ЈЕДНОЈ ОД КУЛА СМЕДЕРЕВСКЕ ТВРЂАВЕ НАЂЕНО ЈЕ УНАКАЖЕНО ТЕЛО ПОДНАРЕДНИКА ИЛИЈЕ КОНСТАНТИНОВИЋА. ИСТРАГА ЈЕ УТВРДИЛА НЕШТО НЕВЕРОВАТНО . . .

Прохладно је било вече 3. марта 1892. године. Стражар у Смедеревској тврђави равномерно је корачао тамо-амо. До 22 часа и доласка смене преостало је још око пола часа. Војници Четврте, Пете и Шесте батерије Дунавског пољског артиљеријског пука, смештени у просторијама Малог града, спавали су дубоким сном.

Изненада, из мрака бану дежурни официр. Пошто је проћаскао са стражаром уз обавезно „шта има ново“, наставио је према некадашњем двору деспота Ђурђа Бранковића у углу тврђаве.

Није прошло ни неколико минута од његовог одласка, а оданде се зачуше пуцњи. Војници се узнемирише. Ипак, остали су да леже, јер није дат знак за узбуну. Напољу, на степеницама чуо се бат ужурбаних корака неколико људи и њихови гласови. Убрзо се све умирило и војници се препустише сну.

Ујутру, у строју, саопштено им је да се претходне вечери убио поднаредник Илија Константиновић, родом из Београда, стар 25 година.

ЈЕЗИВ ПРИЗОР

Међутим, то није било све.

Дошавши у једну од кула старог деспотовог двора, пошто је обишао стражара у току вечери, дежурни официр је на врху куле наишао на језив призор. На каменом поду са главом на прагу лежао је у локви крви поднаредник Илија.

Поднаредниково одело било је уредно сложено недалеко од њега, а тик уз његову главу налазио се нож којим је извршен злочин.

Илија је супрадан сахрањен, а истрага се дала на посао. Позвани су сви војници да пријаве било шта што им се чини сумњивим, а везано је за раније понашање убијеног. Војници су нешто шушкали међу собом о поднаредниковом необичном друговању последњих дана са редовом Василијем Радуловићем из села Свињарева код Пожаревца. Пореклом је био Влах, стар 22 године, али је на томе и остало.

— Илија и Василије су били као лонац и поклопац! — говорили су. — Ту нису чиста посла! Откуд да другују поднаредник и војник?!

Истрага се вртела укруг. А онда, једног дана, Василије је бануо пред командира батерије и рекао:

— Ја сам убио господина поднаредника! Морао сам, он ми је то наредио.

ШТА ЈЕ ИСПРИЧАО РЕДОВ

Те речи припростог редова, кога су његове старешине држале за добродушног, запањиле су командира. Али оно што је потом чују личило је на фантазију.

Према Василијевом казивању, он је четири дана пре злочина подмазивао седла у батеријској одморишту где се затекао и спавао на слами поднаредник Илија. Говорио је у сну, боље рећи разговарао с „неким“.

Тај „неко“ саопштио је Илији да се у Малом граду Смедеревске тврђаве, тамо где се поје коњи између шљиве и куле, налази закопано благо деспота Ђурђа Бранковића. Илија га може наћи само ако га у понедељак закоље војник по имену Василије Радуловић, и то стојећи у гаћама и кошуљи, извади јабучицу и срце и однесе их на место где је закопан новац, па то место још пошкропи крвљу.

Невидљиви „неко“ додао је на крају да Василије, када то обави, треба да се обуче, врати се на место где се налази благо и из земље ископа флашицу са водом и гвоздену шипку. Шипком ће махнути изнад Илијиног тела а водом га оросити и тада ће Илија оживети, покупити благо и бити богат као Крез!

Слушајући све ово, Василије је претрнуо. Пробудио је поднаредника и, од речи до речи, испричао шта је чуо.

— Знао сам да ћу постати богат! Тако ћемо и учинити, војниче! — радосно је поскочио Илија.

Василије се уплашио мислећи да је поднаредник полудео. Није хтео ни да чује да учини оно што је Илија од њега тражио, али га овај никако није остављао на миру. Непрестано је био уз њега и уверавао да треба да га прекоље, обећавајући му половину деспотовог блага за које је већ неколико генерација тврдило да је закопано у Тврђави.

И — Василије је попустио!

Слушајући исповест редова Василија, командир се питао да ли сања. Обавестио је истражног судију, такође официра и тек тада истрага је заронила у прошлост поднаредника Илије и редова Василија. Оформљена је и екипа од познатих лекара да испита душевно стање убијеног и убице. Све је највише запрепашћивала чињеница да Илија није пустио ни гласа од себе, док је Василије извршавао стравични налог.

ЛУДИЛО УДВОЈЕ

Прво лекари, а затим и научни радници, дали су своје мишљење и случај о којем је у то време причала цела земља убрзо је разјашњен. Наиме, утврђено је да је Илија био још од детињства опседнут „закопаним благом“, оживљавањем мртвих — о чему се хвалио међу војницима — духовима, приношењем жртви и да је стално читао књиге и текстове о томе. Годинама је уверавао себе да ће наћи закопано благо, па му се временом аутосугестија толико наметнула да је живео у некој врсти сна на јави. Жртвовао је себе дубоко уверен да ће оживети и постати богаташ. Све је издржао без јаука јер је познато да неки умоболници веома лако подносе физички бол или га уопште не осећају.

Што се тиче Василија, он је пре доласка у војску био припрост сељанин. Цео живот провео је за стоком, далеко од људи. Свака његова радња могла је настати као последица утицаја јаче личности, што се после извесног времена на неки начин претварало у врсту дресуре. По природи ограничен, пасивне природе и без јаке воље, а уз то још и потчињен поднареднику, учинио је оно што је Илија од њега тражио. — Јер, тешко је замислити да би нормалан човек поверовао да ће умрћен оживети, а Василије је у то био убеђен!

Што се тиче Илијиног сна и његовог разговора са „неким“, он није постојао. Илија се претварао да спава, а разговор одглумио.

Суд је ослободио редова Василија, сматрајући да је био само оружје Илијине болесне маште. За његово и поднаредниково понашање у образложењу пресуде је стајало: лудило удвоје!

М. Тодоровић

ЖРТВЕ ТАЛАСОНА

Приношење људске жртве духовима закопаног блага — таласонима — што лежи у основи смедеревског случаја, део је празноверица које су некад биле јако укорењене у нашем народу. Наиме, читаве генерације живеле су у уверењу да је земља права ризница, преносећи с колена на колено предање о благу „цара Радована“, Константина, проклете Јерине... Но, како је оно било скривено, људи су сматрали да се може наћи само помоћу мађија у које спада и — приношење добровољне људске жртве! По начину како се одиграо, „смедеревски случај“ ушао је у литературу као типичан пример злочина због празноверја. Поднаредник Илија отишао је у смрт дубоко убеђен да је у питању само форма и да ће после обреда оживети. Приношење људске жртве догодило се на више страна у нас, али тај је обичај био распрострањен и у свету, од старих времена па све до краја 19. века.

КАКО ЈЕ РОЂЕН ТАНГО

ОБРАЗ УЗ ОБРАЗ

ПРИЉУБЉЕНА ЛИЦА ИГРАЧА, ЊИХОВИ ПОМАЛО ПРЕНАГЛАШЕНИ ПОКРЕТИ — СВЕ ТО МОЖДА ИЗМАМЉУЈЕ ИРОНИЧАН ОСМЕХ НА ЛИЦИМА МАЊЕ СЕНТИМЕНТАЛНЕ НОВИЈЕ ГЕНЕРАЦИЈЕ. ПА ИПАК, ТАНГО — ЛУДА ИГРА ИЗ ЛУДИХ ГОДИНА НАШИХ БАКА — ОДБИЈА ДА УМРЕ.

Да није било танга, славни Рудолф Валентино можда би целога века прао судове у једном америчком хотелу. Захваљујући вештини којом је изводио кораке ове игре, пребацили су га из кухиње — у салу.

Тамо лепом Рудолфу уместо кухињске крпе у руке допадају усамљене даме којим је недостајао партнер. Није требало да прође много времена па да шарм којим је до тада засипао средњовечне усамљенице запазе и режисери. Од професионалног играча рођена је тако можда највећа звезда филма, прототип страсног латинског љубавника за којим су уздисали милиони жена широм света.

КО ЈЕ КУМОВАО?

Тако је почео Рудолф. Како је, међутим, настала игра чији су га кораци одвели у славу?

Где је, дакле, рођен чувени танго? Многи би вероватно одговорили — у Аргентини. Чак ни Аргентинци не могу да избегну жучне расправе кад год их разговор наведе на порекло „њихове" игре. Аргентина или Уругвај, питају се модерни потомци гауча.

Али, треба посегнути уназад, ка музичком фолклору Андалузије — фандангу. Сличност између назива овог шпанског народног кола и имена игре која је почетком овога века запалила и Европу, није само фонетске природе (фанданго — танго). Њу прати и велика музичка сродност.

Прави корени танга, међутим, налазе се још јужније, на тлу афричког континента. Јер, највероватније је да је чувена игра рођена на „црном континенту".

Ритмове танга Јужна Америка први пут је чула у 18. веку захваљујући црним робовима и андалузијским (шпанским) дошљацима. Стапањем ових двеју музичких култура настала је једна од најпопуларнијих окретних игара света.

Како је настало њено име, мање је јасно. По некима, реч „ианго" којом су становници Конга (данашњег Заира) означавали једну врсту своје игре — једини је прави кум; други мисле да се ради о ономатопеји звука бубњева. Француз Роже Бастид не слаже се ни са једнима ни са другима. Он је мишљења да „танго" долази од банту-речи „тамгу" што на овом афричком језику значи играти. По Аргентинцу Ортизу Одеригу, назив „танго" у ствари је изговором искварена реч „шанго" — име бога олуја и невремена у митологији нигеријских Јоруба црнаца.

Ма ко да му је стварно кумовао, средином 19. века становници Буенос Аиреса лудовали су за фандангом, игром у чијим су се корацима већ могли назрети неки покрети карактеристични за будући танго. У исто време, у суседном Уругвају, улице Монтевидеа одзвањале су од звука „уругвајске" верзије окретне игре.

РОЂЕН У КЛАНИЦИ

Прави „аргентинац" настао је отприлике 1880. године, негде у предграђу Буенос Аиреса, у једном од бурдеља, међу женама „сумњивог морала". Неки чак тврде да знају и тачно место — по њима, први кораци танга направљени су на подијуму старе кланице која је претворена у простор за игру, у „Коралес Вијехосу".

Музичкој основи афро-андалузијског порекла тада се додају и речи импровизованих песмица популарних аргентинских пастира, гауча. Отуда и носталгија коју танго по правилу изражава. Јер, његове најчешће теме су жаљење за пустоловним животом гауча и одметника, страсна патња човека кога је напустила срећа или вољена жена.

Танго је тако направио корак напред на друштвеној лествици. Од робова га преузимају они најсиромашнији, од њих се „зараза" шири на средње класе и најзад, танго-мода захватиће и највише слојеве ондашњег друштва — аристократију.

ЗА СВА ВРЕМЕНА

Европу осваја између два светска рата и врхунац своје популарности доживљава у певању славног Карлоса Гардела. Јавним наступима а затим и филмовима, Гардел је освојио прво француску, а онда и америчку публику. Али и поред тога што је постао оличење правог аргентинског мушкарца, истина је да је страсни Аргентинац у ствари био — Француз. Рођен је у Тулузу 1890. године и тек је у трећој години први пут угледао аргентинске пампе.

Танго грозница двадесетих и тридесетих година века је прошла, али се њени ритмови и даље могу препознати у многим хит-песмама данашњице (свеж југословенски пример трајности танго — звука дала је новосадска група „Жетва" песмом „У раздељак те љубим").

Нису успели да му се одупру чак ни Јапанци. И данас, са прецизношћу својственом источњацима, јапански оркестри непогрешиво репродукују ритмове Буенос Аиреса.

И познати италијански режисер Бертолучи није га мимоишао — посвећује му наслов свога филма („Последњи танго у Паризу"). Једна од последњих сцена тог спорног филма одиграва се у огромној сали за игру у којој се одржава такмичење парова — наравно, у тангу.

У музици су га употребили руски композитор Игор Стравински („Војникова прича") и немачки композитор Хиндемит.

ЗЛА КОБ

Као по некој мрачној традицији, танго-звезде доживљавале су трагичан и преурањен крај. Рудолф Валентино умро је у 31. години живота, славни Гардел изгорео је у авионској несрећи 1935. године.

Али, као што то често бива са звездама, оне после смрти постају митови. И данас, четрдесет и три године после Гарделове смрти, када чују неку његову плочу, људи умеју да кажу:

— Карлос пева све боље.

Недавно је неодољиви Рудолф доживео и нову филмску верзију. Није, међутим, сигурно да ће после гледања овог најновијег филма режисера Кена Расела неко рећи да Рудолф игра све боље. Јер, ни највећи балетски играч данашњице, Нурејев, није изгледа успео да са Валентиновом особеношћу изведе кораке славне игре.

М. И.

ПОТРЧКО: ЗАДРЕМАО

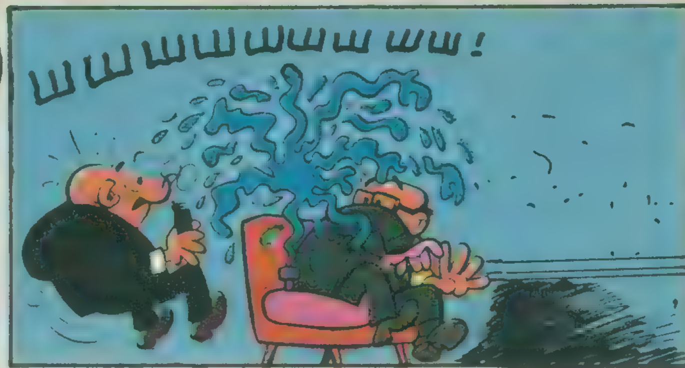

О, СТИГЛИ СТЕ! ЗАИСТА НАМ ЈЕ ЧАСТ ДА ИМАМО ТАКО УВАЖЕНОГ ГОСТА КАО ШТО СТЕ ВИ!

У ОВОЈ СТОЛИЦИ ОСЕЋАЋЕТЕ СЕ КАО РИБА У ВОДИ!

ШШШШШШШШ ШШ!

КАО РИБА У ВОДИ, А? ГРРРРР!
ЈА... ОВАЈ... НАШ ПОТРЧКО...

АЛИ, ДИРЕКТОРЕ, ПОКВАРИЛА СЕ ПУМПА И УМЕСТО ДА НАДУВАМ ЈАСТУЧЕ ЈА ГА НАПУНИО ВОДОМ!
ДАЋУ ЈА ТЕБИ ВОДУ!

УХ, ПОБЕЖЕ МИ! КУД ЛИ СЕ САМО САКРИО?

АХА! ЕВО ГА! ПУШИ!

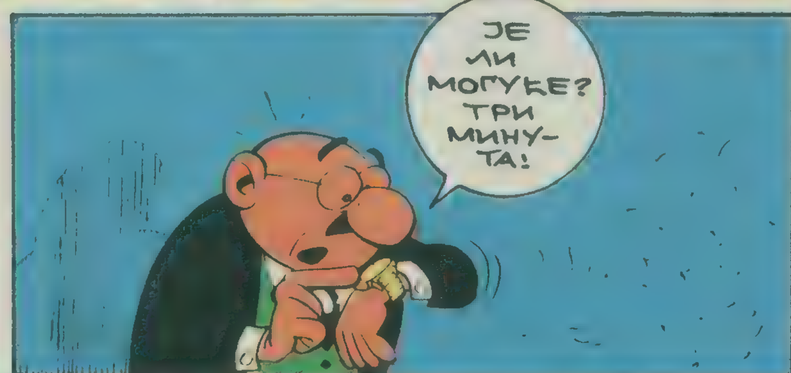
ЗНАШ ЛИ ТИ ДА ЈЕ ПУШЕЊЕ ШТЕТНО ЗА ЗДРАВЉЕ! А ЈОШ СИ И МЛАД!

СИГУРАН САМ ДА НЕ БИ ИЗДРЖАО ПОД ВОДОМ НИ ДЕСЕТ СЕКУНДИ!

ЕВО, САД ЋЕШ СЕ УВЕРИТИ!

А... АЛИ... ГЛБ!
ЧЕТ'РИ... ПЕТ... ШЕСТ...

ХМ! МАЛИ НИЈЕ ЛОШ! ЧЕТРДЕСЕТ СЕКУНДИ!

МИНУТ И ТРИДЕСЕТ СЕКУНДИ!

ЈЕ ЛИ МОГУЋЕ? ТРИ МИНУТА!

ЧЕТ'РИ МИНУТА! ХЕЈ ПОТРЧКО! ПОТРЧКООО!

ШТА СЕ ДОГОДИЛО? ЗАШТО МЕ БУДИТЕ? БАШ САМ ЛЕПО ЗАДРЕМАО!

НОВЕ ПЛОЧЕ

ПГП

КОНЦЕРТ ЗА СТАРЕ ПРИЈАТЕЉЕ

„Концерт за старе пријатеље" назив је велике коктел-плоче на којој наши најпознатији певачи изводе мелодије познатог композитора Дарка Краљића. Музичке нумере које ће старије подсетити на дане младости, а млађе, надамо се, заинтересовати, изводе, између осталих, Габи Новак, Арсен Дедић, Ђорђе Марјановић, Лола Новаковић, Драган Антић, Радојка Шверко, Јосипа Лисац, Лео Мартин и други. Песме као што су „Звиждук у осам", „Прича са Дунава", „Стари краљ" и „Немир у сну" само су неке од мелодија које никада не старе и које су, како то сам назив плоче каже, намењене старим пријатељима.

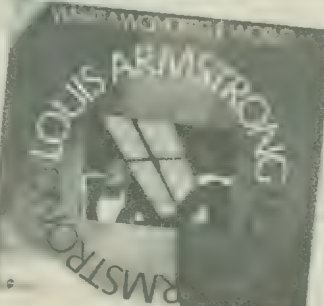
ЛУЈ АРМСТРОНГ (LOUIS ARMSTRONG)

»What a Wonderful World« („Какав диван свет") назив је добро познатог хита највећег џез-трубача и певача света Луја Армстронга. Под тим називом Продукција плоча РТБ издала је и велику плочу са 11 нумера овог музичара који је пуних пет деценија владао концертним дворанама широм света. Иза Армстронга је остало много хитова тако да је немогуће да се сви ставе на једну плочу. За селекцију на плочи „Какав диван свет" слободно можемо рећи да је успела.

ЗОРАН МОДЛИ

»Disco Bus«, друга самостална кантауторска плоча познатог диск-џокеја Зорана Модлија, представљаће сваком дискофилу драг примерак. После успешног репрезентовања на првој ЛП плочи познатих домаћих музичких нумера, Зоран Модли се одлучио да овога пута слушаоцима презентира нај бољa, по његовој оцени, диско-остварења познатих светских група и извођача, између осталих Брајана Ферија, Холиса, Би Џиса и других.

ХАРТ (HEART)

Све популарнију у свету групу ХАРТ (СРЦЕ) данас сачињавају четири младића и две девојке. Ова канадско-америчка група у последње време ниже успех за успехом. Почело је пре неколико година када су саставу приступиле две сестре, двадесет седмогодишња Ен Вилсон и четири године млађа Ненси. Сестре не само да су својим гласовним квалитетима освежиле звук овог састава, већ су на себе преузеле и бригу око уговарања послова и снимања плоча. Ен је као певачица „душа" групе и, како кажу остали чланови, уједно и шеф састава. О томе она каже: „Једина разлика између мене и осталих чланова је у томе што они више воле да се излежавају док ја вредно радим. Чињеница је да све песме компонујемо Ненси и ја".

За последњих дванаест месеци група је издала две ЛП плоче — »Dreamboat Annie« и »Little Queen« — које су продате у више од три милиона примерака. Композиције »Magic Man«, »Barracuda«, »Little Queen« су у Сједињеним Америчким Државама постале прави хитови. Последња њихова мала плоча са хитом „Баракуда" била је веома популарна и код наших слушалаца. Када говоримо о популарности треба, можда, поменути и податак да њиховим концертима често присуствује и више од 50000 посетилаца.

А све је почело 1963. године када је соло-гитариста Роџер Фишер са својим братом, бубњаром Мајком и басистом Стивом Фосеном свирао у једном канадском клубу у граду Сијетлу као трио АРМИ (ARMY). Године 1966. група мења име у ВАЈТ ХАРТ (WHITE HEART) а годину дана касније у ХАРТ (Heart) које је остало и до данас. Некако у исто време своју певачку каријеру почеле су и две сестре наступајући у току школског распуста у клубовима за младе. Пошто им је отац војно лице, сестре су често мењале место боравка. Тако су 1972. упознале у Сијатлу, где су се доселиле, Роџера са којим склапају пријатељство а убрзо постају и чланови састава ХАРТ. Данас, захваљујући пре свега сестрама Вилсон, група је постала једна од најпопуларнијих у Америци, а последњих годину дана и у Европи. Остали чланови састава су: соло-гитариста Роџер Фишер (27 година), басиста Стив Фосен (27), клавириста Хауард Лис (26) и бубњар Мајк Дерозије (25).

ХИТ-СТ

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

НАЗИВ ИГРЕ

(THE NAME OF THE GAME)

Музика: Бени Андерсон
Текст: Стиг Андерсон
Изводи: АББА

I've have seen you twice
in a short time
only a week since we started
it seems to me
for every time
I'm getting more openhearted

I was an impossible case
No one ever could reach me
but I think
I can see in your face
there's a lot you can teach me
so I wanna know

What's the name of the game
does it mean anything to you
What's the name of the game
Can you feel it the way I do

Tell me please
cause I have to know
I'm a bashful child
beginning to grow
And you make me talk
and you make me feel
and you make me show
what I'm trying to conceal
If I trust in you
would you let me down
would you laugh at me

If I said I care for you
could you feel the same
way too

I wanna know
What's the name of the game

I have no friends
no one to see
and I am never invited
Now I am here
talking to you
no wonder I get excited

You smile
and the sound of your voice
and the way you
see through me
Got a feeling
you gimme no choice
but it means a lot to me
so I wanna know...

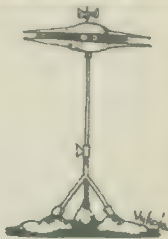
АББА

О популарности шведске групе АББА непотребно је говорити. Овај четворочлани састав је за веома кратко време, већ после првог свог хита „Ватерло", постао код нас састав број један у конкуренцији иностраних певача и група. Плоче са овом њиховом хит-композицијом по броју продатих примерака далеко надмашују све остале и готово свака њихова нова нумера за рекордно кратко време доспева на листама популарности на прво место где се задржи и по неколико недеља.

Да би уносни бизнис са овом групом донео продуцентима још више новца, прошле године је одлучено да се о саставу АББА сними целовечерњи филм што је и учињено. Светска премијера АББА филма одржана је крајем прошле године у Стокхолму у присуству великог броја званица. Разумљиво, на премијери су били и чланови састава, сем Агнете која се тих дана породила. Продуценти фирме Полард која је реализовала овај пројекат верују да ће филм АББА по броју гледалаца потући све рекорде, чак и рекорд филма „Ајкула" који је досад видело око две стотине милиона гледалаца широм света.

Филм о Бенију, Бјорну, Агнети и Анифриди начињен је у стилу комедије, веома је динамичан, а основна карактеристика и велика предност филма је фантастичан звук композиција које они изводе. Филм је углавном сниман у Аустралији за време турнеје када је састав слушало више од 200 хиљада посетилаца. Редитељ и сценариста филма Лесли Харстон, који је пре тога снимио све рекламне филмове о њима, желео је да у почетку направи филм за телевизију. Када је снимљени материјал прегледан, одлучено је да филм прерасте у играни. Филм почиње тако што један диск-џокеј Радио-Сиднеја добија задатак да начини интервју са члановима групе прили-

ЧИТАОЦИ ЈАВЉАЈУ...

ВЕСТИ ИЗ СЈЕНИЦЕ

Већ четири године младе у Сјеници и околини забавља група АЛБАТРОС. Чланови групе Имко Хаџић (оргуље), Бране Ракоњац (бубњеви), Бајро Бајковић (соло-гитара), Џемо Пуљић (труба) и Шефћет Хамидовић (бас-гитара и вокал) сами пишу текстове и компонују и на њиховом репертоару углавном се налазе сопствене нумере.

Сабахудин Ћулавџић

7. јули 33, Сјеница

(хонорар 100 дин.)

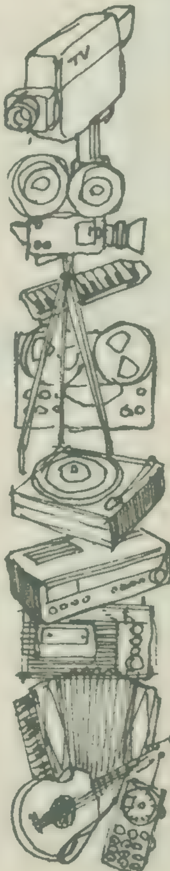

ком њиховог доласка у Аустралију. Тај дочек је директно преношен на телевизији и, како се прича, био је у том делу света гледанији од снимка првог искрцавања човека на Месечеву површину. Да би филм добио у динамици, диск-џокеј заборавља своју новинарску легитимацију тако да му се при сваком покушају да разговара са популарним Швеђанима сва врата затварају. Он их прати током читаве турнеје да би на крају ипак успео да дође до чланова састава и добије тај толико жељени интервју. Филм се том сценом и завршава а на платну остаје текст следеће садржине» „Хвала ти, музико, што си ми подарила песму да певам".

Када се говори о феномену популарности групе АББА у једном се сви слажу. Група представља изванредну комбинацију заједничког настојања продуцената и чланова да се постигне успех уз срећно укомпонован музички таленат и добро познавање тржишта и реклама. Од њиховог првог диско-успеха 1977. године када је победничка композиција продата у 50 милиона примерака, па до данас, АББА је шведској привреди донела невероватан профит. Некада је највећи приход доносио извоз познатих чоколада Нестле, а данас је то АББА за чије извезене плоче Шведска купује нафту. Овакав музичко-економски феномен још није забележен нигде у свету па чак ни са славним БИТЛСИМА. Како смо сазнали, филм о групи АББА откупили су и наши дистрибутери тако да ћемо, вероватно, ускоро имати прилику да га видимо. ЛП плочу са музиком из филма о групи АББА издала је Продукција грамофонских плоча Радио-телевизије Београд. На крају још један податак: групу АББА прати велики оркестар од 40 најбољих шведских музичара.

ПОП - ВЕСТ

Ових дана у продаји се појавила нова плоча групе ИБН ТУП. То је други сингл овог новосадског састава. На А страни плоче налази се композиција „Луди тата" која је написана у фанки стилу, док је на Б страни балада „Зашто сам тужан". Музику и текст за обе композиције написали су чланови састава Златко Каравла и Винце Олах.

Највећа жеља групе ИБН ТУП је да сними ЛП. Уколико овај њихов нови сингл публика добро прихвати, та жеља ће им се и испунити.

ВИБРАТОРИ

(VIBRATORS)

Позната панк-рок група ВИБРАТОРИ снима ових дана материјал за своју ЛП плочу. Продуцент албума је Вик Макл који је претходно радио са групама WHO и DR. FEELGGOD. Планирано је да ВИБРАТОРИ сниме двадесет потпуно нових оригиналних композиција од којих би дванаест најуспешнијих било издато на ЛП плочи. Крајем овог месеца посао ће бити окончан да би већ следећег група кренула на европску турнеју која ће трајати 40 дана.

ЉУПКА ДИМИТРОВСКА

Популарна певачица ЉУПКА ДИМИТРОВСКА почела је озбиљно да се бави музиком 1968. године. Њени први успеси везани су за композитора Никицу Калођеру и та сарадња још и данас траје. Љупка је веома брзо стекла популарност и изван граница наше земље јер често гостује у иностранству и учествује на међународним такмичењима где осваја многе награде. Једну од њених првих композиција „Чи-бу-чи-ба" откупиле су многе европске дискографске куће.

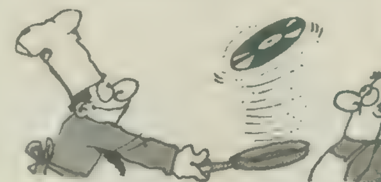
Љупка не доживљава потпуни успех на нашим фестивалима, на којима редовно учествује, али њене плоче достижу сребрне и златне тираже. На СПЛИТУ 77 певала је композицију „Ето тако, није лако" која је брзо постала популарна, а плоча с овом композицијом већ је сребрна. Ова певачица, коју зову југословенска Силви Вартан, плени слушаоце својим звонким гласом и мелодичним композицијама које се лако памте и које сви веома брзо почињу да певуше.

БЕРЗА ПЛОЧА

Молим да ми се јаве сви они који поседују следеће плоче Елвиса Прислија и желе да их продају: Elvis as Recorded at Medison Square Garden«, »Elvis Aloha from Hawaii Via Satellite«, »Elvis Promised Land«, »Having Fun in Memphis«, »50000000 Rlvis Fans Can't Be Wrong«, »For LP Fans Only«.

Томе Аризанов
Страшо Пинђур 7
91480 Ђевђелија

* * *

Купујем ЛП плочу »Ummagumma« састава PINK FLOYD. Они који поседују овај албум и желе да га продају нека ми се јаве ради договора.

Груја Јосифовић
Бул. ЈНА 155
11222 Јајинци

* * *

Имам ЛП плоче енглеске производње које продајем по повољној цени.

Драго Денић
Божидарчева 22/34
18000 Ниш
(тел. — 018 — 41-671)

НАША КАРИКАТУРА

ЈОСИПА ЛИСАЦ

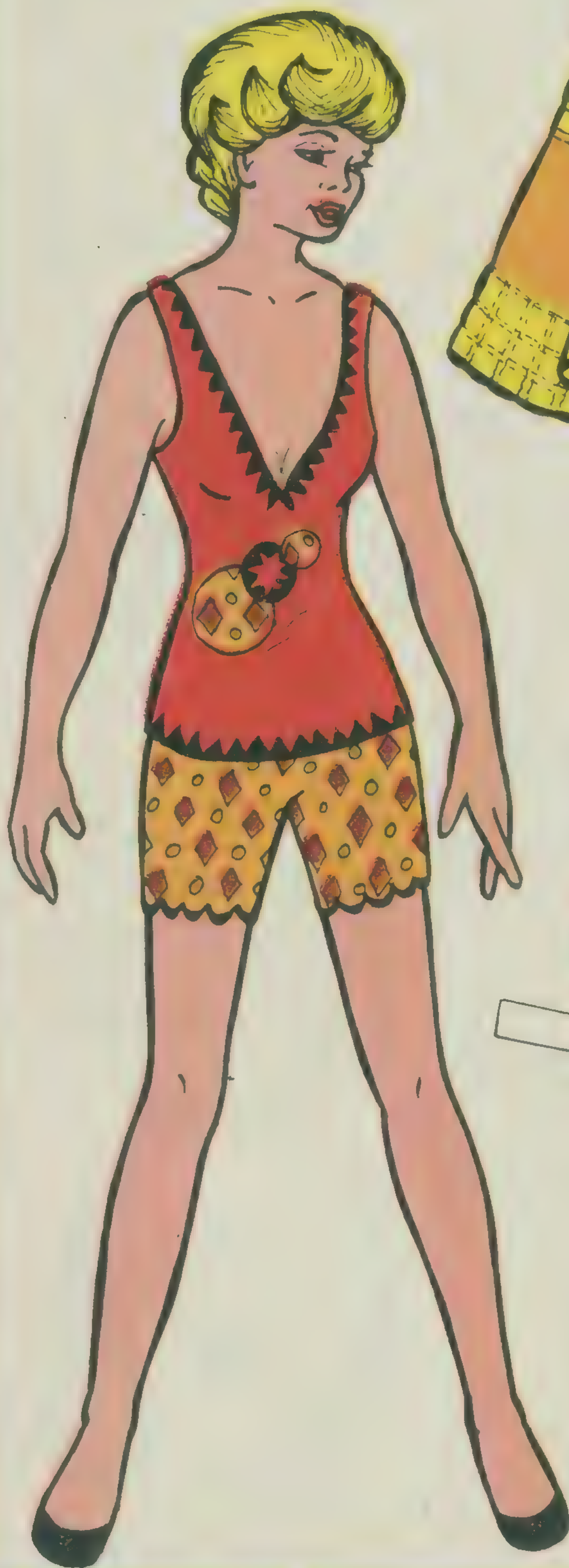
ОБУЦИТЕ МАМУ

ВЕЧЕРЊА ХАЉИНА

КАРИРАНА СУКЊА

СВИЛЕНА КОШУЉА

ВУНЕНИ ПРСЛУК

ЈАКНА ОД ТВИДА И ШТОФАНА СУКЊА ЗА ПОСАО

Biljana L. P.

НЕОБИЧНА ПУТЕШЕСТВИЈА

СЕЉАКОВА ДУША НА КАМЕНУ

ПРЕКО 345 ГРОБАЉА И 7000 ГРОБОВА НА ПРОСТОРУ ОД ИБРА ДО ЗЛАТИБОРА И ДРИНЕ ОБИШАО ЈЕ НАСТАВНИК ИЗ ЧАЧКА РАДОЈКО НИКОЛИЋ. ТАКО ЈЕ ПОЦЕПАО ДЕСЕТАК ПАРИ ЦИПЕЛА И ПОТРОШИО ПЕТ МИЛИОНА СТАРИХ ДИНАРА.

Радојко Николић

Дижући за собом облаке прашине, стари аутобус полако је замицао за последње куће варошице Костојевићи код Бајине Баште.

Једини путник који је изашао из аутобуса, стамени човек доброћудног израза лица, осврнуо се око себе. Било је летње подне. Неколико људи убијало је досаду разговарајући за столовима испред омање кафане.

Мештани одмерише придошлицу са путном торбом и фотографским апаратом пребаченим преко груди. Лако су закључили да је први пут у њиховом месту, јер је неодлучно стајао не знајући на коју страну да крене. Очекивали су да ће се распитивати за кућу неког Костојевчанина. Међутим, уместо тога, он им се обратио речима:

— Пријатељи, реците ми где је гробље!

Неки бркајлија лукаво жмирну очима и одсече:

— А, је л', друже, шта ће теби покојници? Да ниси поп?

НЕСПОРАЗУМ ПРЕД КАФАНОМ

Незнанац се насмејао. Објаснио им је да неким послом обилази сеоска гробља, захвалио им на обавештењу и полако кренуо ван насеља. Кад се после два часа вратио пред кафану да сачека повратак аутобуса, пришли су му мештани. Пала су питања, ко је, шта је, шта снима... На крају су се одобровољили.

— Дедер, друже, да ми заједно попијемо једно пиће! — предложили су.

Такво неповерење није било једина непријатност која се догодила наставнику српскохрватског језика из Чачка Радојку Николићу откако је пре десетак година почео да се бави још једним послом, прилично необичним: сакупљањем текстова исписаних на надгробним споменицима и споменицима крајпуташима у Западној Србији.

Да би прикупио грађу, скромни наставник је за тих десет година обишао 250 насеља, 345 гробља, прочитао текстове са 7000 надгробних споменика, снимио неколико хиљада фотографија, пропутовао хиљаде километара (највише пешке) и утрошио, што за пут што за материјал, око пет милиона старих динара!

ЕЈ, ПУТНИЧЕ, МАЛО СТОЈ!

Књига је готова у рукопису. Њен назив биће „Сељакова душа на камену". Рецензенти су покојни угледни професор Филолошког факултета Владан Недић, др Драгиша Витошевић и професор Ђорђе Трифуновић.

— Ваља знати — напомиње марљиви Радојко — **да шаљиви текстови на надгробним споменицима уопште нису шаљиви. Гледано из данашњег времена и из**

угла наше урбане средине — да. Међутим, то је само привид. Јер, кад су споменици подизани, а то је било у старо време, односно у време најизразитијег патријархалног живота нашег сељака, споменик је био светиња. Зато су натписи на њему морали бити истинити, споменик текстом није смео да лаже, па су се покојников живот, особине, жеље и начин смрти описивали аутентично. Сасвим је сигурно да је муж много кубурио са женом кад јој је на споменик ставио натпис: „Овде лежи моја жена, лежи и режи. Путниче, чувај се, јер ако скочи, ископаће ти очи". Ја на такав текст нисам наишао, премда неки тврде да је постојао на чачанском гробљу.

Понекад из тих текстова врца права филозофија живота и мудрост, често и искреност, као у случају сељака из Гојне код Горњег Милановца. Супруга га је силно малтретирала па га је мука натерала да остави поруку којом је захтевао да му на споменик урежу реченицу: „Његов живот био је пун патњи са трећом женом"!

А шта тек рећи за Ранисава Јововића из Гриваче који је за живота себи ставио натпис: „Еј, животе, шта си досад био и сад си ми још сладак и мио. Напио се ракије и вина, наживо лепих песама. Све што беше слатко сам уживо па кад морам мрети није ми ни криво"!

БЕЗ ЈЕДНОГ БИСЕРА

Житељ старог села заиста се са неком чудном иронијом односио према смрти. Зато се на гробљима најчешће, ваљда, среће споменички текст са поруком живима: „Данас је овакав ред мој а сутра ће бити твој"! Један старац из Бедине Вароши у близини Ивањице није скривао цинизам: „Кад сам умро ја сам се трзо, а ви сви за мном грчите брзо"!

За неког средовечног ратара из села Радоваца дијалектика није никакав Гордијев чвор. Иако без дана школе, он је лепо уочавао и сажима у само неколико реченица: „Еј, путниче, мало стој, те прочитај спомен мој. Не пожели труда када прођеш туда. Јер и ми смо некад срећни били кад смо тијем путем пролазили. Па размисли срећа шта је и колико она траје"!

Најдоследнији себи био је известан пијанац. Његова последња жеља била је да му на споменику исклешу отворену књигу (?!) и на њеним страницама упишу: „На небу је рај а на земљи келнерај"! Радисав Ковачевић из Ратара живео је сасвим друкчије па је оставио на надгробном споменику и друкчији текст: „Савет сам и разговор веолео са паметнима а будали се нисам склањао с пута".

— На жалост, нигде нисам пронашао текст „Умро напречац у присуству власти", иако старији људи тврде да је постојао пре рата на споменику неког Чачанина. Штета, био би то бисер више у мојој ниски! — вајка се Николић.

М. Т.

АНЕГДОТЕ

ЈЕДИНИ УСЛОВ

Амерички сликар Џон Сингер Сарџент провео је неко време у Белој кући да би насликао портрет тадашњег председника Теодора Рузвелта. Председникова деца су се за то време мувала око њега, запиткивала га и сметала му. И сам председник Рузвелт био је лош модел, непрекидно се вртео а ако би се за који тренутак смирио онда би га сарадници нешто запиткивали. Пошто је, најзад, портрет био за-

вршен, новинари се окупише око сликара Сарџента и упиташе га да ли би се опет вратио у Белу кућу, на шта је он одговорио:

— Само ако бих ја био изабран за председника!

МУЗИКА ЈЕ ЖИВА

Једне вечери славни пијаниста Ван Клиберн давао је концерт у једном малом универзитетском граду током кога је често био прекидан аплаузима. После концерта окружише га посетиоци и почеше да му се извињавају:

— Мени то није сметало — одговори Ван Клиберн. По мом мишљењу музика није музејски експонат већ нешто живо. Ако се она људима допада, они то треба и да покажу. И ја сам понекад имам жељу да запљескам!

БЛАГО ИЗ ГРОБНИЦА СТАРОГ ЕГИПТА

Огромне пирамиде грађене у долини реке Нила, које су биле гробнице за староегипатске владаре (фараоне), и за данашњи свет представљају једно од седам светских чуда, симболе робовског рада, али и ризнице уметничких предмета. Најпознатије од тих гробница су, свакако, оне сагра ђене код Гизе од којих је најстарија Кеопсова (око 2570. године пре н. е.), затим Кефренова (око 2530. године пре н. е.) и фараона Микерина (око 1500. године пре н. е.). Крај Кефренове гробнице налази се огромна сфинга исклесана у стени, а висока 19,80 метара: краљевска глава, постављена на лавовско тело, по свој прилици имала је Кефренове црте, које не могу јасно да се разазнају, јер је сфинга у исламском периоду знатно оштећена.

ЗАГРОБНИ ЖИВОТ У - МУЗЕ

Колико год је Тутанкамон, египатски фараон из 18. династије — 14. век пре н. е., — био безначајан као владар, толико је за будућа поколења остало значајно благо из његове гробнице. Пирамида у којој је млади фараон сахрањен, после владавине од 9 година, није била она коју је припремио за себе у Долини краљева: пошто је била недовршена када је умро, његов наследник Еје уступио му је своју, већ завршену гробницу. Тутанкамоново име постало је познато широм света тек 1922. године, када су египтолог Картер и лорд Карнарвон пронашли његову гробницу и отворили је ... У посебној одаји открили су мумију фараона Тутанкамона смештену у саркофаг од чистог злата, а заштићену са неколико погребних сандука. Поклопац на горњем ковчегу имао је облик маске, а направљен је, такође, од злата, са инкрустацијама од емајла и полудрагог камена.

У гробници овог фараона пронађене су и две истоветне статуе стражара које су биле постављене испред зазиданог улаза у одају за сахрањивање. Оне, заправо, представљају самог Тутанкамона, јер када су пронађене биле су окренуте једна према другој, па су тако представљале сопствене стражаре (високе су 1,75 сантиметара, а данас се налазе у Каирском музеју). Начињене су од дрвета превученог сјајном црном смолом, док су очи и обрве направљене од злата ... Стражари у рукама држе ознаке фараоновог достојанства. Неки теоретичари уметности сматрају да оне немају велику уметничку вредност. Међутим, њихово откривање научницима много казује о ритуалима сахрањивања владара и веровању у загробни живот.

Историја египатске архитектуре почиње грађевинама од ћерпића, дрвета, трске... Временом, овај материјал који је брзо пропадао, почиње да се замењује, па се грађевине праве од тесаног камена који је много погоднији за израду монументалних облика, пространих одаја, као и за зидање стубова. Међутим, они су дуго били само декоративан елемент, јер су стубови били прињубљени уз зидове. На тај начин подржавани су свежњеви трске или дрвени подупирачи који су некада убацивани у зидове да их појачају. Полустубови у облику биљке папируса, касније су утицали на грчку архитектуру: развијањем мотива на њиховом врху настали су стилови дорски, јонски и коринтски.

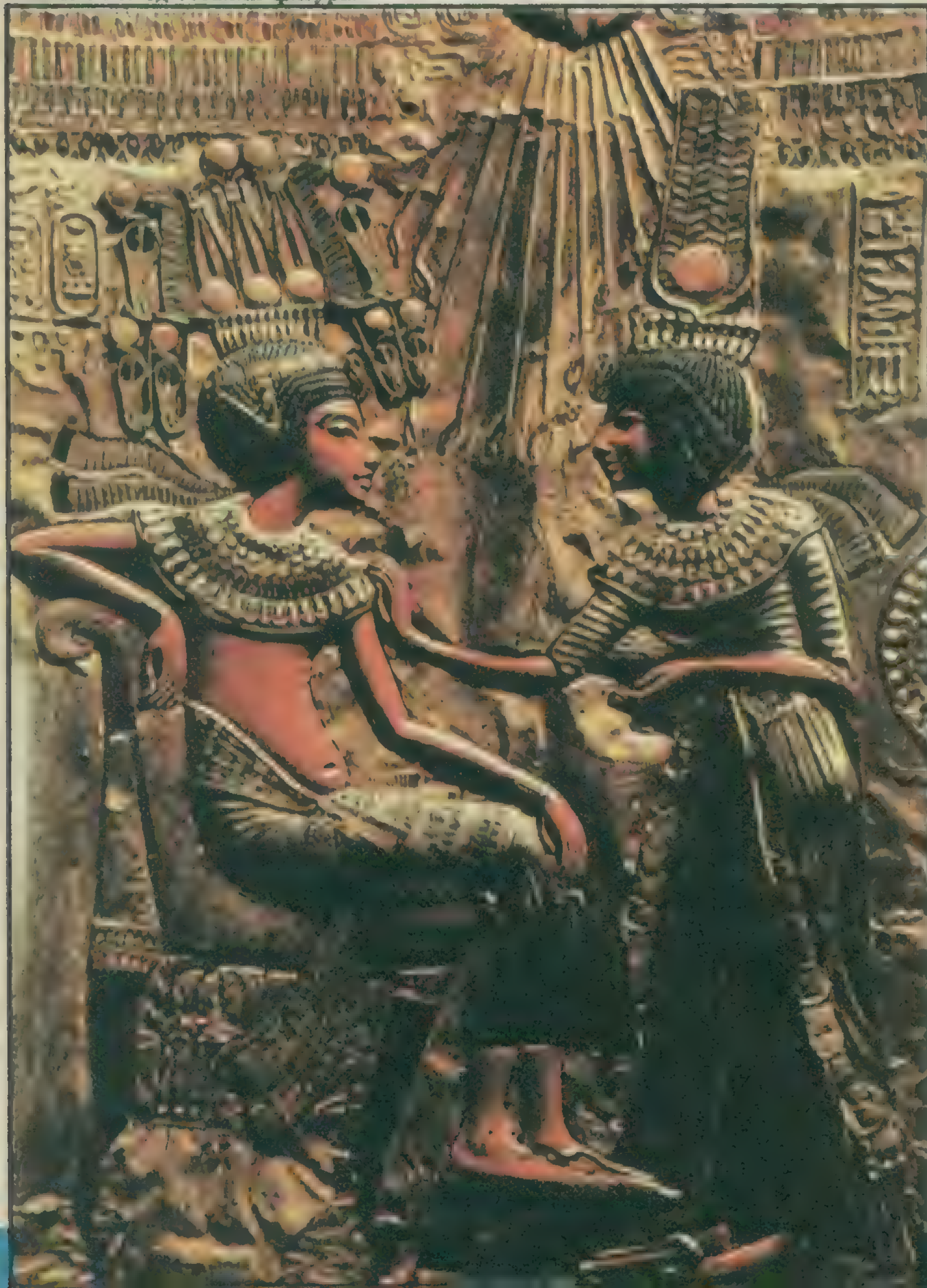

...ЈИМА

Биста египатске краљице Нефретете (у стручној литератури још се назива Нофертити или Нофретете) дело је вајара Тутмозиса, а направљена је од камена и касније обојена. Скулптура потиче из другог миленијума пре н. е. из такозваног периода „новог царства" — последње велике епохе староегипатске уметности и културе. Нефретета је била изузетно лепа и образована жена, па је одиграла велику улогу на двору у Амарни где је живела са својим мужем фараоном Акенатеном, реформатором религије, друштвеног живота и државне институције... Ова њена биста висока је око 50 сантиметара и замишљена је да служи као модел за друге, мање вичне вајаре. Ту улогу је задржала и до данас: бројне копије-сувенири могу се купити по робним кућама широм света.

У складу са канонима уметности у „старом краљевству", све фигуре требало је да стоје на заједничкој линији тла. Али, касније, сликари уносе и нове линије тла и постављају на њих фигуре, једну изнад друге, не водећи рачуна о линеарној перспективи. Положаји главе, трупа и ногу утврђени су непромењеним правилима, а строго су одређене и димензије владара и њихових рођака које су знатно веће од осталих фигура. ▶

Скулптура од бојеног кречњака која је пронађена у гробници у Медуму а представља принца Рахотепа и његову жену Нофрет (потиче из 4. династије), по свежини боја нема премца међу староегипатским статуама. Очи су направљене од мутног кварца и оптočене оквиром који подражава црно нашминкане капке, па тако делују као „живе". Треба обратити пажњу на разликовање боје пути код мушкарца и жене, што се касније стално понављало код обојених рељефа. ◀

Фараонов престо, тако ђе пронађен у овој гробници, направљен је од дрвета које је превучено златним листићима и богато украшено разнобојним инкрустацијама од фајанса, стакла и драгог камења. Ноге су у облику лављих шапа, а на врховима предње две налазе се лавље главе. Читав престо је богато украшен призорима из живота фараона, а на предњој страни наслона приказан је сам Тутанкамон како седи на престолу. Испред њега стоји краљица Анкесенамон која на глави има високу круну од перја.

Б. Ј.

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

БИРАЊЕ ПОГЛ

ЗОРАН ПОПОВИЋ

Да сам по природи мало скромнији, вероватно бих се на том путовању осећао потпуно ништавним.

Путовање са Алфанцем има много предности. Ако човек већ мора да буде неколико месеци сам у летелици са само једним сапутником, онда је најбоље што може да га задеси да тај сапутник буде дугоухи Алфанац. Не знам ниједног другог хуманоида кога бих радије имао поред себе. Бића са Алфе красиле су многе особине, добре наравно, али најбоља им је била та што су била у стању да проведу цео вишемесечни пут у будном стању и да, истовремено, док обављају редовне дужности на летелици, могу на психовизору да вам приказују шта год хоћете.

Друга планета, други обичаји!

Мој Алфанац, чије је име било као створено да се сломи језик при изговору, није имао ништа против да га зовем кратко Фи. Његове сународнике сви су звали Алфи, а ја сам и то скратио. Једино нисам успео да га навикнем да ми се обраћа по имену. Имао је незгодну навику да ме уместо тога муне лактом у ребра.

Још сам повраћао дах од једног његовог таквог обраћања кад ми рече:

— Слушај, овај сам ти програм већ пет пута приказивао! Зар није боље да мало гледаш трке Аквитанаца?

Мада сам му неколико пута објаснио да ме летеће рибе са Аквитана не занимају и да је много бољи програм из „Шенулот јарца“ са Сатурна, он никако није могао да схвати зашто би биле занимљивије те голишаве играчице од елегантних летећих риба!

— Друге планете, други обичаји! Ко би разумео вас ћакнуте Земљане!

Ипак ми је учинио по вољи и ја наставих да уживам у спектаклу. Фи је био поштен. Мада му је било досадно, ипак није ништа скраћивао. Репродуковао ми је цео програм и док сам ја задовољно пиљио у екран, он је обављао све послове око управљања нашим „Кеопсом“. Бродић-двосед добио је име по облику: личио је на пирамиду.

Једва нешто већи од старинског аутобуса, „Кеопс“ је био исто тако савршен као и највећи међузвездани брод. „Фотон“, на пример, био је читав летећи град, али је половину простора заузимала томила опреме; само је рачунски центар испуњавао трећину брода. За исти такав рачунар на „Кеопсу“ није било потребно више места него што га је заузимао Фи. Наиме, као што је познато, Алфанци су неко чудо природе које би се могло назвати и живи компјутери. У њих се могло сместити више информација него у било који рачунар, а захваљујући некој, нама Земљанима несхватљивој, размени материја у њиховом организму, могли су да репродукују све што је у њима меморирано, било на екран, било директно на уређај којим треба управљати. Могли су да раде, да тако кажем, на више канала истовремено.

На Лулуву

Кад се узму у обзир способности и могућности са којима Фи располаже, питам се ког врага ја тражим у „Кеопсу“? Да сам по природи мало скромнији, вероватно бих се осећао сувишним. А можда ће нека од мојих скривених способности тек избити на видело кад стигнемо на Лулув, планету за коју се претпостављало да је насељена.

Када сам га упитао шта он мисли о томе, Фи ми је безочно одговорио да су мене вероватно изабрали зато што неће бити велика штета ако при том истраживању настрадам.

— А шта ће онда бити с тобом?

Само се нацерио и пријатељски ме мунуо у ребра стрижући својим дугим ушима. Те његове магареће уши давале су му утисак надмоћности.

У орбиту Лулува ушли смо без икаквих тешкоћа, а спуштање на планету је било права дечја игра захваљујући способностима мог сапутника. Планета је била величине Земље, а и гравитација је била сасвим слична, једино је недостајало светлуцање океана. На целом Лулуву нисмо нигде приметили неку већу водену површину. Стицао се утисак да је тај свет цео под шумом. Једва смо пронашли један омањи пропланак на који смо се спустили.

„Кеопс“ је чврсто стајао на својој широј основи, а Фи и ја се припремисмо да изиђемо. Свемирска одела и шлемове нисмо морали да користимо, јер су испитивања показала да је атмосфера погодна за нас, могла се слободно удисати. Одговарала је, отприлике, ваздуху на високим земаљским палнинама.

Понели смо са собом само ручне дезинтеграторе и закорачили на нови свет.

Мада смо са доста сигурности претпостављали да је Лулув насељен разумним бићима, нисмо се надали да ћемо се са њима срести чим стигнемо.

Напад

Око нас је била густа шума са дрвећем које је изгледало и познато и непознато у исто време и неким ниским, али густим растињем које је представљало непрелазну препреку. Па ипак, мада је изгледало да је немогуће кретати се кроз ту гуштару, из шуме су излазила нека створења и без страха нам се приближавала. Били су то човеколики створови, одевени у крзна и нису изгледали нимало непријатељски. Зато ме умало не изненади један од њих када замахну неком мочугом. Једва сам успео да се измакнем и да му кратким зраком из дезинтегратора пресечем батину.

Запањено је гледао у своје преполовљено оружје, а онда одједном, са страхом у очима, леже на земљу са испруженим рукама пуштајући неке пискутаве звуке.

— Каже да моли за опроштај! — преведе Фи и додаде смејући се: — Мисли да смо неки богови и препоручује се нашој милости!

Умало га не упитах откуд зна, али се сетих да су Алфијанци такође и живе машине за превођење. Нема језика или нечег што служи за споразумевање а да они то не могу за трен ока да разумеју и преведу на било који језик.

— Одлично! — рекох. — А сад им кажи да смо пријатељи и да им нежелимо никакво цло, реци да смо дошли да...

Није ни сачеко да завршим, а већ је почео да пушта оне пискутаве звиждуке. Окупљени домороци му одговорише. Тако су они подуже звиждукали и пиштали док сам ја стајао и мотрио да случајно још коме не падне на памет да потегне мотку.

Фи се очигледно добро забављао и звиждукао је не мислећи да прекине, док је мене све више обузимало нестрпљење да коначно сазнам о чему то имају толико да причају.

Најзад се смиловао и укратко ми рекао о чему су причали. Лулувљани су видели наш брод и помислили да то стижу неки богови...

— Па ако му личим на бога, зашто онда она будала потеже мотку на мене? — прекидох га.

— Зато — насмеја се Фи — што сам му само ја личио на божанство а ти си био сумњив!

У обору

Прогунђах нешто о магарећим ушима и глупости дивљака, а он настави:

— Објаснио сам им да долазимо са друге планете, из друге галаксије, да немамо никаквих злих намера, да желимо да их упознамо и да ћемо им помоћи у свему што им је потребно. Једино никако нисам могао да их уверим да нисмо стигли одозго него одоздо: нешто ту није у реду. Сигуран сам да сам добро разумео да они сматрају да можемо да дођемо само одоздо, из земље! Ту ми нешто није јасно, али ваља ћемо разабрати о чему се рада кад их мало боље упознамо!

— Шта сте се још договорили?

— Поћи ћемо с њима до њиховог обора...

— Обора?

— Тако су рекли! Нису казали ни село, ни град, ни насеље, него баш обор!

— Теби би више одговарала штала! Али сад, шта је ту је!

Фи се никад није љутио на моје примедбе о његовим ушима, па се и сад само насмеја и писну нешто према окупљеним домороцима. Ови се узмуваше, окружише нас и пођоше ка дрвећу. Нисам веровао да ћемо моћи да се провучемо, али растиње је било веома мекано и савитљиво, тако да смо се без тешкоћа пробијали кроз гуштару.

После десетак минута хода избисмо на неку малу чистину ограђену плетеним шибљем. Место је збиља личило на обор. Није било никаквих грађевина. Наши пратиоци и ми уђосмо у тај ограђени простор. Поседали смо, а Фи започе, односно настави, пискутави разговор. Лулувљанин, који је седео до мене, извуче неки смотуљак, разви га и понуди ми јасним гестом оно што је било унутра. Личило је то на листове сувог дувана. Узех један, помирисах, али није имало никаквог мириса. Он узе други и показа ми шта треба с тим учинити. Стрпао га је у уста и почео да жваће. Нисам знао шта да радим, а Фи, видећи да сам у недоумици, узе лист из моје руке и откиде комадић па га опрезно помириса, лизну, затим стави у уста, па после краћег трептања и стригања ушима сажваха и прогута.

— Можеш слободно да једеш, одлично је!

АВИЦЕ

Знао сам да могу да се ослоним на његову анализу и заглабах у лист. Имао је заиста добар укус. Подсећао је на телећу шницлу, а истовремено је благо палио док сам га гутао.

Видећи да ми се свиђа, Лулувљанин ми понуди још и ја радо примих. Још нисам честито ни појело други лист, кад сам схватио да осим доброг укуса има још једно деловање. Почео сам да се осећам као после неколико чаша доброг коњака.

Не сећам се колико сам тог лулувског лишћа појео, да не кажем попио, нити знам колико сам после дуго спавао, тек мамурлук који сам осетио по буђењу био је сасвим земаљски.

Чудан ритуал

Фи је имао много разумевања за моје стање. Изгледа да је и он добро брстио оно лишће, само је подносио последице много боље него ја. Наши домаћини очигледно нису били ништа мање гладни или жедни, како хоћете, јер су још лежали и хркали на сав глас.

Кад је закључио да сам се довољно опоравио и освестио, Фи ми исприча о чему је разговарао са домороцима. Није успео да сазна ништа нарочито, јер су стално говорили да само поглавица сме да зна све, а кад је тражио да разговара са поглавицом, одговорили су му да га нема, појео га је крт, ваљда нека њихова дивља животиња. Из целе приче Фи је схватио да може да сазна све што га интересује само ако баш он буде изабран за поглавицу и тек тада ће му бели Ки рећи све што треба.

— Ко је то бели Ки?

— Појма немам! То такође нисам успео да сазнам!

— Значи, мораћемо и ми да се кандидујемо за поглавицу!

— Не ми, него само ја! Ти немаш никаквих шанси, не знаш језик!

Признао сам да је у праву.

Бирање поглавице се одвијало по неком чудном ритуалу који уопште нисам схватио. Фи је понешто и разумео од онога што се догађало, али није ни њему баш све било јасно. Повремено би понешто пропиштао, али као да није имао много успеха. По мрдању његових ушију знао сам да су му изгледи слаби. Одједном он скочи, одзвижда нешто дуго, па узе дезинтегратор и поче да сече њиме врхове околног дрвећа. Затим га упери на једног дугајлију који му је, изгледа, био најогорченији противник. Овај, очигледно уплашен, леже на земљу и тужно зацвиле. Остали зазвиждаше нешто и Фи се широко насмеши:

— У реду је, изабран сам!

— Па, агитација ти је била доста убедљива!

— Сада ћемо, коначно, сазнати ко је бели Ки! Рекли су ми шта треба да радим да бих га позвао! Хајдемо!

Пошли смо у шуму предвођени једним домороцем. После пробијања кроз честар, што је потрајало више од пола часа, избисмо на мали пропланак, једва нешто већи од два квадратна метра у обиму. На њему се јасно видело једно црвено дугме. Домородац нешто одзвижда и изгуби се у шуми, а Фи приђе стубу и одлучно притисну дугме. Ништа се није догодило. Таман заустаих да га упитам о чему се ради, кад се зачу зујање.

Бели Ки

Цилиндрични стуб поче да се диже клизећи по некој врсти вертиланих шина. Кад се сасвим уздигао, из њега изађе један човек беле пути и потпуно беле косе. Био је и потпуно го.

Застао је испред нас двојице и пре него што смо могли било шта да кажемо или учинимо, проговори најчистијим земаљским језиком:

— Шта вас два кловна тражите овде?!

Па, не чекајући одговор, настави:

— Ако је ваша технологија на том нивоу да можете предузимати међузвездане летове, то још не значи да треба да узнемиравате светове који не желе да имају посла са таквим примитивцима. Не буните се, ви сте заиста примитивци, једва тек нешто мало испред ових наших домаћих животиња које гајимо у обору из кога сте стигли. На овом свету можете да постигнете највише оно што сте већ постигли: да будете поглавица у крду на спољној страни планете...

Изгледа да је читао наше мисли, јер настави:

— Да, знамо за вас и за све остале расе из ваше галаксије. И не са мо ваше. Кад будемо сматрали да сте зрели за контакт, сами ћемо вас потражити. А дотле избијте из главе сваку помисао да нам долазите незвани и вршљате по нашој галаксији, нећете бити добродошли. За који милион година, можда, видећемо... Јавите то својим саплеменицима и реците да ћемо уништити сваки брод који би макар само и зашао у ову галаксију. Вас остављамо да пренесете поруку. А сада се губите!

— Ехеј! Чекај, прикане! Не може то...

Схватих да говорим узалд. Није било ни белог, ни стуба, ни пропланка, ни Лулува! Налазили смо се у нашем „Кеопсу" и то, по свему судећи, на силазној орбити око Земље!

— Не гунђај! — рече ми Фи — Бели Ки је у праву! Док је говорио, покушао сам нешто да израчунам и знаш ли који сам резултат добио? Једино сам сазнао да је мој капацитет поимања око три хиљаде пута мањи но што је потребно да бих сазнао само пет основних података о Лулувљанима!

— У реду, поглавицо! — рекох — Идемо онда на нашу стару примитивну Земљу да наставимо да учимо! Милион година ће зачас проћи...

ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

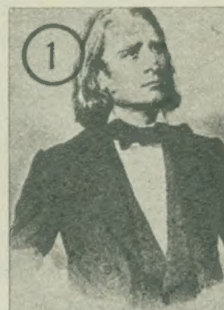
Благо човеку који нађе мудрост, и човеку који добије разум.
(Соломон)

укрштене речи

ПОЗНАТА МУЗИЧКА ДЕЛА:

1. Године ходочашћа, Љубавни снови, клавирска дела; **2. Холанђанин луталица, Лоенгрин**, опере; **3. Поподне једног фауна**, симфонијска поема, **Мелисанда**, опера, компоновали су:

АУТОР: ВЕ-МАК	ДРЖАВА У ЕВРОПИ	2	АЛЖИРСКИ ПОЛИТИЧАР ФЕРХАТ	МАЛА НОТИЦА, БЕЛЕШКА	ХЕМИЈ. ЗНАК ХЛОРА	СЕВЕРНИ ЈЕЛЕН, СОБ	ПРАВИТИ ИВЕРАСТЕ ПЛОЧЕ	НАШ ПЕВАЧ НАРОДНИХ ПЕСАМА	ХЕМИЈ. ЗНАК ТЕХНЕЦИЈУМА
1									
РИБАР, АЛАС									
ПОЛУДРАГИ КАМЕН					ОСИГУРАНА КАСА / КОЛАЧИЋИ				КИНЕСКА МЕРА ЗА ДУЖИНУ
БЕДЕМ						ДЕО РЕЧЕНИЦЕ / ОБЛАСТ У АЗИЈИ			
ХЕМИЈ. ЗНАК ХРОМА			КИДАТИ / ВРТЛОГ						
ОБЛЕТАТИ ОКО КОГА									НОВИ РЕДОВИ (СТР.)
ЦЕЛОКУПНИ, ПОТПУНИ				ПРОПЕЛЕР / СТРМА СТЕНА					
ЛУКСУЗНА ЗАПРЕЖНА КОЛА							ОМЕР ЛАТАС / „ОЕР"		
ХЕМИЈ. ЗНАК СРЕБРА			ДИВЉА ЗВЕР (МН.) / ОБРОК						
„ДУНАВТИСА-ДУНАВ"	НЕУПОТРЕБЉАВАН				САСТОЈАК ЧАЈА / МУШКИ ПОТОМАК				
3							Ћ. Е. / ИМЕ МОПАСАНА		
ВЕЖБАЊЕ СПОРТИСТА								ЈОД / ЗНАК ДАМЕ У ШАХУ	
„ДИНАР"		50 КЋЕРИ КРАЉА ДАНАОСА							

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: П, а, спремност, приватник, ребро, ива, Ебро, узан трап, Мали, анонса, кин, одока, СА, Си, И, Оки, ПТТ, Вукица, илузоран, Б, ик, Ли, и, оро, КОЈОТ, ДИНГО, аба.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА", Македонска 29, 11000 Београд. Директор НИП „ПОЛИТИКА" Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА" Живорад Стојановић. Уредници: Кринка Виторовић, телефон 324-191/525, Нурџихана Ђозић, телефон 324-483. Технички уредник Владимир Горбунов, телефон 326-620. Секретаријат: телефон 324-191/523. Претплата за нашу земљу: тромесечна 66,00 дин, полугодишња 132,00 дин, годишња 264,00 дин. Претплата за иностранство: тромесечна 132,00 дин, полугодишња 264,00 дин, годишња 528,00 дин. Текући рачун за уплате из земље број 60801-601-822. Годишња претплата у страној валути: Долар 29.—, ДМ 68.—, Ффр. 143.—, СФрс. 73.—, Шкр. 125.—. Девизне уплате слати преко Београдске банке — Београд, на рачун број 60811-620-292-32000-000-00054, са обавезном назнаком за „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК". Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/I, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез.

ПРИПРАВНИК ПЕЦА

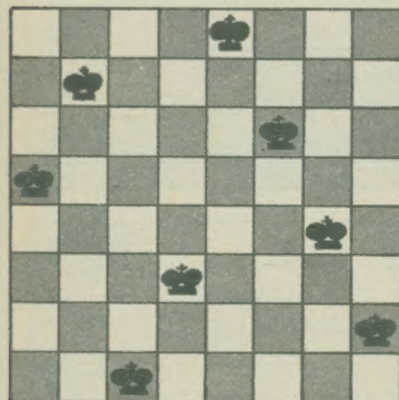
11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавничe,

ТУЧА КРАЉИЦА

Миољуб Трумпић из Светозарева је ових недеља био једна од врло популарних личности — његов шаховски проблем објављен у „Политикином забавнику" број 1355 (како да се на шаховску таблу постави осма краљица, а да једна другу не „туку") покренуо је читаву реку писама наших читалаца, која не престаје ево већ два месеца. Готово сви читаоци запазили су да Миољуб, прво, није добро поставио краљице (две се „бију"), као и да није добро обележио бројеве поља.

Док **Леон Пејаковић** (58222 Марина код Трогира) не запажа Миољубову грешку и тврди да „ту рјешења нема", сестре **Биљана и Слађана Кујунџић** из Шапца (Карађорђева 6) дају једно решење, а многи и многа друга. **Драган Ранков** из Новог Сада (Петра Драпшина 24) даје 48 решења, а **Бранислав Кнежевић** и **Градимир Крановић** из Банатског Великог Села и **Ивица Илић** из Ниша (Зетска 2/55) нуде чак 64 различите комбинације. Вероватно најмлађи који нам је послао два решења је шестогодишњи **Саша Цепанец** из Новске (Владимира Назора 64), а најудаљеније место из кога нам је стигло решење је Пиура у — Перуу. Послао га је **Владимир Љубојевић** (Casilla 482).

Да решења има тачно 92 тврди **Никола Жегарац** из Београда (Малешка 34).

Славољуб Мијовић и **Љупчо Хаџиевски** из Студентског дома „Патрис Лумумба" 72/6 у Београду пишу: „Овај проблем има 92 решења, а дотакао се и једне младе математичке дисциплине — теорије графова. Слични проблеми могу се наћи у књизи **Теорија графова и њене примене.** (М. Милић и Д. Цветковић) или **Теорија графова** (Д. Цветковић и Р. Шокаровски). Можемо сад, на пример, поставити један обрнут проблем: колико најмање дама треба поставити тако да покривају сва поља на шаховској табли? Одговор је — пет, а проблем има 4860 решења!

Ето, сада, да ли је тачна та „графовска" рачуница, да 5 краљица покривају сва поља на шаховској табли?

Објављујемо тачно решење **Азра Карамехића,** ученика из Мостара (Стјепана Радића 60).

АУТОГЕНИ ТРЕНИНГ

Молио бих „Забавник" да објави адресу и број телефона клинике на Авали у којој се лијечи аутогеним тренингом, о чему сте писали у броју 1357. Другарски поздрав.

Бранислав Бунић,
Мостарска 2,
Бањалука

Читао сам у вашем листу о аутогеном тренингу, па ме занима да ли постоји књига о томе и гдје се може наћи?

Ваш читалац из Сиска

Због великог интересовања поновићемо адресу, мада су сви подаци наведени у напису „Тишином против страха" који је објављен у броју 1357 од 30. децембра 1977. године: НЕУРОПСИХИЈАТРИЈСКА КЛИНИКА МЕДИЦИНСКОГ ФАКУЛТЕТА У БЕОГРАДУ, ОДЕЉЕЊЕ Ф, Авала бб. Телефон: 649-203

Терапију води др Милан Игњатовић, доцент Медицинског факултета.

Постоји и једна популарно написана књига која се зове „Аутогени тренинг", Ханеса Линдемана која је преведена на наш језик и изишла 1976. године у издању загребачке „Просвјете".

ЗА СТАДО И ДРЕСУРУ

Много волим псе, немачке овчаре, па ме занима одакле они потичу.

Јасминка Лончар,
Нови Загреб

Преци немачког овчара потичу од паса који су коришћени за заштиту јагњади и оваца од вукова. Некад су узгајани потпуно бели пси ове врсте да би се што мање примећивали у стаду. Међутим, касније су одабирањем добијане и друге боје, које су најчешће и данас. Данас је бели немачки овчар врло редак а најраспрострањенији су пси црне боје, затим жуте са црвенкастим леђима и сиве, као вук. Иначе, ово је једна од најомиљенијих и најбољих врста паса. Немачки овчар је пажљив, веран, врло погодан за дресуру, добар чувар и неустрашив борац.

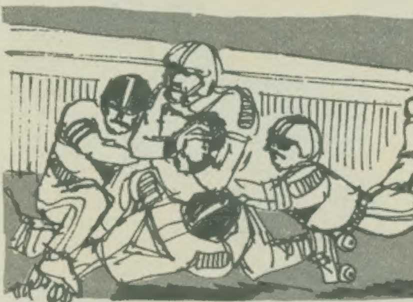

РОЛЕРБОЛ

Занима ме да ли постоји игра ролербол?

Драган Марковић,
Партизански пут 60
Београд

Она је измишљена, а биће да си за њу чуо захваљујући истоименом филму са прошлогодишњег ФЕСТ-а, који се приказује у нашим биоскопима. Идеја филма је да кроз једну „негативну научно-фантастичну" причу из 2018. године н. е. прикаже сукоб међународне технократије са једним спортистом који се не задовољава свеопштим благостањем, него показује личну иницијативу. Он је заправо играч једне грубе игре, која, да би он био уништен, постаје убилачка. Та игра је названа — ролербол.

ШТА ЋЕ МИ БРКОВИ?

Сви ми кажу да сам лепа. Али, имам један велики проблем: расту ми бркови. Можеш ли да ми објасниш зашто се то дешава и постоји ли неко средство којим бих могла да их отклоним?

Читатељка из Ваљева

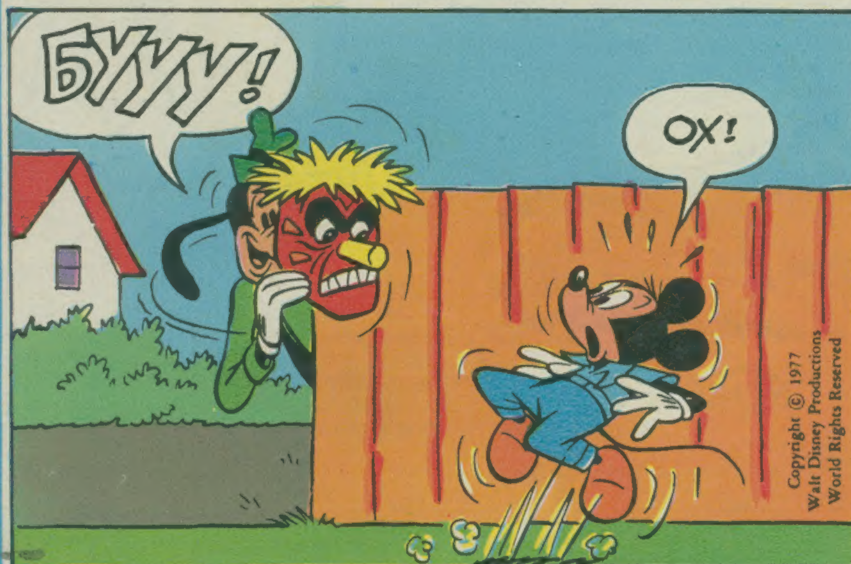
У доба пубертета раст бркова и код женских особа је нешто готово нормално. Заправо, тада се у организму мења хормонска равнотежа која се већ после неколико месеци стабилизује. У том периоду дешава се да и девојчицама почињу да расту бркови, брада или „зулуфи". Због свог „проблема" немој да будеш забринута јер ће жлезде с унутрашњим лучењем ускоро почети нормално да луче своје хормоне. Ако ипак због наусница патиш, потражи савет ендокринолога у свом месту. Ни у ком случају немој мањe да чупаш или бријеш. А ако баш желиш да постану неприметне, премажи их неколико пута благим раствором тропроцентног раствора хидрогена. Али, опрезно!

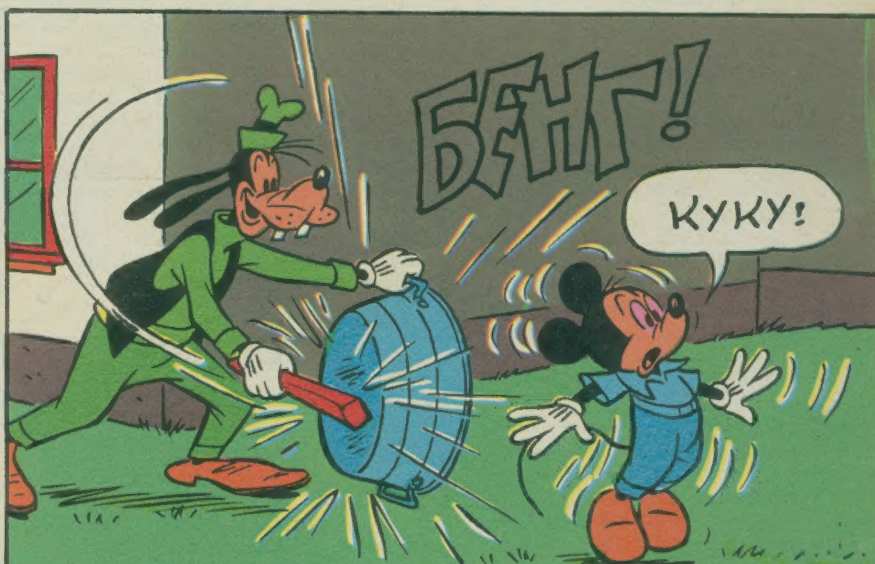

WALT DISNEY
МИКИ

ТРАС
ЈАО!

БЛОП!

БУУУ!
ОХ!
Copyright © 1977 Walt Disney Productions World Rights Reserved

БЕНГ!
КУКУ!

ТО ПОСЛЕДЊЕ ЈЕ УСПЕЛО! ШТУЦАЊЕ ЈЕ ПРЕСТАЛО... **ОТИШЛО!**

А КУДА ШТУЦА-ЊЕ ОДЕ КАД ОДЕ?
КО ЗНА?
10-30

ХИК!

ХИК!

НЕ... НЕ ОДЕ ДАЛЕКО... ХИК... ТО ТИ ЈА КАЖЕМ!